

LATVIJAS REPUBLIKAS ĢENERĀLPROKURORA ZIŅOJUMS

par 2025. gadā paveikto un
2026. gada darbības prioritātēm

Prokuratūrai

Tolerāncuma un tiesiskuma vārdā
vakar, šodien un rīt

Saturs

Prokuratūras darbības stratēģijā noteikto prioritāšu izpilde 2025. gadā.....	6
Kvalitātes nodrošināšana kriminālprocesa īstenošanā	6
Prokuratūras galvenie darba statistiskie rādītāji krimināltiesiskajā jomā valstī kopumā	6
Tiesu apgabalu prokuratūru un to darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru paveiktais	14
Starptautiskās sadarbības loma kriminālprocesa īstenošanas kvalitātes nodrošināšanai	32
Prokuratūras resursu koncentrēšana prioritārajiem darbības virzieniem	46
Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā.....	46
Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu	53
Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē	57
Operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība	63
Uzraudzība pār operatīvās darbības atbilstību likumiem, tai skaitā pār valsts drošības iestāžu operatīvās darbības, izlūkošanas un pretizlūkošanas procesiem.....	63
Iesniegumu, sūdzību un ierosinājumu izskatīšana.....	66
Uzraudzība pār valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas atbilstību likumiem.....	66
Prokurora funkciju izpilde kriminālprocesā	66
Aktuālo krimināllietu virzība	67
Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas īstenošana	69
Iesniegumu par tiesas nolēmumu protestēšanu izskatīšana	70
Prokuroru piemērotie reaģēšanas līdzekļi personu un valsts tiesību aizsardzības jomā.....	72
Pārstāvība tiesvedībās.....	75
Iesniegumu izskatīšana par pirmstiesas kriminālprocesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu	75
Prokuratūras pārvaldības uzlabošana – iekšējo procesu efektivitātes nodrošināšana.....	77
Kvalificēta prokurora atbalsta personāla attīstība un ilgtspēja.....	77
Prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstība.....	78
Prokuratūras lomas un prokurora profesijas uzdevumu skaidrošana sabiedrībai	80
Prokuroru un darbinieku prasmju attīstība, nodrošinot ētikas principu ievērošanu	82
Profesionālās attīstības modeļa pārvaldība, nodrošinot ilgtermiņa un aktuālu kvalifikācijas paaugstināšanu	82
Prokuratūrā izveidotā trauksmes celšanas kanāla popularizēšana.....	83
Prokuroru atestācijas komisijas un Prokuroru kvalifikācijas komisijas darba pārskats....	84
Prokuroru atestācijas komisijas darbs.....	84

Prokuroru kvalifikācijas komisijas darbs	85
Prokuratūras darbības prioritātes 2026. gadā	86
Pielikumi.....	89
1. pielikums. Prokuratūras personālsastāvs	89
2. pielikums. Prokuratūras struktūra.....	91
3. pielikums. Prokuratūras darbībai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojums.....	92

Godātais lasītāj!

2025. gadā apritēja 35 gadi kopš Latvijas Republikas neatkarīgas prokuratūras izveidošanas – simbolisks apliecinājums prokuratūras vērtībām un misijai nodrošināt likumību un taisnīgumu, kā arī aizsargāt personu un valsts tiesības.

Esam pievērsuši īpašu uzmanību prokuratūras darba kvalitātei, resursu fokusēšanai uz prioritātēm un darba organizācijas efektivitātei. Kopīgie centieni vainagojušies ar to, ka kvalitatīvi tiek īstenotas visas Prokuratūras darbības stratēģijā 2022.–2027. gadam noteiktās prioritātes.

Esam palielinājuši prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaitu – no pabeigtajiem pirmstiesas kriminālprocesiem 44 % tika pabeigti prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai, tādējādi samazinot tiesu noslodzi. Tas dod iespēju prokuroriem vairāk laika veltīt sarežģītāku noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas uzraudzībai, kriminālvajāšanai, valsts apsūdzības uzturēšanai tiesā un citu prokuroram likumā noteikto funkciju realizēšanai.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, esam sasnieguši augstāko rādītāju par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem pabeigto kriminālprocesu procentuālajā attiecībā pret visiem prokuratūrā pabeigtajiem kriminālprocesiem. 2025. gadā šis rādītājs bija 25,83 %.

Mērķtiecīga cīņa pret noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, ir vainagojusies ar panākumiem. Notiesājošie spriedumi un tajos noteiktie bargie brīvības atņemšanas sodi ir nepārprotams signāls, ka šie noziedzīgie nodarījumi, jo sevišķi pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos, tiek vērtēti kā tādi, kam piemīt augsta valsts drošības apdraudējuma un bīstamības pakāpe.

Prokuratūras mērķtiecīgu un konsekventu iesaisti kriminālprocesu efektīvas norises nodrošināšanā apliecina arī prokuroru paveiktais kriminālprocesos, kuros tiek izmeklēti noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā un noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar vardarbību ģimenē. Prokuroru specializācija veicina padziļinātu izpratni par konkrētās jomas noziedzīgo nodarījumu raksturu, to

izmeklēšanas īpatnībām un cietušo personu aizsardzības aspektiem. Prokurori aktīvi iesaistās pirmstiesas kriminālprocesā veiktās izmeklēšanas uzraudzībā, dodot norādījumus izmeklētājiem par izmeklēšanas virzību, veicamajām izmeklēšanas un procesuālajām darbībām, kas rezultējas prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu pieaugumā.

Lai pievērstu sabiedrības uzmanību prokuratūras lomai cīņā pret ekonomiskiem un finanšu noziegumiem, korupciju, organizēto noziedzību, kā arī vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem, septembrī jubilejas svinību nedēļas laikā rīkojām vairākus pasākumus. Prezētējām pētījumu par prokuratūras vēsturi, tika izdots žurnāla “Jurista Vārds” prokuratūrai veltīts tematiskais izdevums, ar sadarbības partneriem un jomas ekspertiem diskutējām par kriminālprocesa vienkāršošanas nepieciešamību un ārpustiesas krimināltiesisko attiecību noregulēšanas modeļu attīstību, rīkojām “Prokuratūras studentu dienu”. Turpinot tradīciju regulāri apmainīties ar pieredzi, septembrī rīkojām ikgadējo Baltijas valstu ģenerālprokuroru tikšanos, kuras laikā viena no aktuālākajām tēmām bija arī kopīgie izaicinājumi, kas saistīti ar valsts drošības interešu apdraudējumu.

Prokuratūras pamatfunkciju atbalsta jomā pilnībā pabeigts darbs pie resursu vadības sistēmas ieviešanas, kas ievērojami uzlabo personāla un finanšu pārvaldības procesu efektivitāti un datu kvalitāti. Ieviesti atbalsta procesi sekmīgai prokuratūras personāla apmācībai Tieslietu akadēmijā un Iekšējās drošības akadēmijā. Būtisks panākums ir prokurora palīga institūta attīstība, kas sniedz vēlamos rezultātus paaudžu nomaiņai, – šobrīd jau 20 vecākie prokurora palīgi iecelti prokurora amatā.

Iezīmējot 2026. gada prioritātes, prokuratūra koncentrēsies uz kriminālvajāšanas efektivitātes uzlabošanu, īpaši kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, un noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, prokuroru specializācijas stiprināšanu kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kuru izmeklēšana ir sarežģīta un komplicēta, kā arī uz institucionālās kapacitātes attīstību, uzlabojot prokuratūras kolektīva saliedētību un labbūtību.

Augsti novērtējot man sniegto uzticību uzņemties prokuratūras komandas vadīšanu, izsaku pateicību sadarbības partneriem un visiem kolēģiem – prokuroriem un prokuratūras darbiniekiem – par darbu, kurš katru dienu tiek pildīts ar vislielāko centību, īstenojot prokuratūras vīziju – neatkarīga, profesionāla un mūsdienīga tiesu varas institūcija, kura kalpo sabiedrībai!

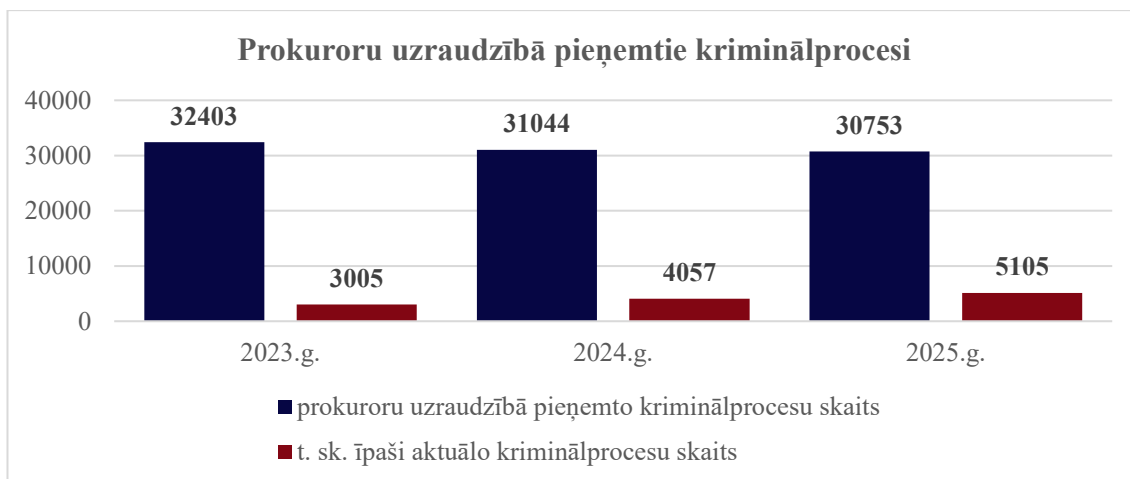
Ģenerālprokurors
Armīns Meisters

Prokuratūras darbības stratēģijā noteikto prioritāšu izpilde 2025. gadā

Kvalitātes nodrošināšana kriminālprocesa īstenošanā

Prokuratūras galvenie darba statistiskie rādītāji krimināltiesiskajā jomā valstī kopumā

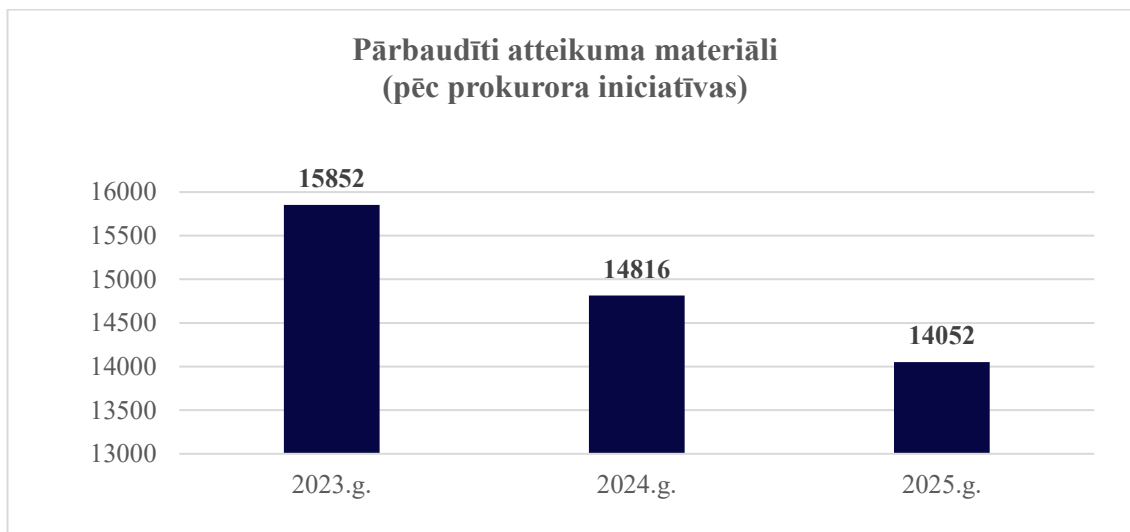
Analizējot noziedzības stāvokli valstī, jāatzīmē, ka 2025. gadā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits attiecībā pret 2024. gadu ir pieaudzis par 3,6 % (kopā reģistrēti 37 373 noziedzīgi nodarījumi). Ja iepriekšējos gados bija vērojams, ka reģistrēto sevišķi smagu noziegumu skaits samazinās (2024. gadā attiecībā pret 2023. gadu to skaits samazinājās par 7 %), tad 2025. gadā attiecībā pret 2024. gadu vērojama pretēja tendence, jo reģistrēts par 19,3 % vairāk sevišķi smagu noziegumu. 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, būtiski nav mainījies reģistrēto smagu noziegumu skaits (2025. gadā kopā reģistrēti 7882 smagi noziegumi, savukārt 2024. gadā – 7892). 2025. gadā turpināja pieaugt mazāk smagu noziegumu skaits (pieaugums 6,2 % attiecībā pret 2024. gadu, 2024. gadā pieaugums bija 4,9 % attiecībā pret 2023. gadu).

2025. gadā valstī uzsākti 30 753 kriminālprocesi, kas vienlaicīgi ir prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits. Norādāms, ka beidzamo gadu laikā prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits turpina samazināties – 2025. gadā attiecībā pret 2024. gadu tas samazinājies par 0,94 %, bet attiecībā pret 2023. gadu samazinājums ir 5,09 %.

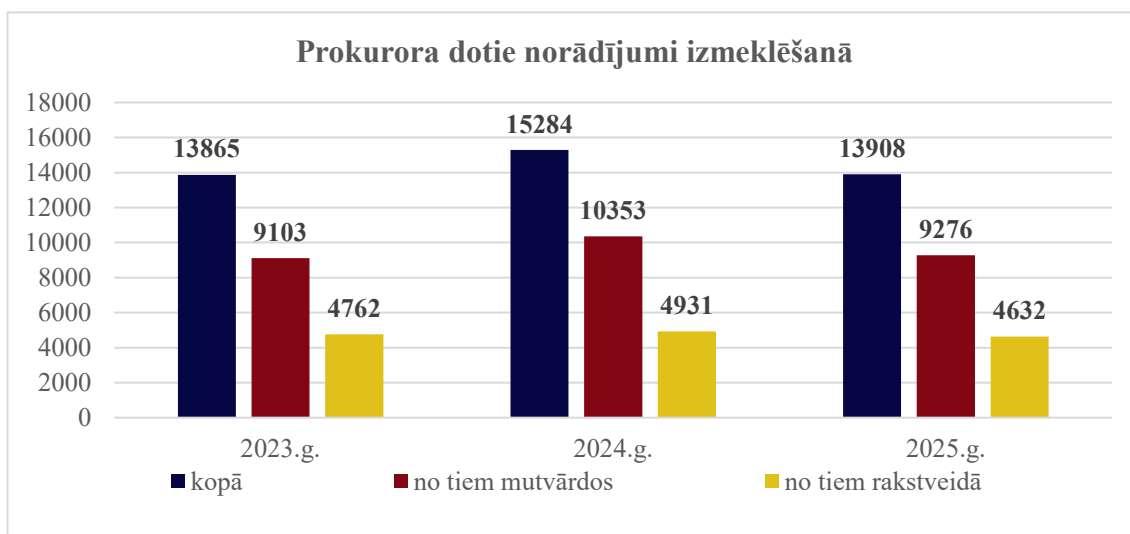
Kā redzams no diagrammas, turpina samazināties to kriminālprocesu skaits, kuri uzsākti prokuratūrā, izskatot fizisku un juridisku personu iesniegumus un sūdzības, atceļot lēmumus par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, sadalot kriminālprocesus un vienlaicīgi uzsākot jaunus kriminālprocesus.

Analizējot statistiku, redzams, ka 2025. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, turpina samazināties to lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu skaits, kuru likumību prokurori pārbaudījuši pēc savas iniciatīvas. Minētais daļēji skaidrojams ar to, ka prokurori jau pirms lēmuma pieņemšanas iesaistās materiāla pārbaudē, jo būtiski pieaug to gadījumu skaits, kad ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu.

2025. gadā šādi lēmumi pieņemti 6307 gadījumos, kas ir par 28 % vairāk, salīdzinot ar 2024. gadu, kad šādi lēmumi tika pieņemti 4927 gadījumos. Šāda tendence vērtējama pozitīvi, jo laicīgi izdarītais secinājums, ka kriminālprocesa uzsākšana nav lietderīga, palīdz nenoslogot izmeklēšanas iestādes, kuru resursi nav pietiekami noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanai.

Izskatot sūdzības vai pārbaudot atteikuma materiālus pēc savas iniciatīvas, prokurori 2025. gadā atceļusi 970 izmeklēšanas iestāžu lēmumus par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. 2024. gadā prokuratūrā atcelti – 1017, bet 2023. gadā – 1068 šādi lēmumi.

Prokuroru darba intensitāte izmeklēšanas uzraudzībā, par ko liecina prokuroru doto norādījumu skaits, būtiski nav mainījies. 2025. gadā prokuroru doto norādījumu skaits (13 908 norādījumi) bija aptuveni tāds pats kā 2023. gadā (13 865 norādījumi) un arī 2022. gadā (13 913 norādījumi). Tikai 2024. gadā bija vērojams prokuroru doto norādījumu skaita pieaugums par 10,2 % attiecībā pret 2023. gadu. Atbilstoši izvirzītajām prasībām prokuroriem jāiesaistās izmeklēšanā jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža, kad, nenoformējot rakstveida norādījumus, kopā ar izmeklētājiem tiek apspriesta izmeklēšanas virzība, veicamās izmeklēšanas un procesuālās darbības, jo īpaši par sevišķi smagiem, smagiem un īpaši aktuāliem noziegumiem.

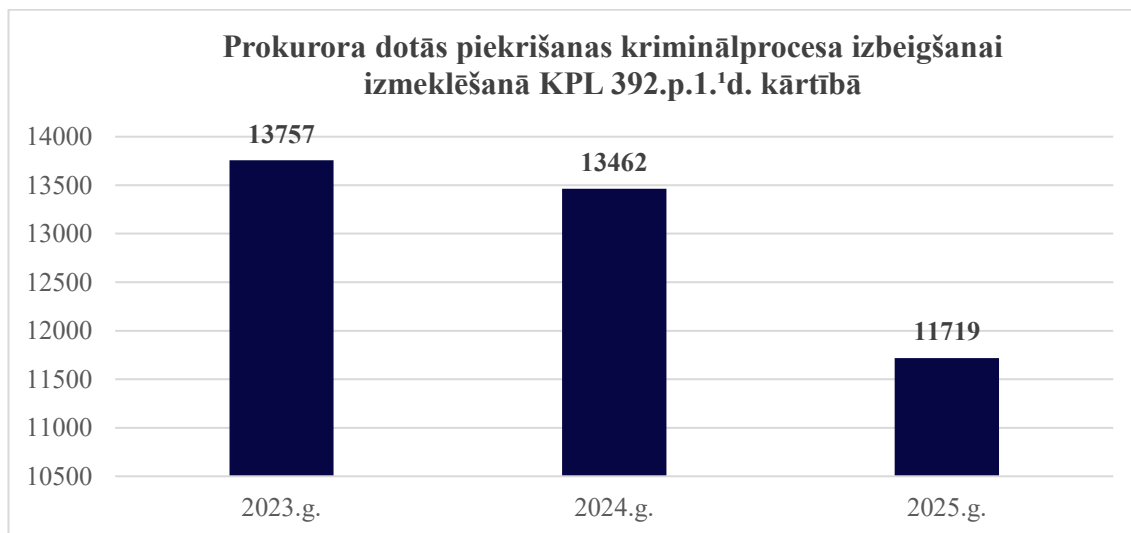
2025. gadā īpaši aktuālos kriminālprocesos prokurori devuši 2657 norādījumus (2024. gadā – 2610, 2023. gadā – 1510), kriminālprocesos par sevišķi smagiem noziegumiem – 1954 (2024. gadā – 2134, 2023. gadā – 2036), bet par smagiem noziegumiem – 4981 norādījumu (2024. gadā – 5274, 2023. gadā – 4379).

Realizējot izmeklēšanas uzraudzību, prokurori 2025. gadā 446 reizes (2024. gadā – 379, bet 2023. gadā – 305) neatliekamajos gadījumos, kad novilcināšanas dēļ meklējamie priekšmeti vai dokumenti var tikt iznīcināti, noslēpti vai sabojāti, devuši piekrišanu kratīšanas izdarīšanai.

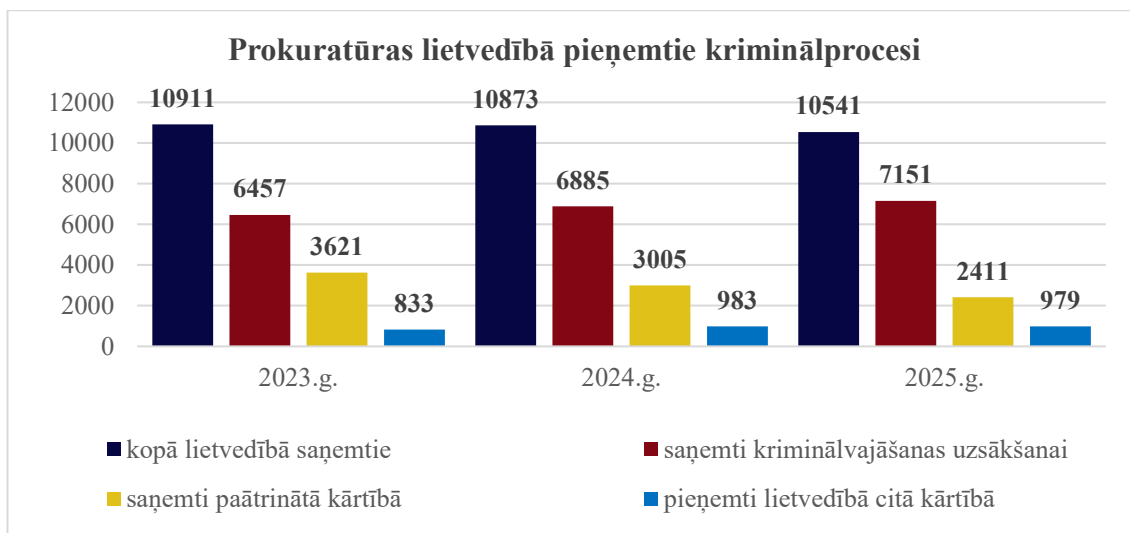
2025. gadā neatliekamajos gadījumos ar prokurora piekrišanu uzsāktas 58 (2024. gadā – 40, 2023. gadā – 55) speciālās izmeklēšanas darbības.

2025. gadā virsprokurori pieņēmuši 1212 lēmumus par kriminālprocesu apvienošanu, kas ir par 26 % mazāk, salīdzinot ar 2024. gadu, kad tika pieņemti 1640 šādi lēmumi (2023. gadā – 1379 lēmumi).

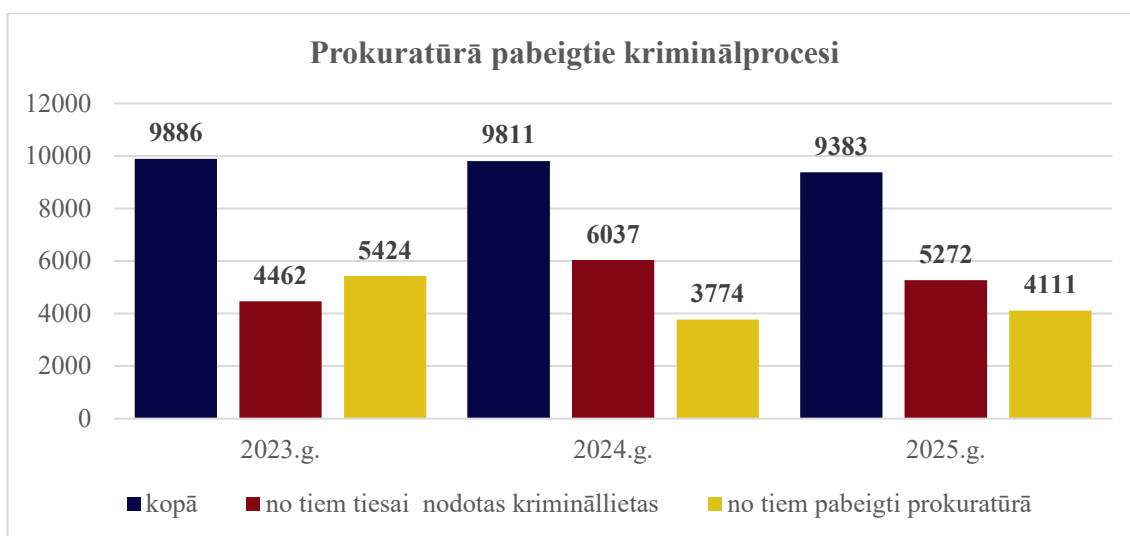
2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, gandrīz nemainīgs saglabājies to izmeklēšanas iestādēs pieņemto lēmumu skaits – 1037 (attiecīgi 2024. gadā – 1040, bet 2023. gadā – 1182) –, kurus prokurori atcēluši, realizējot izmeklēšanas uzraudzību un izskatot sūdzības par kriminālprocesu veicošās amatpersonas rīcību vai lēmumiem.

Lai arī 2025. gadā ir samazinājies to kriminālprocesa skaits, kuros prokurori devuši piekrišanu kriminālprocesa izbeigšanai Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 392. panta 1.¹ daļas kārtībā, kad izmeklēšanas iestādēm nebija izdevies noskaidrot noziedzīgo nodarījumu izdarījušo personu, bet bija veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības, tomēr šādi izbeigto kriminālprocesa skaits ir ievērojams, samazinot izmeklēšanas iestāžu lietvedībā esošo kriminālprocesa atlikumu.

2025. gadā prokuratūras struktūrvienībās kopumā lietvedībā pieņemts 10 541 kriminālprocess. Kā redzams no diagrammas, turpina samazināties to kriminālprocesu skaits (2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, samazinājums par 19,8 %), kuri no izmeklēšanas iestādēm saņemti paātrinātā procesa kārtībā, tas ir, kad ne vēlāk kā 10 dienu laikā vai gadījumos, kad jāveic ekspertīze, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no kriminālprocesa uzsākšanas dienas noskaidrota persona, kura izdarījis kriminālpārkāpumu, mazāk smagu vai smagu noziegumu, un savākti pierādījumi, lai personu varētu saukt pie kriminālatbildības. Savukārt 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, par 3,9 % pieaudzis to kriminālprocesu skaits, kas saņemti kriminālvajāšanas uzsākšanai vispārējā kārtībā. Jāatzīmē, ka šāda tendence bija vērojama arī 2024. gadā, kad, salīdzinot ar 2023. gadu, minēto kriminālprocesu skaita pieaugums bija par 6,6 %.

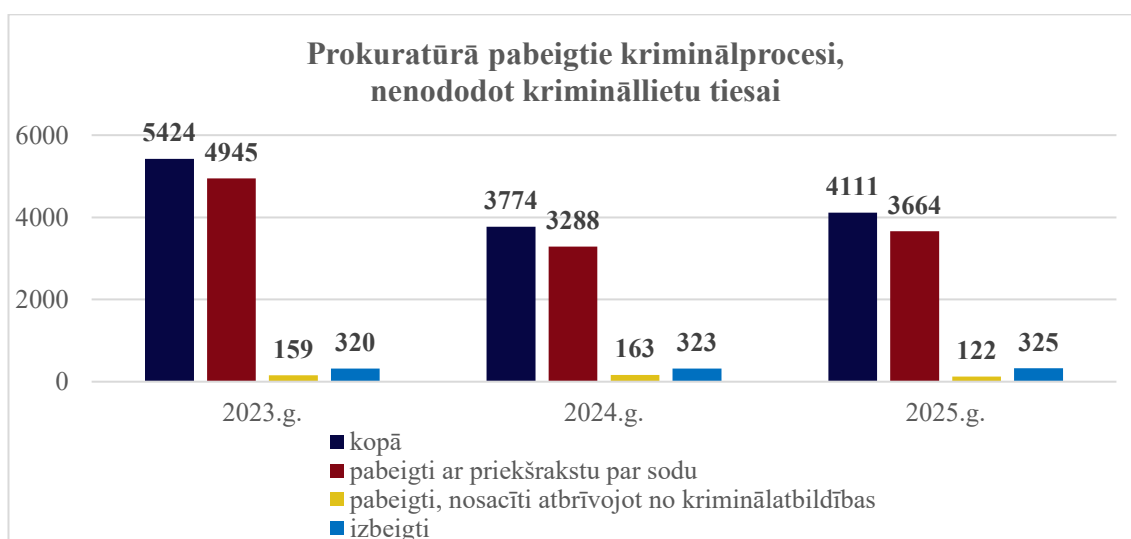
2025. gadā prokuratūrā kopā pabeigti 9383 kriminālprocesi. Analizējot datus 3 gadu griezumā, redzams, ka pabeigto pirmstiesas procesu skaits 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, ir samazinājies par 4,4 %. Minētais skaidrojams ar to, ka 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, par 3,1 % samazinājies no izmeklēšanas iestādēm saņemto kriminālprocesu skaits.

No 2025. gadā kopā pabeigtajiem pirmstiesas kriminālprocesi 56 % gadījumu tie pabeigti, nododot krimināllietu tiesai, bet 44 % gadījumu pabeigti prokuratūrā. Salīdzinot 2024. gadā šie procentuālie rādītāji bija attiecīgi 61,5 % un 38,5 %, bet 2023. gadā – 45 % un 55 %. Analizējot šos datus, redzams, ka 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, ir tendence palielināties prokuratūrā

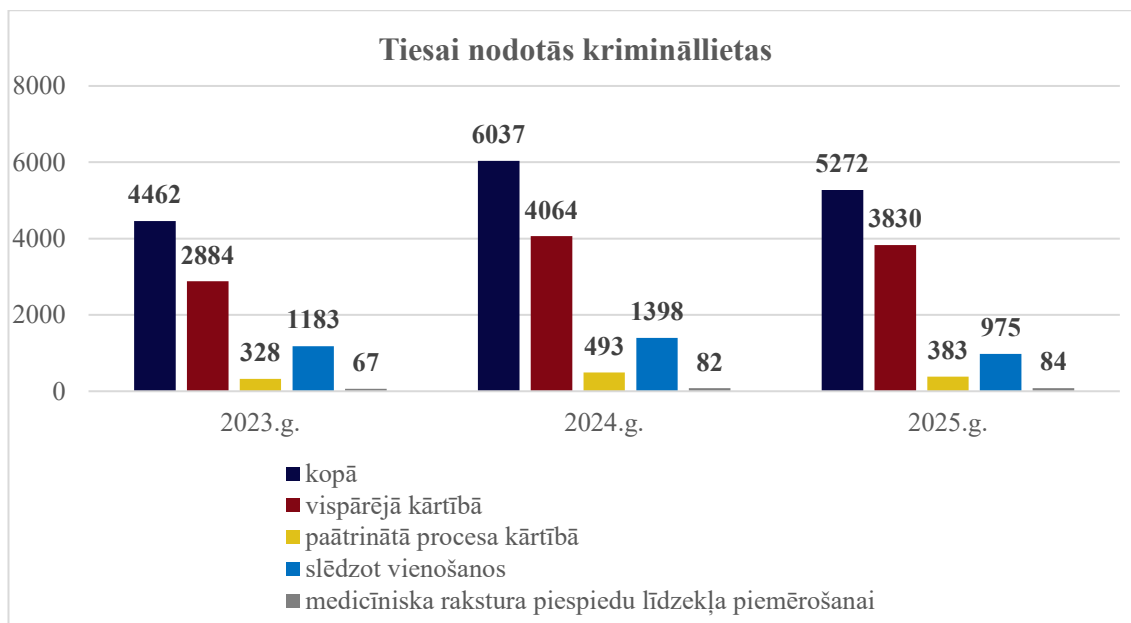
pabeigto kriminālprocesu, nenododot krimināllietu tiesai, skaitam, tādējādi samazinot tiesu noslodzi. Jāatzīmē, ka 2024. gadā šis rādītājs salīdzinājumā ar 2023. gadu bija ievērojami samazinājies – no 55 % 2023. gadā līdz 38,5 % 2024. gadā. Tas izskaidrojams ar to, ka uz pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas iespēju prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai, iespaidu atstāja grozījumi Krimināllikumā (turpmāk – KL), kas stājās spēkā 2024. gada 4. jūlijā, ar kuriem tika mainīta kriminālsodu politika par atsevišķu kategoriju noziedzīgiem nodarījumiem, jo īpaši noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību, un nodarījumiem, kas izdarīti ceļu satiksmē alkohola un narkotisko vielu ietekmē. No daudzu KL pantu vai to atsevišķu daļu sankcijām tika izslēgti brīvības atņemšanai alternatīvie soda veidi, saglabājot probācijas uzraudzību, kuru pilngadīgām personām sāka piemērot tikai ar 2025. gada 1. janvāri par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri izdarīti pēc 2024. gada 31. decembra. Tādējādi par šiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas tika izdarīti laika periodā no 2024. gada 4. jūlija līdz 31. decembrim, kriminālprocesu nevarēja pabeigt prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai.

Par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret visiem prokuratūrā pabeigtajiem kriminālprocesiem 2025. gadā sastāda 25,83 %, kas ir augstākais rādītājs, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, jo 2024. gadā tas bija – 23,73 %, bet 2023. gadā – 24,29 %.

2025. gadā, tāpat kā 2024. gadā un 2023. gadā, par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem pabeigtie kriminālprocesi visbiežāk ir par KL 175. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (par zādzību, ja tā izdarīta iekļūstot transportlīdzeklī, dzīvoklī vai citā telpā, vai ja tā izdarīta no glabātavas vai ietaises, kas savieno glabātavas, kā arī par transportlīdzekļa zādzību).

Analizējot statistiku, redzams, ka 2025. gadā 89,1 % no prokuratūrā pabeigtajiem procesiem ir pabeigti ar prokurora priekšrakstu par sodu (2024. gadā – 87,1 %, 2023. gadā – 91,2 %). 2025. gadā ar priekšrakstu par sodu 58,3 % gadījumu apsūdzētajam piemērots sods – probācijas uzraudzība –, 36,4 % gadījumu piemērots sabiedriskais darbs, bet 5,2 % gadījumu piemērots naudas sods. 2025. gadā ar prokurora priekšrakstu apsūdzētajam piemērotās probācijas uzraudzības vidējais ilgums bija 20 mēneši, sabiedriskā darba ilgums bija 141 stunda, bet vidējais naudas soda apmērs bija 4229 EUR.

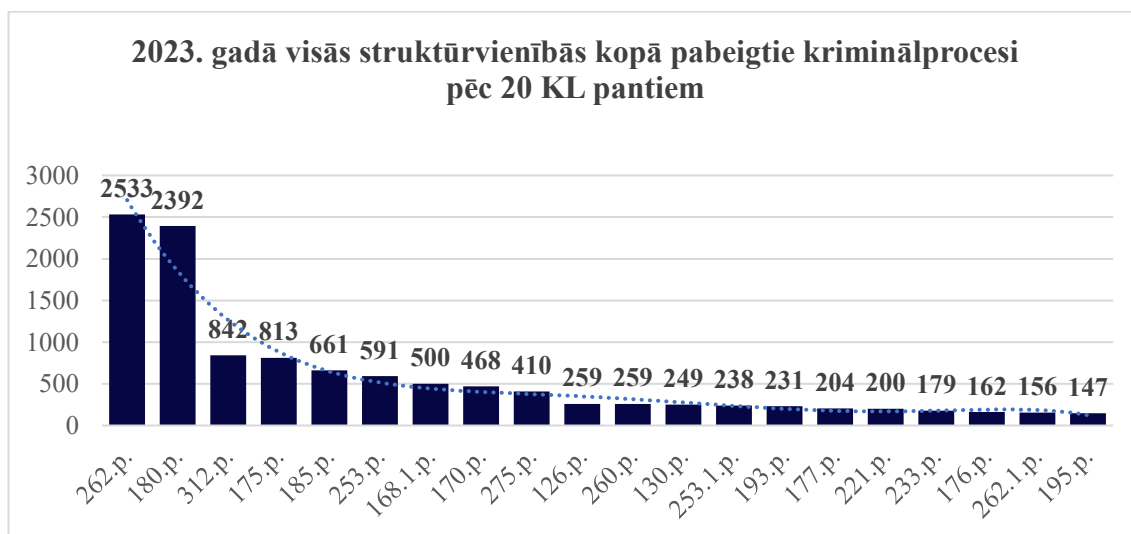
Salīdzinot statistiku, redzams, ka 2025. gadā samazinājies tiesai nodoto lietu skaits, jo pieaudzis prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu, nenododot lietu tiesai, skaits. 2025. gadā tiesai vispārējā kārtībā nodoto lietu īpatsvars bija 73 % (2024. gadā – 67 %, 2023. gadā – 65 %) no visām tiesai nodotajām krimināllietām, savukārt vienošanās procesa kārtībā, prokuroram slēdzot ar apsūdzēto vienošanos par vainas atzīšanu un sodu, – 18,5 % (2024. gadā – 23,2 %, 2023. gadā – 26,5 %).

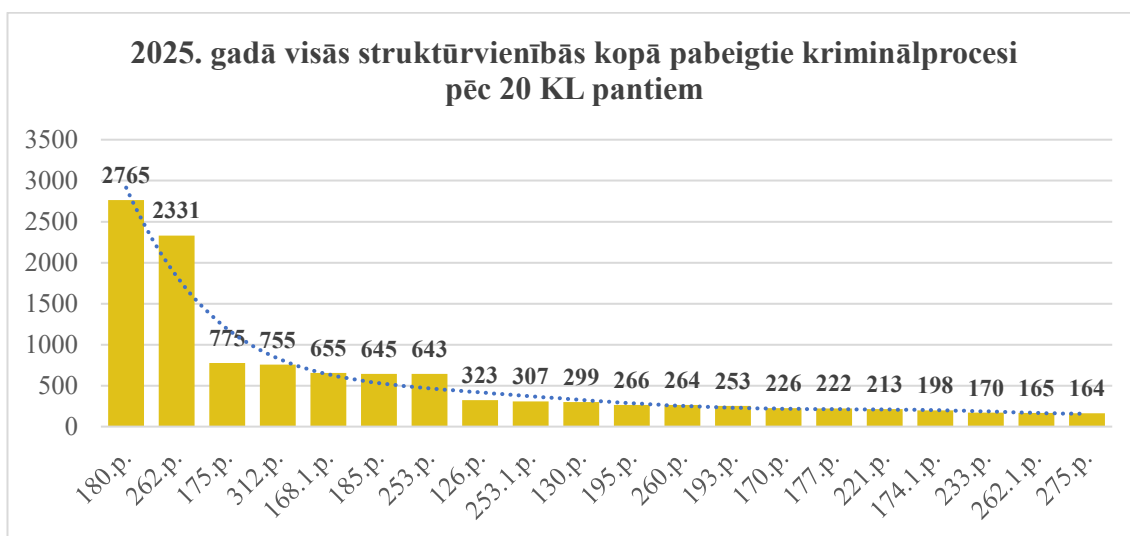
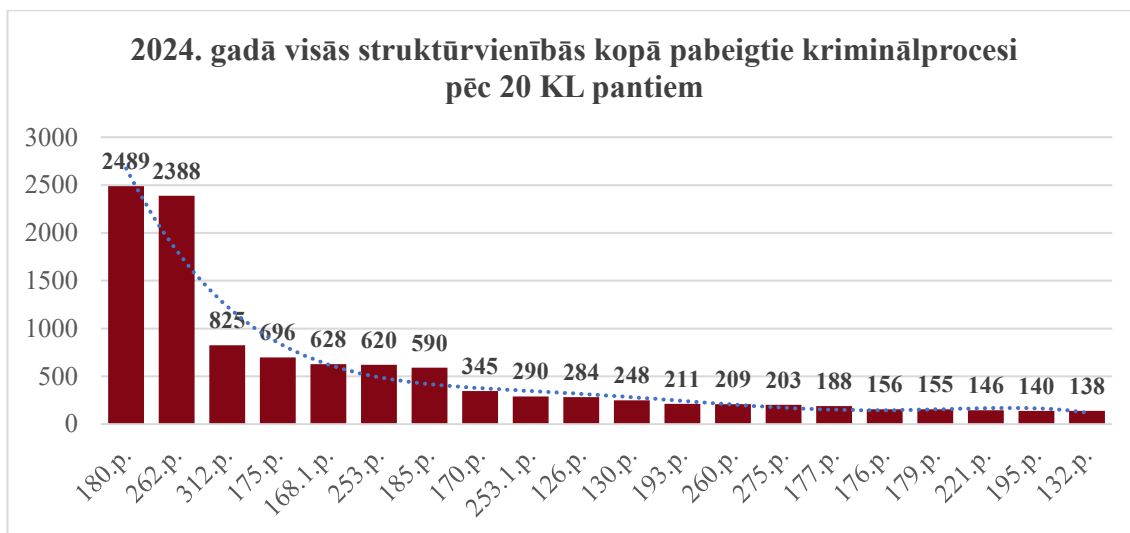
2025. gadā tiesai nodotas 5779 apsūdzētās personas (tajā skaitā 188 nepilngadīgas personas) par 11 325 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

2024. gadā tiesai nodotas 6714 apsūdzētās personas (tajā skaitā 240 nepilngadīgas personas) par 12 611 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

2023. gadā tiesai nodotas 5052 apsūdzētās personas (tajā skaitā 205 nepilngadīgas personas) par 9945 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

Pēdējos trīs gados prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu dinamika redzama turpmāk norādītajās diagrammās, kurās iekļauti 20 KL panti, pēc kuriem visās prokuratūras struktūrvienībās kopā kriminālprocesi pabeigti visbiežāk.

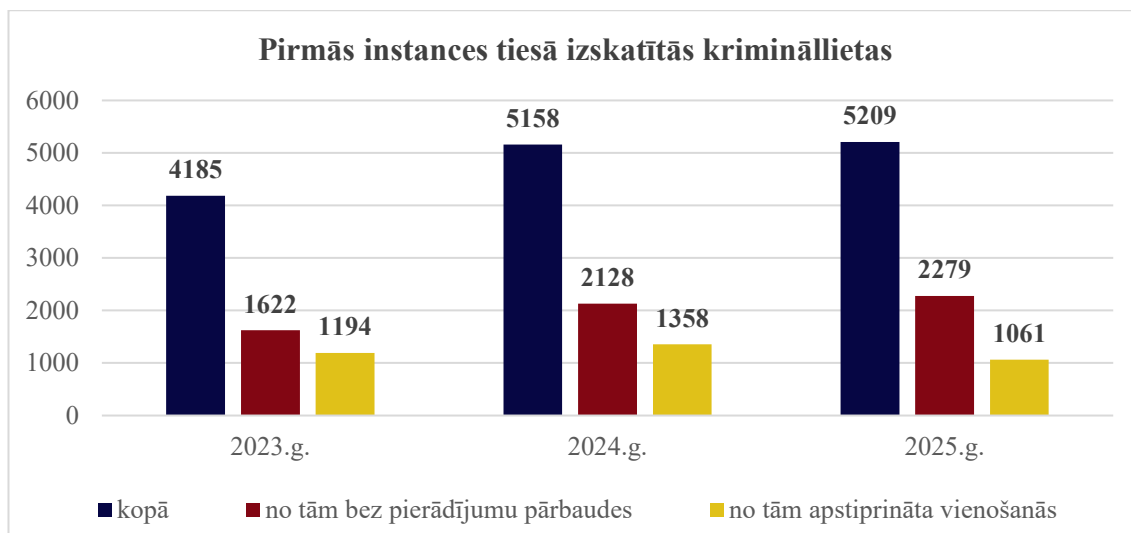

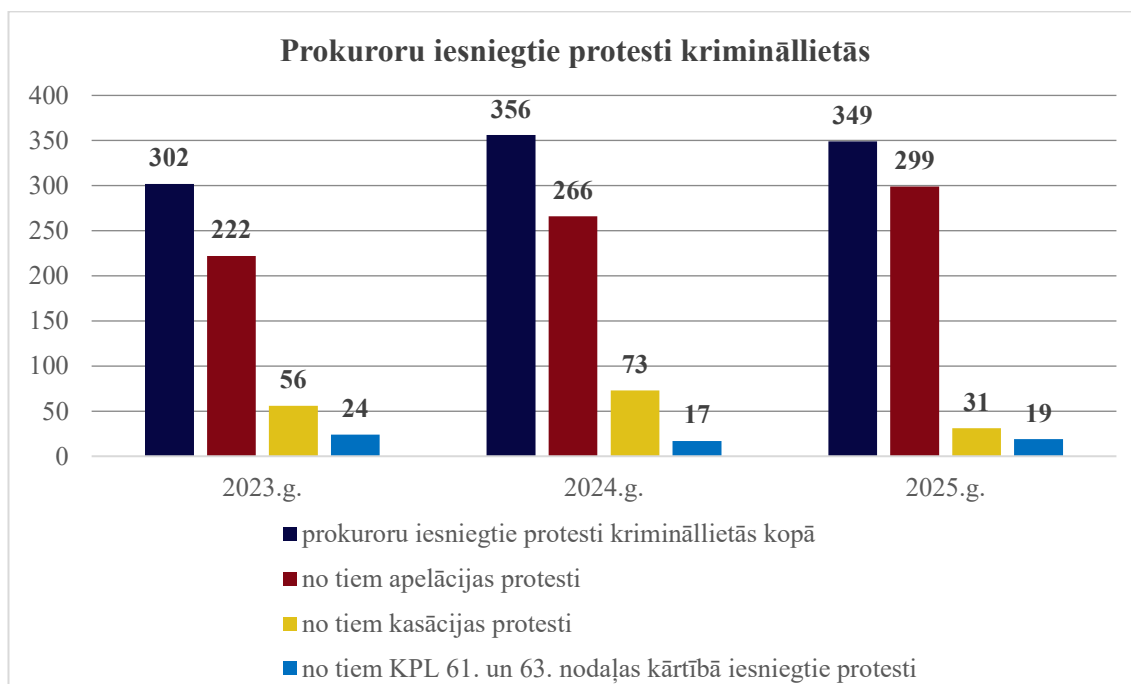
Diagrammās redzams, ka 2025. gadā, tāpat kā iepriekšējos divos gados, pirmajās divās pozīcijās ir pabeigtie kriminālprocesi, kuros personas apsūdzētas par zādzības, krāpšanas, piesavināšanās nelielā apmērā izdarīšanu, t. i., pēc KL 180. panta; par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisku vai citu apreibinošu vielu ietekmē, t. i., pēc KL 262. panta. No trešās uz ceturto pozīciju atkāpušies noziedzīgi nodarījumi pēc KL 312. panta, t. i., par izvairīšanos no tiesas nolēmuma pildīšanas. Jāatzīmē, ka, analizējot trīs gadu rādītājus, redzama pozitīva tendence – samazinās kriminālprocesu, kuri pabeigti personas apsūdzībā pēc KL 262. panta un arī pēc KL 312. panta, skaits. 2025. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, personas apsūdzībā pēc KL 262. panta pabeigto kriminālprocesu skaits samazinājies par 8 %, savukārt apsūdzībā pēc KL 312. panta – par 10,3 %.

2025. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, turpina pieaugt pabeigto kriminālprocesu, kuros persona apsūdzēta pēc KL 168.¹ panta par nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu, skaits. Ja 2023. gadā tika pabeigti 500 šādi kriminālprocesi, 2024. gadā – 628, tad 2025. gadā jau 655 kriminālprocesi.

2025. gadā būtiski pieaudzis pabeigto kriminālprocesu par KL 195. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, t. i., par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu, skaits. 2025. gadā pabeigti 266 šādi kriminālprocesi, salīdzinājumam 2024. gadā tika pabeigti 140 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 147 kriminālprocesi.

2025. gadā pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu izskatītas 5209 krimināllietas (2024. gadā – 5158 krimināllietas, 2023. gadā – 4185 krimināllietas). No 2025. gadā tiesā izskatītajām lietām 2279 jeb 44 % izskatītas bez pierādījumu pārbaudes (2024. gadā bez pierādījumu pārbaudes izskatīto lietu īpatsvars bija 41%, bet 2023. gadā – 38,7 %). Savukārt vienošanās procesa kārtībā, apstiprinot prokurora noslēgto vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu, izskatīto lietu īpatsvars 2025. gadā bija 20,4 % (2024. gadā – 26,3 %, 2023. gadā – 28,5 %).

2025. gadā krimināllietās kopā iesniegti 349 protesti, kas ir nedaudz mazāk nekā 2024. gadā (356 protesti). Salīdzinot ar 2024. gadu, par 12,4 % pieaudzis iesniegto apelācijas protestu skaits, bet par 57,5 % samazinājies iesniegto kasācijas procesu skaits.

2025. gadā tiesās izskatīti:

- ✓ apelācijas protesti par 182 personām, apmierināti protesti par 132 personām, bet noraidīti par 50 personām;
- ✓ kasācijas protesti par 33 personām, apmierināti protesti par 18 personām, bet noraidīti par 15 personām;

- ✓ protesti KPL 61. un 63. nodaļas kārtībā par 15 personām, apmierināti protesti par 14 personām, bet noraidīts par 1 personu.

Analizējot statistiku par apmierinātajiem un noraidītajiem apelācijas protestiem, jānorāda, ka no izskatītajiem apelācijas protestiem 2025. gadā tika apmierināti 73 %, 2024. gadā – 71 %, bet 2023. gadā – 68,1 %.

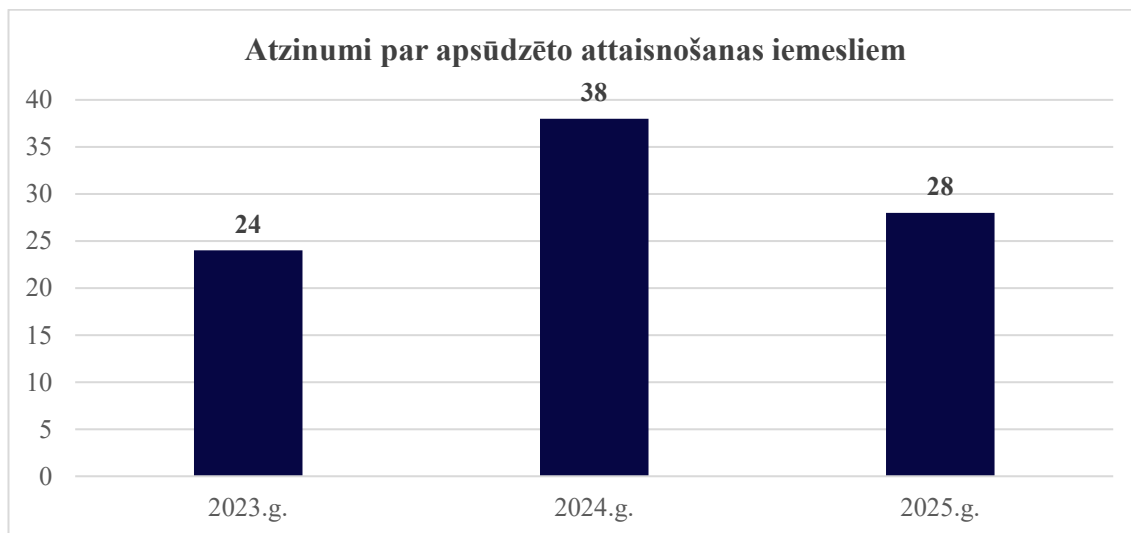
2025. gadā tika apmierināti 55 % no izskatītajiem kasācijas protestiem.

Apsūdzēto attaisnošana tiesā un attaisnošanas iemesli

2025. gadā sagatavoti 28 atzinumi par attaisnošanas iemesliem kopumā par 32 personām. Attaisnojoši spriedumi tika taisīti 25 krimināllietās, 3 lietās kriminālprocess izbeigts sakarā ar prokurora atteikšanos no apsūdzības, no kurām vienā gadījumā prokurors atteicās no apsūdzības, jo tiesas izmeklēšanā tika atklāti jauni apstākļi, divos gadījumos iztrūka objektīva skatījuma tam, vai lietā esošie pierādījumi apstiprina personas vainīgumu.

Attaisnojošie nolēmumi taisīti 19 krimināllietās pirmās instances tiesā, 9 krimināllietās apelācijas instances tiesā, savukārt 1 krimināllietā gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas instances tiesa sākotnēji taisīja notiesājošu nolēmumu, taču attaisnojošais spriedums pieņemts, atkārtoti skatot lietu apelācijas instances tiesā pēc Senāta nolēmuma.

Salīdzinot ar 2024. gadu, 2025. gadā atzinumu skaits par apsūdzēto attaisnošanu ir samazinājies par 26,32 %, bet attaisnoto personu skaits – par 34,69 %. Šo rādītāju samazinājumu galvenokārt ietekmējusi prokuroru prakse vairāk pabeigt kriminālprocesus prokuratūrā, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu, kā arī rūpīgāka pierādījumu apjoma un kvalitātes izvērtēšana pirms kriminālprocesa pabeigšanas, nododot krimināllietu tiesai.

Attaisnošanas pamatā 26 krimināllietās bija prokuroru un tiesu atšķirīgs pierādījumu vērtējums, 2 krimināllietās pieļauti trūkumi un nepilnības pirmstiesas procesa laikā.

Tiesu apgabalu prokuratūru un to darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru paveiktais

2025. gadā turpinājies veiksmīgs darbs īpaši aktuālajos kriminālprocesos un kriminālprocesos par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, kur prokurora iesaiste ir svarīga jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža. Tā nodrošināšanai maksimāli veicināta procesuālā ekonomija

citu kategoriju kriminālprocesos. Proti, aktīvi praktizēta prokurora piekrišanas došana kriminālprocesu par maznozīmīgiem noziedzīgiem nodarījumiem izbeigšanai izmeklēšanas iestādē (arī piekrišanas došana atteikt uzsākt kriminālprocesu šādos gadījumos), kā arī piekrišanas došana kriminālprocesu, kuros veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu, izbeigšanai izmeklēšanas iestādē. Tāpat procesuālās ekonomijas nolūkos, ja tas bija iespējams, pirmstiesas kriminālprocesi pabeigti prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai. 2025. gadā samazināti arī kriminālvajāšanas termiņi prokuroru lietvedībā esošajos kriminālprocesos. Savukārt tiesu apgabalu prokuratūru prokuroriem lielu darba resursu aizņēma sūdzību izskatīšana. Ņemot vērā, ka lielākoties viņu atbildēs ietvertie nolēmumi nav pārsūdzami, sniegto atbilžu kvalitātei tikusi pievērsta īpaša uzmanība. Katrā gadījumā rūpīgi pārbaudīti krimināllietu un atteikumu uzsākt kriminālprocesu materiāli, kā arī veikta ar sūdzību izskatīšanu saistīto materiālu un iepriekš sniegto atbilžu pārbaude.

Amatā augstāka prokurora pilnvaras tiesu apgabalu prokuratūru prokurori realizē tajos kriminālprocesos, kuros prokurora funkcijas pilda rajona (pilsētas) prokuratūras prokurors vai virsprokurors. Izpildot amatā augstāka prokurora pienākumus, apgabala prokurori iesaistās rajona prokuroru darbā – sniedz atbalstu, piedalās kriminālprocesu apspriešanās, lai panāktu to ātrāku virzību, pārbauda sagatavotos dokumentus. Amatā augstāki prokurori regulāri ar izmeklēšanu uzraugošajiem prokuroriem pārrunā konkrētā procesu virzību, aktualitātes izmeklēšanas laikā un turpmāk plānojamās izmeklēšanas darbības. Lai kriminālprocesos panāktu iespējami taisnīgāku un ātrāku rezultātu, kas veicinātu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, amatā augstāki prokurori izmeklēšanas gaitu apspriež ne tikai ar tās uzraugošo prokuroru, bet arī kopīgi ar procesa virzītāju (izmeklētāju) un viņa tiešo priekšnieku.

Informācija par aktuālāko lietu virzību vai rezultātu

Turpmāk sniegts ieskats katras tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru (arī specializēto prokuratūru) paveiktajā par tiesai nodotajām, virsprokuroru ieskatā, aktuālākajām krimināllietām, t. sk., kas guvušas rezonansi sabiedrībā vai ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu atzītas par īpaši aktuālām, un/vai par šīs kategorijas krimināllietu iztiesāšanas rezultātiem.

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūra un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2025. gadā pabeiguši kriminālprocesus un tiesai nosūtījuši krimināllietas par nacionālā naida un nesaticības izraisīšanu, par personas nolaupīšanu, ko izdarījusi organizēta grupa, par dzimumnoziegumiem.

Tāpat tiesai nodotas 17 krimināllietas, kurās personas sauktas pie kriminālatbildības par īpaši aktuālo noziedzīgo nodarījumu – noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu –, tajā skaitā viena lieta, kas norādīta turpmāk, nodota tiesai par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā, kas izdarīta organizētā grupā.

Četras personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par to, ka viņas organizētā grupā izdarīja noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā. Viena no personām mantkārīgu tieksmju dēļ, atrodoties brīvības atņemšanas vietā, izveidoja, vadīja un kontrolēja organizētu noziedzīgu grupu. Šīs personas uzdevumā pārējie trīs organizētās grupas dalībnieki veica darbības nolūkā legalizēt noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus. Organizētās grupas vadītājs organizēja un sadalīja veicamos uzdevumus un pienākumus, kā arī kontrolēja to izpildi, apzinoties, ka finanšu līdzekļi iegūti noziedzīgā ceļā – cita noziedzīga nodarījuma izdarīšanas

rezultātā. Nolūkā slēpt sevi kā noziedzīgi iegūto finanšu līdzekļu patieso īpašnieku un šo līdzekļu atrašanās vietu organizētās grupas vadītājs organizēja un kontrolēja to slēpšanu, piederības mainīšanu un faktisko saņēmēju, lai izvairītos no juridiskās atbildības pats un palīdzētu citām personām, kuras iesaistītas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, izvairīties no juridiskās atbildības, kā arī ieguva īpašumā, valdījumā un lietojumā gan tieši, gan pastarpināti citu personu noziedzīgi iegūtos finanšu līdzekļus, apzinoties, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti. Iepriekš minēto noziedzīgo darbību rezultātā kopsummā tika legalizēti noziedzīgi iegūtie finanšu līdzekļi ne mazāk kā 1 119 961,83 EUR apmērā. Krimināllieta nodota izskatīšanai Ekonomisko lietu tiesai. Šobrīd notiek lietas iztiesāšana.

Tiesai nodota arī krimināllieta, kas atzīstama par nozīmīgu. Proti, piecas personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 126. panta otrās daļas 3. punkta par vidēja smaguma miesas bojājumu tīšu nodarīšanu personu grupā, KL 153. panta trešās daļas, KL 125. panta trešās daļas par personas sagrābšanu, lietojot vardarbību (personas nolaupīšanu), organizētā grupā un smagu miesas bojājumu tīšu nodarīšanu organizētā grupā, KL 176. panta trešās daļas par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšanu), organizētā grupā, kā arī KL 275. panta pirmās daļas par viltotu dokumentu izmantošanu. Krimināllieta nodota izskatīšanai Kurzemes rajona tiesai. Šobrīd notiek lietas iztiesāšana.

Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurori 2025. gadā tiesai nodevuši 2 krimināllietas, kurās personas sauktas pie kriminālatbildības par citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību) pastiprinošos apstākļos. Pabeigti 5 kriminālprocesi, kuros personas sauktas pie kriminālatbildības par smagu miesas bojājumu tīšu nodarīšanu. Pabeigti 22 kriminālprocesi, kuros 23 personas sauktas pie kriminālatbildības par 55 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, t. sk. pamatā par smagu un sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu, kas vērsti pret tikumību un dzimumneaizskaramību. Minēto kategoriju lietas lielākoties arī izskatītas tiesā, piemērojot apsūdzētajiem bargu brīvības atņemšanas sodu. 17 kriminālprocesi pabeigti, saucot personas pie kriminālatbildības par cietsirdīgu vai vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgo, ja ar to nepilngadīgajam nodarītas fiziskas vai psihiskas ciešanas un ja tās nodarījušas personas, no kurām cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs, vai cietsirdību vai vardarbību pret tuvinieku. 17 kriminālprocesi pabeigti par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu.

No Ziemeļkurzemes prokuratūras prokuroru 2025. gadā tiesai nosūtītajām un/vai iztiesātajām krimināllietām par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem vai kas guvušas rezonansi sabiedrībā, pieminamas turpmāk norādītās krimināllietas:

- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 160. panta otrās, trešās, ceturtais, piektās un sestās daļas, KL 162. panta pirmās daļas un KL 166. panta trešās un ceturtais daļas (kopā par 11 sevišķi smagiem noziegumiem un 6 smagiem noziegumiem); apsūdzētais ilgstošā laika periodā, būdams nodarbināts saimniecības darbu veikšanā uz šo brīdi jau likvidētajā Bērnu namā un internāta palīgskolā Ventspils novadā, izmantojot ikdienas saskarsmi ar bērnu nama audzēkņiem, ieguva četru nepilngadīgu zēnu, kas kriminālprocesā atzīti par cietušajiem, uzticību, pērkot viņiem cigaretes, alkoholu, dodot naudu, kā arī aicinot ciemos pie sevis; izmantojot iegūto uzticību, apsūdzētais savā dzīvoklī, kas atradās faktiski blakus bērnu namam, veica ar zēniem dažāda rakstura seksuālas darbības, kuras arī fotografēja un saglabāja savos datu nesējos; Kurzemes rajona tiesa apstiprināja lietas iztiesāšanas laikā prokurora un apsūdzētā noslēgto vienošanos par vainas atzīšanu un sodu un piesprieda viņam brīvības atņemšanu uz 15 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem; pirmstiesas kriminālprocesā iegūtās informācijas lielā un komplicētā apjoma dēļ atsevišķā lietvedībā

tika izdalīts kriminālprocess par personas analogiska rakstura seksuālām darbībām pret vēl vismaz četrām uz notikušā brīdi nepilngadīgām personām; ņemot vērā, ka pēc minētā tiesas sprieduma stāšanās spēkā vainīgā persona mira, izdalītajam kriminālprocesam tālākā virzība nav iespējama;

- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 107. panta trešās daļas un KL 185. panta otrās daļas par to, ka būdama alkohola, narkotisko un psihotropo vielu ietekmē, Ventspilī izdarīja svešas mantas tīšu bojāšanu ar dedzināšanu un tīšu meža dedzināšanu, kā rezultātā personas neuzmanības dēļ tika izraisītas smagas sekas, tādējādi ar savām darbībām nodarot valstij mantisko zaudējumu 57 578,24 EUR apmērā, Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādei “Ventspils komunālā pārvalde” mantisko zaudējumu 4264,58 EUR apmērā un Valsts akciju sabiedrībai “Latvijas dzelzceļš” mantisko zaudējumu 2214,40 EUR apmērā; Kurzemes rajona tiesa, apstiprinot pirmstiesas kriminālprocesā prokurora un apsūdzētā noslēgto vienošanos par vainas atzīšanu un sodu, piesprieda viņam probācijas uzraudzību uz 6 gadiem;
- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 262. panta ceturtās daļas par to, ka ārpus apdzīvotas vietas Tārgales pagastā, Ventspils novadā, vadot transportlīdzekli alkohola ietekmē, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā izraisīja četru automašīnu sadursmi, kurā viens cilvēks gāja bojā, diviem cietušajiem nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi, bet vienam cietušajam – smagi miesas bojājumi; pirmās instances tiesa atzina apsūdzēto par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem 8 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem.

Dienvidkurzemes prokuratūras prokurori 2025. gadā nodevuši tiesai vairākas īpaši aktuālas krimināllietas un uzturējuši tajās apsūdzību. Tāpat tiesai nodotas un izskatītas vairākas krimināllietas par dzimumnoziegumiem, kā arī par smagu miesas bojājumu tīšu nodarīšanu, kas bija par iemeslu cietušā nāvei. Vēl tiesai nodota krimināllieta četru personu apsūdzībā, no kurām divas bija nepilngadīgas, par to, ka tās organizētā grupā realizācijas nolūkā neatļauti iegādājās un glabāja psihotropo vielu lielā apmērā, kā arī par to, ka divas no šīm personām neatļauti audzēja psihotropās vielas saturošus augus.

No Dienvidkurzemes prokuratūras prokuroru 2025. gadā tiesai nosūtītajām un/vai iztiesātajām krimināllietām par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem pieminamas turpmāk norādītās krimināllietas:

- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 74.¹ panta otrās daļas par to, ka sociālo mediju platformā “Tik Tok” slavināja un attaisnoja Krievijas Federācijas bruņoto spēku veiktos noziegumus pret cilvēci, kara noziegumus Ukrainā; pirmās instances tiesa apsūdzēto atzina par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, piesprieda viņam brīvības atņemšanu uz 1 gadu un izraidīšanu no Latvijas Republikas, nosakot iecelšanas aizliegumu uz 4 gadiem; spriedums nav stājies spēkā, jo pārsūdzēts apelācijas kārtībā;
- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 159. panta trešās daļas un KL 160. panta ceturtās un sestās daļas (kopā par 3 sevišķi smagiem noziegumiem) par to, ka veica dažādas seksuāla rakstura darbības ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu; pirmās instances tiesa apsūdzēto atzina par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, piesprieda viņam brīvības atņemšanu uz 17 gadiem, bet galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem noteica brīvības atņemšanu uz 19 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem; spriedums nav stājies spēkā.

Latgales tiesas apgabala prokuratūra un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras

Latgales tiesas apgabala prokuratūras un divu rajona līmeņa prokuratūru – Austrumlatgales prokuratūras un Dienvidlatgales prokuratūras – darbības teritorijas atrodas pie ārējās valsts robežas ar Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku, tādēļ šīm Latgales reģiona prokuratūrām aktuāla darbības sfēra ir cīņa pret nelegālo imigrāciju, kontrabandu un starptautisko organizāciju vai Latvijas Republikas noteikto sankciju pārkāpšanu.

Nemot vērā pierobežas specifiku, Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā esošo rajona līmeņa prokuratūru visiem prokuroriem ir noteikta obligāta specializācija par noziedzīgiem nodarījumiem pret pārvaldības kārtību uz valsts robežas – KL 284. pants, KL 285. pants un KL 285.¹ pants – un KL 84. pantā paredzēto noziegumu pret valsti.

Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2025. gadā pabeiguši vairākus kriminālprocesus par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem, nododot krimināllietas tiesai.

Kriminālprocesā, kas tika pabeigts mēneša laikā no tā saņemšanas kriminālvajāšanas uzsākšanai (saņemts 2025. gada 29. maijā un pabeigts 1. jūlijā, nosūtot krimināllietu tiesai vispārējā kārtībā), apsūdzība celta fiziskai personai pēc KL 84. panta pirmās daļas, KL 190. panta pirmās un trešās daļas un KL 218. panta otrās daļas par to, ka, pārkāpjot Eiropas Savienības noteiktās sankcijas, ieveda Latvijas Republikā 174 kravas (kokskaidu granulas un briketes), iesniedzot viltotus dokumentus, ka granulas un briketes ir iegādātas Uzbekistānas Republikā reģistrētā uzņēmumā, bet faktiski tās bija pirktas Baltkrievijas Republikā, kā arī PVN deklarācijās norādīja nenotikušos darījumus ar Uzbekistānas Republikā reģistrēto uzņēmumu un izmantoja tiesības uz PVN priekšnodokļa atskaitījumiem, nodarot valstij mantisko zaudējumu lielā apmērā. Kriminālprocesā tika uzsākts arī process piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai ietverts pamatojums tā piemērošanai.

Ekonomisko lietu tiesai nodota krimināllieta personas – naudas mūļa – apsūdzībā pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu lielā apmērā (260 463,98 EUR) legalizēšanu, kas izdarīta organizētā grupā.

No **Dienvidlatgales prokuratūras** prokuroru 2025. gadā tiesai nosūtītajām un/vai iztiesātajām krimināllietām par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem un/vai noziedzīgiem nodarījumiem, kas guvuši plašu rezonansi sabiedrībā, pieminamas turpmāk norādītās krimināllietas:

- ✓ Daugavpils Mūzikas skolas pasniedzējs apsūdzēts pēc KL 160. panta trešās daļas par seksuālu vardarbību pret savu audzēkni; apsūdzētais, būdams nepilngadīgās cietušās vijoles spēles pasniedzējs, laika periodā no 2015. gada oktobra līdz 2015. gada novembrim, precīzi nenoskaidrotā datumā un laikā, atrodoties Daugavpils mūzikas skolas mācību auditorijā, privārstundu laikā, kad auditorijā nebija citu personu, apzinoties cietušās nepilngadību un izmantojot savu pasniedzēja autoritāti, nolūkā apmierināt savu dzimumtieksmi vismaz vienpadsmit reizes tīši, pret cietušās gribu veica ar viņu seksuāla rakstura darbības;
- ✓ Daugavpils pilsētas pašvaldības domes priekšsēdētāja sievastēvs apsūdzēts pēc KL 182. panta pirmās daļas par elektroenerģijas patvaļīgu patērēšanu ievērojamā apmērā; apsūdzētais privātmājas pagalmā patvaļīgi, bez elektroenerģijas patēriņa uzskaites, ar nenoskaidrotu personu palīdzību izveidoja trīs fāžu pirmsuzskaites pievienojumu AS

- “Sadales tīkls” kabeļa līnijai, kā rezultātā patvaļīgi tika patērēta elektroenerģija ne mazāk kā 73 759 kWh, radot AS “Sadales tīkls” mantisko zaudējumu 13 798,69 EUR apmērā;
- ✓ sešas personas apsūdzētas pēc KL 285.¹ panta trešās daļas par to, ka viņi organizētā grupā apzināti nodrošināja ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā kopumā 81 personai; pieci Ukrainas pilsoņi un viens Baltkrievijas Republikas pilsonis, mantkārtīgu motīvu vadīti, pārvadāja nelegālos imigrantus no Eiropas Savienības ārējās robežas uz Rīgas pilsētas apkaimi, divos gadījumos nelegālo imigrantu pārvadāšanai izmantojot transportlīdzekli ar atdarinātu Valsts policijas identitātes krāsojumu un nodublētu transportlīdzekļa numurzīmi, bet vienā gadījumā – transportlīdzekli ar atdarinātu Valsts robežsardzes identitātes krāsojumu un nodublētu transportlīdzekļa numurzīmi; tiesa, apstiprinot prokurora un apsūdzēto noslēgtās vienošanās par vainas atzīšanu un sodu, piesprieda viņiem brīvības atņemšanas sodu attiecīgi no 2 gadiem 2 mēnešiem līdz 5 gadiem un izraidīšanu no Latvijas Republikas, nosakot ieceļošanas aizliegumu attiecīgi uz laiku no 4 līdz 10 gadiem;
 - ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 132. panta pirmās daļas un KL 231. panta otrās daļas par to, ka draudēja izdarīt slepkavību, pastāvēt pamatam baidīties, ka šie draudi var tikt izpildīti, un rupji traucēja sabiedrisko kārtību, kas izpaudās acīmredzamā necieņā pret sabiedrību, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru (huligānisms), lietojot nazi; apsūdzētā noziedzīgās darbības bija saistītas ar īpaši aizsargājamu sabiedrības locekļu – bērnu – interešu aizskaršanu, jo tās tika veiktas bērnu izklaides centrā, kur atpūtās vairākas ģimenes ar bērniem, un izdarītas mazgadīgo bērnu klātbūtnē ar nazi rokā, kas tika vērsti pret vienu no izklaides centra apmeklētājiem;
 - ✓ kāda uzņēmuma divi valdes locekļi apsūdzēti pēc KL 84. panta trešās daļas par Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanu, kas, radot būtisku kaitējumu, izdarīta personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās; laika periodā no 2022. gada jūlija līdz 2024. gada jūlijam, pamatojoties uz 2021. gada 20. decembrī noslēgto līgumu, apsūdzētie personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās veica skaidras naudas maksājumus par pasūtīto un saņemto preci Baltkrievijas uzņēmumam kopsummā 41 800 EUR; kriminālprocesā tika uzsākts arī process piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai ietverts pamatojums tā piemērošanai.

No **Austrumlatgales prokuratūras** 2025. gadā tiesai nosūtītajām un/vai iztiesātajām krimināllietām par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem un/vai noziedzīgiem nodarījumiem, kas guvuši plašu rezonansi sabiedrībā, pieminamas turpmāk norādītās krimināllietas:

- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 15. panta ceturtās daļas un KL 285. panta 3.¹ daļas par mēģinājumu organizētā grupā nelikumīgi pārvietot pāri valsts robežai lielu personu skaitu – vienā gadījumā vairāk nekā piecas personas –, kas izdarīts Latvijas teritorijā pastiprinātas robežapsardzības sistēmas darbības režīma laikā;
- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 285. panta 3.¹ daļas par to, ka organizētā grupā nelikumīgi pārvietoja pāri valsts robežai četras personas, šīs darbības izdarot pastiprinātas robežapsardzības sistēmas darbības režīma laikā; ar Latgales rajona tiesas spriedumu apsūdzētais atzīts par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem;
- ✓ viena persona apsūdzēta pēc KL 174.¹ panta par cietsirdību un vardarbību pret tuvinieku; apsūdzētais, būdams alkohola reibumā, dusmu un greizsirdības vadīts, ģimenes konflikta

laikā ar laulāto izvilka viņu no dzīvokļa un pagrūda, kā rezultātā laulātā nokrita pa kāpnēm un guva miesas bojājumus; pirmās instances tiesa apsūdzēto attaisnoja, taču prokurors iesniedza apelācijas protestu, kuru apelācijas instances tiesa apmierināja un atzina viņu par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

- ✓ 24 personas apsūdzētas par KL 221. panta trešajā daļā un KL 206. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu; kriminālprocess tika uzsākts pēc Valsts robezsardzes Daugavpils pārvaldes Kriminālizmeklēšanas dienesta veiksmīgi realizēta operatīvā darba, kad sankcionētas kratīšanas laikā atrada un apturēja nelegālu cigarešu ražotni Ludzā; kriminālprocesa ietvaros tika izņemtas četras cigarešu ražošanas līnijas un viena žāvēšanas līnija; ražotnē atradās dzīvojamās telpas, dušas un tualetes telpas, atpūtas telpa, pārtikas uzglabāšanas telpa, kā arī tika atrasta pazemes eja, kas bija izveidota, lai nepieciešamības gadījumā noziedznieki, kuri atradās ražotnē, varētu bēgt; tiesa, apstiprinot prokurora un apsūdzēto noslēgtās vienošanās par vainas atzīšanu un sodu, piesprieda viņiem brīvības atņemšanas sodu attiecīgi no 9 līdz 10 mēnešiem, atņemot tiesības veikt komercdarbību akcīzes preču aprites jomā uz 2 gadiem; no apsūdzētajiem solidāri piedzīta mantiskā kaitējuma kompensācija – valsts labā 25 001 282,83 EUR, bet vairāku tabakas ražošanas kompāniju labā kopā 25 925 883,58 EUR.

Austrumlatgales prokuratūras prokurora uzraudzībā esošajā kriminālprocesā, kas bija uzsākts pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā, tika uzlikts arests fiziskās personas naudas līdzekļiem – 998 009,13 EUR –, un KPL 59. nodaļas kārtībā, izdalot no krimināllietas materiālus, pieņemts lēmums uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu nodot izlemšanai tiesai. Ekonomisko lietu tiesa pieņēma lēmumu izbeigt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, naudas līdzekļus neatzīstot par noziedzīgi iegūtiem. Par šo tiesas lēmumu prokurors sagatavoja juridiski pamatotu un argumentētu prokurora protestu, ko iesniedza Rīgas apgabaltiesā, kura prokurora protestu apmierināja un lēma atzīt arestētos naudas līdzekļus – 998 009,13 EUR – par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt valsts labā, ieskaitot tos valsts budžetā.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūra un tās darbības teritorijā ietilpstošā rajona līmeņa prokuratūra

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru darba specifika, pildot amatā augstāka prokurora funkcijas, saistīta ar atbalsta sniegšanu Vidzemes prokuratūras prokuroriem visās kriminālprocesa stadijās. Apgabala prokurori veic kriminālvajāšanu un pabeidz tikai tos kriminālprocesus, kas iepriekš bijuši viņu uzraudzībā vai lietvedībā, tādēļ tiesai nosūtīto lietu skaits ir neliels.

2025. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūra nodevusi tiesai 4 krimināllietas. Īpaši izceļama krimināllieta vienas personas apsūdzībā pēc KL 160. panta sestās daļas par dzimumtiesmes apmierināšanu pretdabiskā veidā, kas saistīta ar vaginālu iekļūšanu cietušā ķermenī un kas izdarīta ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu, pret cietušā gribu un izmantojot tās uzticību. Kopumā pret mazgadīgo cietušo izdarīti seši noziedzīgi nodarījumi.

2025. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori dažādās tiesu instancēs kopumā uzturēja valsts apsūdzību 24 krimināllietās, lielākoties par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, tai skaitā pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu uzturēja valsts apsūdzību

kopā 8 krimināllietās, no tām 3 krimināllietās par smagiem noziegumiem un 3 krimināllietās par sevišķi smagiem noziegumiem, t. i., par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kas vērsti pret nepilngadīgām personām, savukārt apelācijas instances tiesā ar nolēmuma pieņemšanu uzturēja valsts apsūdzību 8 krimināllietās.

Vidzemes prokuratūras prokurori 2025. gadā pabeiguši vairākus kriminālprocesus par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem (par slepkavībām, par noziedzīgiem nodarījumiem pret personu, t. sk. nepilngadīgo un mazgadīgo, tikumību un dzimumneaizskaramību, par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu), no kurām izceļamas turpmāk minētās krimināllietas:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 159. panta trešās daļas par dzimumaktu ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu, pret cietušās gribu lietojot vardarbību (izvarošana), un KL 161. panta (11 noziedzīgi nodarījumi) par dzimumaktu ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 159. panta trešās daļas (pieci noziedzīgi nodarījumi) par dzimumaktu ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu, izmantojot cietušās bezpalīdzības stāvokli (izvarošana), KL 160. panta sestās daļas par orālu aktu un dzimumtieksmes apmierināšanu pretdabiskā veidā, kas saistīta ar orālu iekļūšanu cietušās ķermenī, ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu, izmantojot cietušās bezpalīdzības stāvokli, KL 166. panta ceturtās daļas par sešpadsmit gadu vecumu nesasniegušas personas pamudināšanu un iesaistīšanu pornogrāfiska rakstura materiāla izgatavošanā un pornogrāfiska rakstura materiāla, kura satur bērnu pornogrāfiju, apriņķi, KL 162. panta otrās daļas par bezpalīdzības stāvoklī esošas personas pavešanu netiklībā, tas ir, par tādas seksuāla rakstura darbības izdarīšanu bez fiziskas saskares ar cietušās ķermeni nolūkā apmierināt savu dzimumtieksmi un izraisīt dzimuminstinktu cietušajā, būdams pilngadīga persona, un KL 233. panta otrās daļas par šaujamieroča iegādāšanos un nēsāšanu bez attiecīgas atļaujas;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 117. panta 3. un 4. punkta par citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību), kas izdarīta ar sevišķu cietsirdību un vairāku personu dzīvībai bīstamā veidā, un KL 185. panta otrās daļas par svešas mantas tīšu iznīcināšanu, kas izdarīta ar dedzināšanu un kuras rezultātā vainīgā neuzmanības dēļ iestājusies cilvēka nāve;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 180. panta pirmās daļas par krāpšanu nelielā apmērā, KL 177. panta pirmās daļas par svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu (krāpšana), un KL 195. panta pirmās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu (lietā kopumā 58 noziedzīgi nodarījumi, t. sk. 19 īpaši aktuāli noziedzīgi nodarījumi, izkrāpti kopumā 24 465,50 EUR un legalizēti 6926,50 EUR);
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 177. panta trešās daļas par krāpšanu lielā apmērā, KL 275. panta otrās daļas par dokumenta, kas piešķir tiesības, viltošanu un viltota dokumenta izmantošanu mantkārīgā nolūkā, KL 177. panta pirmās daļas par svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu (krāpšana), un KL 195. panta pirmās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 4136,60 EUR apmērā legalizēšanu (lietā kopumā 12 noziedzīgi nodarījumi, cietušajiem radītais kaitējums 66 421,20 EUR).

Vidzemes prokuratūras prokurori 2025. gadā uzturējuši valsts apsūdzību pirmās instances tiesā īpaši aktuālās krimināllietās:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 218. panta otrās daļas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, ja ar to nodarīti zaudējumi valstij lielā apmērā (24 560,14 EUR); persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 2 mēnešiem, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību uz 2 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 159. panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 2015. gada 1. decembrim) par dzimumaktu ar personu, kura ir mazgadīga, lietojot vardarbību (seši noziedzīgi nodarījumi); persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 160. panta trešās un ceturtās daļas par seksuāla rakstura darbību nolūkā apmierināt savu dzimumtieksmi fiziskā saskarē ar cietušā ķermeni ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu, izmantojot cietušā bezpalīdzības stāvokli (16 noziedzīgi nodarījumi); persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 12 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 177. panta trešās daļas par krāpšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā (33 370 EUR) un ja to izdarījusi organizēta grupa, un KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā (33 370 EUR), ja to izdarījusi organizēta grupa; persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem; spriedums nav stājies spēkā, jo par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegts apelācijas protests soda mīkstuma dēļ;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 168.¹ panta par ļaunprātīgu nolēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu, KL 143. panta pirmās daļas par nelikumīgu iekļūšanu mājoklī pret tajā dzīvojošās personas gribu, KL 159. panta pirmās daļas par dzimumaktu pret cietušās gribu, lietojot vardarbību (izvarošana), un KL 132.¹ panta otrās daļas par ilgstošu personas izsekošanu, draudu izteikšanu šai personai un nevēlamu saziņu ar šo personu, ja tai ir bijis pamats baidīties par savu drošību; persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 6 gadiem 2 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.

Vidzemes prokuratūras prokurors uzturēja valsts apsūdzība apelācijas instances tiesā krimināllietā vienas personas apsūdzībā pēc KL 117. panta 9. punkta par slepkavību mantkārīgā nolūkā un KL 175. panta trešās daļas par zādzību, iekļūstot dzīvoklī. Apelācijas instances tiesa atstāja negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 18 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Vidzemes prokuratūras prokurori 2025. gadā piedalījušies tiesā KPL 59. nodaļas kārtībā procesos par noziedzīgi iegūtu mantu ar nolēmuma taisīšanu. Ekonomisko lietu tiesa atzinusi par noziedzīgi iegūtu mantu finanšu līdzekļus 153 756,92 EUR, kā arī finanšu līdzekļus 6 264 149,63 EUR un konfiscējusi tos valsts labā, ieskaitot valsts budžetā.

Zemgales tiesas apgabala prokuratūra un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras

Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2025. gadā dažādās tiesu instancēs uzturējuši valsts apsūdzību 96 krimināllietās, kuras izskatīšanai tiesā nosūtījis kāds no apgabala līmeņa prokuratūras prokuroriem, kā arī kurās realizētas amatā augstāka prokurora pilnvaras un iesniegts apelācijas protests krimināllietās, kurās valsts apsūdzību pirmās instances tiesā uzturēja kāds no apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras prokuroriem, bet atsevišķos gadījumos arī rajona līmeņa prokuratūras prokuroru tiesai nosūtītajās krimināllietās.

Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu uzturējuši valsts apsūdzību kopā 17 krimināllietās par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, no tām īpaši izceļamas turpmāk norādītās krimināllietas:

- ✓ piecu personu apsūdzībā pēc KL 184. panta otrās daļas (izspiešana organizētā grupā), KL 193. panta otrās un ceturtās daļas (nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem), KL 153. panta pirmās un trešās daļas (personas nolaupīšana), KL 183. panta pirmās un otrās daļas (izspiešana), KL 154.¹ panta pirmās daļas (cilvēku tirdzniecība), KL 176. panta pirmās daļas (laupīšana), KL 221.¹ panta pirmās daļas (nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizācija), KL 274. panta otrās daļas (dokumenta, zīmoga un spiedoga nolaupīšana un iznīcināšana), KL 233. panta otrās daļas (šaujamieroču, šaujamieroču būtisko sastāvdaļu, šaujamieroču munīcijas neatļauta aprīte), KL 126. panta pirmās daļas (tīšs vidēja smaguma miesas bojājums), pavisam kopā par 33 dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem; visas apsūdzētās personas atzītas par vainīgām viņiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodītas; viena persona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 4 gadiem 6 mēnešiem, otra persona sodīta ar probācijas uzraudzību uz 4 gadiem 6 mēnešiem, trešā persona sodīta ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem un sabiedrisko darbu uz 200 stundām, ceturtā persona sodīta ar probācijas uzraudzību uz 4 gadiem, piektā persona sodīta ar sabiedrisko darbu uz 120 stundām; krimināllieta ieguva plašu rezonansi sabiedrībā saistībā tieši ar cilvēku paverdzināšanu, turklāt tā iztiesāta 46 tiesas sēdēs;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 162. panta otrās daļas, KL 160. panta piektās daļas, KL 15. panta ceturtās daļas un KL 159. panta otrās daļas, KL 160. panta trešās daļas, pavisam kopā par 13 noziedzīgiem nodarījumiem pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu viņai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 16 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem; krimināllieta iztiesāta 20 tiesas sēdēs;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 162. panta otrās daļas, KL 160. panta trešās, ceturtās un sestās daļas, KL 159. panta trešās daļas, KL 166. panta ceturtās daļas, pavisam kopā par 22 noziedzīgiem nodarījumiem pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu viņai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 20 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem.

Tāpat Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2025. gadā uzturēja valsts apsūdzību apelācijas instances tiesā 44 krimināllietās, no kurām izceļamas šādas aktuālās un īpaši aktuālās krimināllietas:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 160. panta sestās daļas (noziedzīgi nodarījumi pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību) un KL 174. panta otrās daļas (cietsirdība un vardarbība pret nepilngadīgo); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu viņai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 16 gadiem 3 mēnešiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 218. panta otrās daļas (izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas); ar apelācijas instances tiesas spriedumu apmierināts prokurora apelācijas protests un atcelts pirmās instances tiesas attaisnojošais spriedums, apsūdzētā persona atzīta par vainīgu viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 2 mēnešiem, atņemot tiesības uz visa veida

komercdarbību uz 5 gadiem, un izraidīšanu no Latvijas Republikas, nosakot iecelšanas aizliegumu uz 3 gadiem;

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 117. panta 10. punkta (personu grupā izdarīta slepkavība) un KL 126. panta otrās daļas 3. punkta (tīšs vidēja smaguma miesas bojājums); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu viņai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 17 gadiem 6 mēnešiem 20 dienām un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru prokuroru veikums 2025. gadā valsts apsūdzības uzturēšanā tiesā norādīts turpmāk.

Rietumzemgales prokuratūras prokurori pirmās instances tiesā, kurā iztiesātas lietas ar nolēmuma pieņemšanu, uzturēja valsts apsūdzību 531 krimināllietā, no tām izceļamas šādas krimināllietas par aktuāliem un īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 117. panta 5. punkta (slepkavība, pēc tās izdarot līķa apgānīšanu); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 18 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 160. panta ceturtās daļas (noziedzīgi nodarījumi pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību) un KL 174. panta otrās daļas (cietsirdība un vardarbība pret nepilngadīgo), pavisam kopā par 6 noziedzīgiem nodarījumiem; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 13 gadiem un probācijas uzraudzību uz 4 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 74.¹ panta pirmās daļas (genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru un kara nozieguma attaisnošana); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

Apelācijas instances tiesā Rietumzemgales prokuratūras prokurori uzturēja valsts apsūdzību 102 krimināllietās, no kurām izceļamas šādas aktuālās un īpaši aktuālās krimināllietas:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 117. panta 4. punkta (slepkavība, kas izdarīta ar sevišķu cietsirdību); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 18 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 160. panta ceturtās un sestās daļas, pavisam kopā par 4 noziedzīgiem nodarījumiem pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 13 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 260. panta otrās daļas (ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšana, ja to izdarījusi persona, kas vada transportlīdzekli, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atceļot pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu, un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 6 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Austrumzemgales prokuratūras prokurori pirmās instances tiesā, kurā iztiesātas lietas ar nolēmuma pieņemšanu, uzturēja valsts apsūdzību pavisam 447 krimināllietās, no tām izceļamas šādas krimināllietas par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 15. panta ceturtās daļas un KL 118. panta 2. punkta (mēģinājums izdarīt divu vai vairāk personu slepkavību), KL 233. panta otrās daļas (šaujamieroču, šaujamieroču būtisko sastāvdaļu, šaujamieroču munīcijas neatļauta aprīte), KL 125. panta pirmās daļas (tīšs smags miesas bojājums) un KL 269. panta pirmās daļas (uzbrukums varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai), pavisam kopā par 4 noziedzīgiem nodarījumiem; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 19 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem 6 mēnešiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 152. panta pirmās daļas (nelikumīga brīvības atņemšana), KL 153. panta otrās daļas (personas nolaupīšana), KL 159. panta pirmās, otrās un trešās daļas un KL 161. panta (noziedzīgi nodarījumi pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību), KL 168.¹ panta (nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšana), pavisam kopā par 12 noziedzīgiem nodarījumiem; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 22 gadiem un probācijas uzraudzību uz 5 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 177. panta trešās daļas (krāpšana), pavisam kopā par 6 noziedzīgiem nodarījumiem; apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 9 gadiem un izraidīšanu no Latvijas Republikas, nosakot iecelšanas aizliegumu uz 8 gadiem.

Apelācijas instances tiesā Austrumzemgales prokuratūras prokurori uzturēja valsts apsūdzību 86 krimināllietās, no tām izceļamas šādas krimināllietas par aktuāliem un īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem:

- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 15. panta ceturtās daļas un KL 117. panta 2. punkta (mēģinājums noslepkavot personu, vainīgajam apzinoties, ka tā ir bezpalīdzības stāvoklī) un KL 125. panta otrās daļas 8. punkta (tīšs smags miesas bojājums); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 11 gadiem 2 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu 6 mēnešiem;
- ✓ divu personu apsūdzībā pēc KL 285.¹ panta otrās daļas (nodrošināšana ar iespēju 10 personām nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā); apsūdzētās personas atzītas par vainīgām minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodītas ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 10 mēnešiem, nosakot aizliegumu ieņemt ar pārvadājumiem saistītus amatus uz 3 gadiem;
- ✓ vienas personas apsūdzībā pēc KL 323. panta pirmās daļas (kukuļdošana); apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atceļot pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu, un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem 10 mēnešiem.

Rīgas tiesas apgabala prokuratūra un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras

2025. gadā **Rīgas tiesas apgabala prokuratūras** prokurori pabeiguši pirmstiesas procesu un nodevuši tiesai krimināllietas par šādiem aktuāliem un īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem:

- ✓ par personu grupā izdarītu noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vairāk nekā 20 miljonu EUR apmērā legalizēšanu; apsūdzētās personas ir likvidējamās bankas bijušie darbinieki un amatpersonas;
- ✓ par organizētā grupā izveidotu līdz šim Latvijā lielāko atklāto psihotropo vielu ražotni, par psihotropo vielu neatļautai izgatavošanai paredzēto iekārtu, izejmateriālu, priekšmetu un vielu iegādāšanos, tajā skaitā pārvietošanu pāri valsts robežai, un šo aizliegto vielu ražošanu; kopumā ražotnē atrasta vairāk nekā tonna dažādas aizliegtas un aprītē īpaši kontrolējamas vielas, kuru tirgus vērtība ir vismaz 400 miljoni EUR;
- ✓ par organizētā grupā ilgstošā laika posmā izdarītu noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu un citas mantas vairāk nekā 500 miljonu EUR apmērā legalizēšanu; darbība koordinēta Latvijas teritorijā un ārpus tās, dodot rīkojumus naudas līdzekļu saņemšanai, pārvietošanai, apmaiņai citās vērtībās, iepludināšanai Latvijas finanšu sistēmā, ieskaitīšanai kredītiestādēs atvērtos kontos, ieguldīšanai kustamos un nekustamos īpašumos;
- ✓ par bandītismu – persona, atrodoties ieslodzījuma vietā un izciešot sodu, izveidoja un vadīja organizētu bruņotu grupu – bandu – nolūkā izdarīt smagus un sevišķi smagus noziegumus, tostarp pret personu dzīvību un veselību;
- ✓ par izvairīšanos no nodokļu nomaksas 417 157,53 EUR apmērā, kurā iesaistīts ar automašīnu tirdzniecību saistīts uzņēmums;
- ✓ par personu grupā izdarītu krāpšanu, ilgstošā laika posmā fiktīvi nodarbinot tiesas darbinieku, radot zaudējumu valsts budžetam 137 371,68 EUR apmērā;
- ✓ par organizētā grupā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nelikumīgu tabakas izstrādājumu apriti un kontrabandu, radot valstij mantisko zaudējumu nenomaksāto nodokļu veidā vairāk nekā 27 miljonu EUR apmērā;
- ✓ bijušā Saeimas deputāta apsūdzībā pēc KL 78. panta otrās daļa par darbību, kas vērsta uz nacionālā un etniskā naida un nesaticības izraisīšanu starp Latvijas krievvalodīgajiem iedzīvotājiem un latviešiem.

Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru un specializēto prokuratūru prokuroru 2025. gadā ieguldīto darbu aktuālu un īpaši aktuālu lietu virzīšanā raksturo zemāk aprakstītās tiesai nodotās krimināllietas.

Rīgas Austrumu prokuratūrā:

- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 160. panta ceturtās daļas, KL 162. panta otrās daļas, KL 166. panta otrās, trešās un ceturtās daļas saukts skolotājs par bērnu pamudināšanu interneta tērēšanas vietnēs, kā arī klātienē veikt seksuāla rakstura darbības, minēto darbību ierakstīšanu, bērnu pornogrāfijas glabāšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 236. panta otrās daļas, KL 233. panta otrās daļas un KL 200. panta pirmās daļas saukts vīrietis par šaujamieroča un tā munīcijas nevērīgu glabāšanu, kā rezultātā iestājās divu bērnu nāve;

- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 253.¹ panta trešās daļas un KL 256. panta pirmās daļas saukts vīrietis par marihuānas audzētavas izveidošanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 78. panta otrās daļas saukti divi vīrieši par nacionālā naida un nesaticības izraisīšanu pret latviešiem, aizskarot un uzbrūkot sabiedriskā transporta pasažieriem;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas sauktas divas personas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vairāk nekā 200 000 EUR apmērā legalizēšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 154.¹ panta pirmās daļas, KL 163.¹ panta, KL 165. panta otrās daļas un KL 195. panta trešās daļas sauktas divas personas par bordeļa izveidošanu un vadīšanu, noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu, kā arī vienas sievietes pakļaušanu cilvēku tirdzniecībai, piespiežot viņu nodarboties ar prostitūciju;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 179. panta trešās daļas un KL 195. panta trešās daļas saukta grāmatvede par vairāk nekā 2 miljonu EUR piesavināšanos no apkalpojamajiem uzņēmumiem, kā arī vairāk nekā 1,4 miljonu EUR piesavinātās naudas legalizēšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 185. panta otrās daļas saukta persona par trīs automašīnu tīšu aizdedzināšanu, malkas šķūnīša tīšu aizdedzināšanu, kā rezultātā izcēlās ugunsgrēks vairākās blakus esošajās daudzdzīvokļu mājās;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 160. panta otrās, trešās, ceturtās un sestās daļas, kā arī KL 162. panta otrās daļas un KL 166. panta otrās daļas saukts vīrietis par 5 zēnu ilgstošu seksuālu izmantošanu, kā arī bērnu pornogrāfijas glabāšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 327. panta otrās daļas sauktas divas personas, kā arī viena persona pēc KL 20. panta ceturtās daļas un KL 327. panta otrās daļas par to, ka Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra bijušais vadītājs kopā ar nodaļas vadītāju un ar lietvedes atbalstu viltoja ziņojumu par priekšmetu norakstīšanu, lai slēptu individuālās aizsardzības līdzekļu iztrūkumu.

Rīgas Ziemeļu prokuratūrā:

- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 130. panta trešās daļas 1. punkta saukta persona par veiktu uzbrukumu un miesas bojājumu nodarīšanu SIA “Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” ārstei, kura pildīja savus profesionālos pienākumus;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 160. panta trešās daļas (divi noziedzīgi nodarījumi) un piektās daļas (viens noziedzīgs nodarījums) saukts sporta treneris par veiktu seksuālu vardarbību pret savu nepilngadīgo audzēkni;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 160. panta ceturtās daļas (četri noziedzīgi nodarījumi) saukts futbola kluba vadītājs par veiktu seksuālu vardarbību pret trim mazgadīgiem futbola kluba audzēkņiem;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības sauktas divas personas pēc KL 231. panta otrās daļas un KL 78. panta otrās daļas un trešās daļas par to, ka *skinheads* (skūtgalvju) subkultūras pārstāvis veica uzbrukumu panku subkultūras pārstāvim sakarā ar viņa piederību šai subkultūrai, ko otra persona filmēja un pēc tam izlika sociālajos tīklos, kā arī tas pats *skinheads* subkultūras pārstāvis izveidoja videoierakstu, kurā draudēja ar vardarbību citas rases iedzīvotājiem, kā arī veica uzbrukumu Indijas pilsonim sakarā ar viņa rases piederību;

- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 90. panta otrās daļas saukta persona par vēlēšanu balsu pirkšanu Jelgavas novadā;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 84. panta pirmās daļas par Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanu saistībā ar “Maskavas namu”, kas izpaudās kā iesaldēta saimnieciskā resursa – nekustamā īpašuma – iznomāšana, uzņemoties juridiskas saistības nolūkā saņemt skaidras naudas līdzekļus un nodrošināt pakalpojumu saņemšanu nekustamā īpašuma funkcionēšanai “Maskavas starptautiskās sadarbības centra” pārstāvniecības darbības nepārtrauktībai;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 78. panta otrās daļas un KL 81.¹ panta otrās daļas par nacionālā un etniskā naida un nesaticības izraisīšana, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, un darbību nolūkā palīdzēt ārvalstij un ārvalsts organizācijai vērsties pret Latvijas Republikas valstisko neatkarību, suverenitāti, teritoriālo vienotību, valsts iekārtu un valsts drošību, sauktas personas par minēto noziedzīgo nodarīšanu izdarīšanu personu grupā – personas dalība Krievijas Federācijas organizācijas “Neatkarīgo Valstu Sadraudzības diasporas un integrācijas institūts” organizētajā publiskajā konferencē “Krievijas tautiešu etnocīds Baltijas valstīs kā faktors sagatavošanai karam ar Krieviju”;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 20. panta ceturtās daļas un KL 185. panta otrās daļas saukta persona par ostas teritorijā esošas Ukrainas kravas automašīnas (degvielas cisternas) tīšas dedzināšanas atbalstīšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas sauktas personas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 331 445 EUR apmērā legalizēšanu, kas izdarīta organizētā grupā;
- ✓ krimināllieta, kurā pie kriminālatbildības pēc KL 77.⁴ panta un KL 84. panta trešās daļas saukta persona par militārai darbībai izmantojamu preču piegādi ar Krievijas Federācijas bruņotajiem spēkiem saistītām personām.

Rīgas Pārdaugavas prokuratūrā:

- ✓ krimināllieta, kurā četras personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 117. panta 4. un 10. punkta par personu grupā ar sevišķu cietsirdību izdarītu slepkavību;
- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 78. panta trešās daļas par darbībām, kas vērstas uz nacionālā naida un nesaticības izraisīšanu, kas saistītas ar draudiem;
- ✓ krimināllieta, kurā trīs personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 600 000 EUR apmērā legalizēšanu, kas izdarīta organizētā grupā, KL 177. panta trešās daļas par krāpšanu lielā apmēra un KL 179. panta trešās daļas par piesavināšanos lielā apmērā, kas izdarīta personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas (Ukrainas pilsoņi) sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 104 915,72 EUR apmērā legalizēšanu, kas izdarīta organizētā grupā;
- ✓ krimināllieta, kurā viena persona (Krievijas Federācijas pilsonis) saukta pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 187 869,47 EUR apmērā legalizēšanu, kas izdarīta organizētā grupā;

- ✓ krimināllieta, kurā viena persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 242 767,19 EUR apmērā legalizēšanu un KL 207. panta otrās daļas par uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas, radot valstij mantisko zaudējumu nenomaksāto nodokļu veidā 119 583,50 EUR apmērā.

Pierīgas prokuratūrā:

- ✓ krimināllieta, kurā viena persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 164. panta otrās daļas, KL 177. panta pirmās daļas un trešās daļas par naudas līdzekļu 203 474,46 EUR apmērā izkrāpšanu, sniedzot fiktīvus pakalpojumus, uzdodoties par astroloģi, turklāt pakalpojumu apmaksai iesaistot cietušo prostitūcijā;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu ne mazāk kā 68 000 EUR apmērā legalizēšanu;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 99. panta otrās daļas un KL 102. panta trešās daļas par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu (prettiesiski apglabāja ne mazāk kā 351 tonnu atkritumu), radot būtisku kaitējumu un zemes piegružošanu, kas izraisīja smagas sekas, nodarot valstij kaitējumu ne mazāk kā 280 800 EUR apmērā; minētie atkritumi apzināti apglabāti, lai juridiskā persona neveiktu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, tādējādi par atkritumu savākšanu piedāvājot zemāku cenu tirgū un attiecīgi iegūstot lielāku peļņu; kriminālprocesā tika uzsākts arī process piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai ietverts pamatojums tā piemērošanai;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 99. panta otrās daļas par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu (prettiesiski ievada un apglabāja 3568 tonnas nebīstamu pārtikas atkritumu), radot būtisku kaitējumu; valstij nodarīts mantisks kaitējums 185 918,98 EUR apmērā un radīts kaitējums videi, veicinot pastiprinātus riskus grunts un gruntsūdeņu piesārņojumam; minētie atkritumi apzināti apglabāti, lai juridiskā persona neveiktu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai; kriminālprocesā tika uzsākts arī process piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai ietverts pamatojums tā piemērošanai;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas (Uzbekistānas pilsoņi) sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 230. panta trešās daļas par personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās veiktu cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvnieku, spīdzinot gulbi publiskā vietā nepilngadīgo klātbūtnē;
- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 177. panta trešās daļas, KL 193. panta ceturtās daļas un KL 195. panta trešās daļas par telefonkrāpšanu un noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 70 155 EUR apmērā legalizēšanu; telefonkrāpnieku darbību rezultātā par cietušajiem atzītas 18 personas, kuras pieteikušas kaitējuma kompensāciju par radīto materiālo zaudējumu kopumā 85 862,01 EUR apmērā.

Nodokļu un muitas lietu prokuratūrā:

- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 221. panta trešās daļas un uzsākts process par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai, konstatējot, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts juridiskās personas interesēs; persona kā

valdes loceklis ar tiesībām sabiedrību pārstāvēt atsevišķi nelikumīgi uzglabāja sabiedrības noliktavā 11 777,079 litrus alkoholisko dzērienu bez Latvijas Republikas akcīzes markām, radot valstij mantisko zaudējumu nenomaksātā akcīzes nodokļa veidā 184 193,52 EUR apmērā;

- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 207. panta otrās daļas par uzņēmējdarbības veikšanu bez speciālas atļaujas (licences), kad tās nepieciešamību nosaka likums, ievērojamā apmērā un KL 218. panta otrās daļas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā; persona, īstenojot uzņēmējdarbību elektronisko smēķēšanas ierīču, kā arī to uzpildes tvertņu šķidrumu izplatīšanas jomā, turpmākās realizācijas nolūkā bez speciālās atļaujas (licences) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai kādā veikalā Rīgā uzglabāja akcīzes preces – 38 535 vienreizlietojamās elektroniskās cigaretes, 53 927 šķidrumus elektronisko cigarešu uzpildei ar dažādu tilpumu un 3 1711 30 ml elektronisko cigarešu uzpildei paredzēta šķidruma; uzņēmējdarbība veikta, izplatot elektroniskās smēķēšanas ierīces, kā arī to uzpildes tvertņu šķidrumus patērētājiem Latvijā ar distances līgumu starpniecību; turklāt apsūdzētais, īstenojot savu nodomu, kas vērsts uz izvairīšanos no akcīzes nodokļa nomaksas, pirms minēto akcīzes preču uzglabāšanas uzsākšanas apzināti un bez attaisnojoša iemesla nebija aprēķinājis un nomaksājis akcīzes nodokli 689 100,32 EUR apmērā;
- ✓ krimināllieta, kurā viena persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 218. panta otrās daļas par ar nodokli apliekamā objekta slēpšanu, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, kā arī viena persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 20. panta ceturtās daļas un KL 218. panta otrās daļas par tā atbalstīšanu; tāpat uzsākts process par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai; ēdināšanas jomas uzņēmuma amatpersona ar grāmatvedes atbalstu slēpa informāciju par darba ņēmējiem faktiski izmaksāto darba samaksu, tādējādi izvairoties no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu nomaksas, nodarot valstij mantisko zaudējumu 114 364,32 EUR apmērā;
- ✓ krimināllieta, kurā divas personas sauktas pie kriminālatbildības par trīs noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās pēc KL 15. panta ceturtās daļas un KL 177. panta trešās daļas par krāpšanas lielā apmērā – 27 293,54 EUR – mēģinājumu, KL 218. panta otrās daļas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij mantisko zaudējumu lielā apmērā (817 010,50 EUR) un KL 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu 285 371,07 EUR apmērā legalizēšanu; divas personas, darbojoties personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, slēdza fiktīvus darījumus un sniedza nepatiesu informāciju uzņēmuma PVN deklarācijās, darba devēja ziņojumos un uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarācijā, lai tādējādi samazinātu valsts budžetā maksājamo summu, kā arī ar viltu, t. i., norādot apzināti nepatiesu informāciju uzņēmuma PVN deklarācijās, mēģināja no valsts budžeta izkrāpt atmaksājamo PVN;
- ✓ krimināllieta, kurā viena persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 20. panta otrās daļas un KL 191. panta trešās daļas par muitošanai pakļauto preču pārvadāšanas un glabāšanas Latvijas Republikas muitas teritorijā bez muitas iestāžu atļaujas lielā apmērā organizēšanu un trīs personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 191. panta trešās daļas par muitošanai pakļauto preču glabāšanu Latvijas Republikas muitas teritorijā bez muitas iestāžu atļaujas lielā apmērā; atbilstoši apsūdzībām organizēta tabakas izstrādājumu ieviešana no Krievijas Federācijas Latvijas Republikas muitas teritorijā, ievietojot tos gāzes

transportēšanas cisternā izveidotajā slēpnī; tādā veidā, noslēpjot tabakas izstrādājumus no muitas kontroles, Latvijas Republikas muitas teritorijā tika ievestas un glabātas gāzes transportēšanas cisternā izveidotajā slēpnī, kā arī angāra teritorijā novietotajā kravas transportlīdzeklī ārpus Eiropas Savienības izcelsmes 14 837 780 dažādu marku cigaretes par kopējo vērtību 2 114 055,06 EUR, radot valstij mantisko zaudējumu nenomaksāto nodokļu veidā 1 900 260,47 EUR apmērā;

- ✓ krimināllieta, kurā trīspadsmit personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 218. panta trešās daļas, KL 218.¹ panta trešās daļas un KL 195. panta trešās daļas par organizētā grupā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā rezultātā valstij nodarīts mantiskais zaudējums ap 300 000 EUR apmērā un legalizēti noziedzīgi iegūti finanšu līdzekļi 350 000 EUR apmērā;
- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 190. panta trešās daļas un KL 207. panta otrās daļas par muižošanai pakļauto preču – ķīmisku produktu – ievēšanu Latvijas Republikas muitas teritorijā nelikumīgā veidā (kontrabanda) lielā apmērā un uzņēmējdarbības veikšanu bez speciālas atļaujas (licences) aptiekas darbībai, kad tās nepieciešamību nosaka likums, ievērojamā apmērā; ar tiesas spriedumu apstiprināta pirmstiesas kriminālprocesā noslēgtā vienošanās starp prokuroru un apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu, apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīta ar probācijas uzraudzību uz 4 gadiem un naudas sodu 22 200 EUR apmērā, atņemot tiesības veikt visu veidu komercdarbību uz 4 gadiem;
- ✓ krimināllieta, kurā persona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 20. panta ceturtās daļas un KL 84. panta pirmās daļas par Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanas atbalstīšanu; ar tiesas spriedumu apstiprināta pirmstiesas kriminālprocesā noslēgtā vienošanās starp prokuroru un apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu, apsūdzētā persona atzīta par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar naudas sodu 14 800 EUR apmērā; tiesas spriedums stājies spēkā;
- ✓ krimināllieta, kurā uzņēmuma amatpersona saukta pie kriminālatbildības pēc KL 217.¹ panta par grāmatvedības uzskaitē neuzrādītās darba samaksas (“aploksņu algas”) izmaksāšanu ievērojamā apmērā un KL 218. panta otrās daļas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā; ar tiesas spriedumu persona atzīta par vainīgu un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 6 mēnešiem, atņemot tiesības ieņemt valdes locekļa amatu kapitālsabiedrībās uz 3 gadiem 6 mēnešiem; tiesas spriedums stājies spēkā.

Informācija par **Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras** prokuroru tiesai nodotajām aktuālākajām krimināllietas, t. sk., kas guvušas rezonansi sabiedrībā vai ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu atzītas par īpaši aktuālām, un/vai par šīs kategorijas krimināllietu iztiesāšanas rezultātiem ietverta Ziņojuma pirmās nodaļas otrās apakšnodaļas “Prokuratūras resursu koncentrēšana prioritārajiem darbības virzieniem” sadaļā “Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā” (skat. 51.–53. lpp.).

Starptautiskās sadarbības loma kriminālprocesa īstenošanas kvalitātes nodrošināšanai

Ģenerālprokuratūras ieguldījums starptautiskās sadarbības efektivitātes nodrošināšanā

Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Starptautiskās sadarbības nodaļa nodarbojas ar tiesiskās palīdzības sniegšanu procesuālās darbības izpildē ārvalstīm un analogisku Latvijas lūgumu iesniegšanu ārvalstīm; personu izdošanu uz un no ārvalstīm, tai skaitā personu izsludināšanu starptautiskā meklēšanā, ja nav zināma to atrašanās vieta, un personu tranzīta lūgumu izskatīšanu un iesniegšanu, ja izdoto personu pārvietošana ir paredzēta caur trešās valsts teritoriju; kriminālprocesa pārņemšanu no ārvalstīm un to nodošanu ārvalstīm. Minēto funkciju izpilde notiek, pamatojoties uz:

- ✓ **divpusējiem starptautiskajiem līgumiem** par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, tostarp līgumu starp Latvijas Republiku un Moldovas Republiku, kā arī līdzīgiem līgumiem ar Kirgīzijas Republiku, Uzbekistānas Republiku un citām valstīm;
- ✓ **Eiropas Padomes konvencijām**, tostarp Konvenciju par savstarpējo palīdzību krimināllietās un tās papildu protokoliem, Konvenciju par izdošanu un tās papildu protokoliem, kā arī Konvenciju par tiesvedības nodošanu krimināllietās;
- ✓ **Eiropas Savienības tiesību aktiem**, tostarp Direktīvu 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, Regulu (ES) 2018/1805 par iesaldēšanas rīkojumu un konfiskācijas rīkojumu savstarpējo atzīšanu, Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, Padomes Pamatlēmumu 2009/948/TI par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā, kā arī citiem piemērojamiem Eiropas Savienības tiesību aktiem;
- ✓ **speciālajām starptautiskajām konvencijām**, tostarp ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību, ANO Pretkorupcijas konvenciju, Eiropas Padomes Konvenciju par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, Konvenciju par kibernetiskajiem u. c.;
- ✓ **savstarpējības principu**, ja ar attiecīgo ārvalsti nav spēkā esoša divpusēja līguma vai cita abpusēji saistoša starptautiska instrumenta krimināltiesiskās sadarbības jomā.

Tādējādi prokuratūras rīcībā ir virkne tiesisko instrumentu, kas nosedz krimināltiesiskās sadarbības iespēju ar jebkuru pasaules valsti, maksimāli nodrošinot soda neizbēgamības principa ievērošanu.

No ārvalstīm saņemtie tiesiskās palīdzības lūgumi

2025. gadā no ārvalstīm saņemti 464 tiesiskās palīdzības lūgumi. Visvairāk tiesiskās palīdzības lūgumu saņemti no Austrijas (106 lūgumi), Polijas (93 lūgumi), Lietuvas (40 lūgumi) un Vācijas (36 lūgumi). Sīkāks dalījums redzams tabulā.

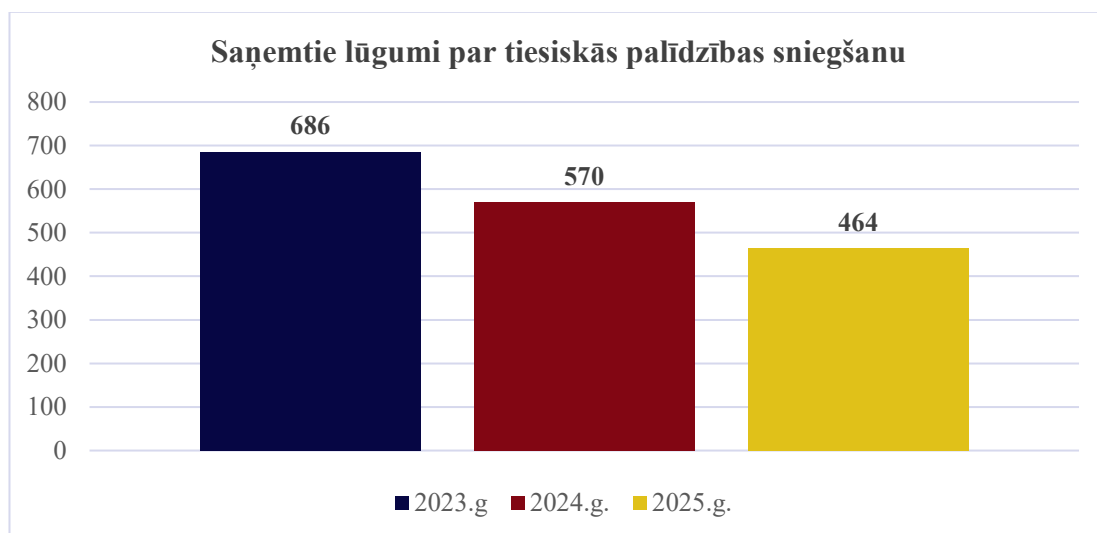
No ārvalstīm saņemtie tiesiskās palīdzības lūgumi	
Austrija	106
Polija	93
Lietuva	40

Vācija	36
Igaunija, Ukraina	24 (no katras valsts)
Spānija	15
Krievija	14
Somija, Šveice	13 (no katras valsts)
Beļģija, Francija	6 (no katras valsts)
Ungārija, Grieķija, Portugāle, Lihtenšteina	5 (no katras valsts)
Itālija, Moldova	4 (no katras valsts)
Slovēnija, Dānija, Čehija, ASV, Apvienotā Karaliste, Armēnija, Nīderlande, Slovākija, Bulgārija, Zviedrija	3 (no katras valsts)
Andora, Gruzija	2 (no katras valsts)
Luksemburga, Melnkalne, Kirgīzija, Rumānija, Bosnija un Hercegovina, Norvēģija, Horvātija, Kazahstāna, Uzbekistāna	1 (no katras valsts)

Pārsvarā saņemtie tiesiskās palīdzības lūgumi attiecas uz šādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu:

- ✓ krāpšanu (161 gadījums), tai skaitā krāpšanu, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (14 gadījumi);
- ✓ noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (109 gadījumi);
- ✓ narkotisko un psihotropo vielu tirdzniecību (29 gadījumi);
- ✓ datornoziedzīgiem (33 gadījumi);
- ✓ noziedzīgiem nodarījumiem nodokļu sfērā (28 gadījumi);
- ✓ slepkavībām (13 gadījumi).

Palielinājusies sadarbība ar Ukrainu, saņemot atsevišķus ļoti steidzamus tiesiskās palīdzības lūgumus liela apmēra noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas lietās un koruptīvo noziedzīgo nodarījumu lietās, kurās iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas.

Novērojams, ka saņemto tiesiskās palīdzības lūgumu skaits 2025. gadā samazinājies salīdzinājumā ar 2024. un 2023. gadu. Visdrīzāk tas skaidrojams ar to, ka tiesiskās palīdzības lūgumi arvien

biežāk tiek nosūtīti, izmantojot valsts policijas starptautiskās sadarbības resursus, kas atsevišķos gadījumos nodrošina līdzvērtīgu rezultātu. Taču vienlaikus šāda prakse var radīt arī būtiskus riskus tiesiskās sadarbības caurskatāmībai un procesuālajai koordinācijai. Proti, policijai ar prokuratūru nav centralizēta ienākošo un izpildīto starptautiskās sadarbības lūgumu reģistra, kas aptvertu visus gadījumus. Tā rezultātā, piemērojot dažādus starptautiskās sadarbības instrumentus, viena un tā paša kriminālprocesa ietvaros pastāv iespēja, ka prokuratūrai nav pilnīgas informācijas par policijas jau veiktajām darbībām vai izpildītajiem lūgumiem. Tas savukārt var apgrūtināt procesuālo uzraudzību, radīt dublējošas darbības vai ietekmēt pierādījumu izmantojamību kriminālprocesā.

Personu izdošana ārvalstīm

2025. gadā no ārvalstīm kopumā saņemti 85 lūgumi par personas izdošanu. No Eiropas Savienības dalībvalstīm saņemti 75 Eiropas apcietinājuma lēmumi par personas izdošanu (visvairāk no Vācijas – 15, Igaunijas – 13, Somijas – 10, Polijas – 9 un Lietuvas – 7 lēmumi, sīkāks dalījums redzams tabulā), bet no ārvalstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, saņemti 10 lūgumi par personas izdošanu (visvairāk no Ukrainas – 4 lūgumi).

No Eiropas Savienības dalībvalstīm saņemtie Eiropas apcietinājuma lēmumi	
Vācija	15
Igaunija	13
Somija	10
Polija	9
Lietuva	7
Zviedrija	5
Čehija	4
Īrija	3
Beļģija, Kipra, Francija	2 (no katras valsts)
Spānija, Ungārija, Luksemburga	1 (no katras valsts)

Salīdzinot 2025. gadā saņemto lūgumu par personu izdošanu skaitu ar 2024. gadu, kad kopumā tika saņemti 69 lūgumi, novērojama to skaita palielināšanās, kas saistīts ar pārrobežu izmeklēšanas aktivizēšanu un ciešāku valstu atbildīgo dienestu sadarbību aizdomās turēto noskaidrošanā.

Līdzīgi kā 2023. un 2024. gadā lūgumi par personu izdošanu attiecas uz krimināllietām, kurās personas tiek apsūdzētas par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem:

- ✓ krāpšanu (14 gadījumi);
- ✓ noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (5 gadījumi);
- ✓ narkotisko un psihotropo vielu nelegālu tirdzniecību (12 gadījumi).

2025. gadā Starptautiskās sadarbības nodaļas prokurori piedalījušies atbalsta funkciju veikšanā vairākās Eiropas Savienības aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (turpmāk – Eirojusts) koordinētās tā saucamajās “operatīvajās dienās”, kad vairākās valstīs vienlaicīgi tiek veikta plaša mēroga procesuālu darbību operācija nolūkā izņemt izmeklēšanai nozīmīgus pierādījumus un aizturēt aizdomās turētos. Kā piemēru var minēt Somijas Eiropas apcietinājuma lēmuma un

Eiropas izmeklēšanas rīkojuma, kas bija izdoti saistībā ar psihotropo vielu kontrabandu no Somijas uz Igauniju un to tirdzniecību sevišķi lielos apmēros, izpildi. Sadarbības ietvaros bija iesaistītas trīs valstis – Somija, Igaunija un Latvija. Operācijas dienā notika kratīšanas un procesuālas darbības visās trijās valstīs, tai skaitā, veicot procesuālas darbības vairākās Latvijas pilsētās un aizturot vienu personu Latvijā, kura vēlāk sekmīgi tika nodota Somijas tiesībsardzības iestādēm.

2025. gadā saņemti 8 personu tranzīta lūgumi, kad personu izdošanas notiek, tos vedot caur Latvijas teritoriju. Visvairāk gadījumi bija no Lietuvas puses, bet vienā gadījumā lūgumu izteica Igaunija. Visos gadījumos atļauja tika dota dažu stundu laikā.

Kriminālprocesu nodošana ārvalstīm

Attiecībā uz kriminālprocesa nodošanas ārvalstīm lūgumiem 2025. gadā ārvalstīm kopumā nodoti 19 kriminālprocesi. Sīkaks sadalījums redzams tabulā.

Kriminālprocesu nodošana ārvalstīm	
Lietuva	6
Igaunija	3
Zviedrija, Čehija, Somija	2 (katrai valstij)
Polija, Kanāda, Krievija, Moldova	1 (katrai valstij)

Šī tiesiskās sadarbības instrumenta ietvaros ārvalstīm nodoti 4 kriminālprocesi par preču un vielu, kuru aprīte ir aizliegta vai speciāli reglamentēta, pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai (KL 190.¹ pants) un 3 kriminālprocesi par krāpšanu (KL 177. pants).

2024. gadā kopumā tika nodoti 27 kriminālprocesi, savukārt 2023. gadā – 19 kriminālprocesi. Veicot rādītāju salīdzinošu analīzi, konstatējams, ka nodoto kriminālprocesa skaits gadu griezumā būtiski nemainās. Vienlaikus nodaļas prokurori norāda, ka turpinās mērķtiecīga procesa virzītāju informēšana par kriminālprocesa nodošanas iespējamību ārvalstu kompetentajām iestādēm gadījumos, ja aizdomās turētā vai apsūdzētā persona pastāvīgi uzturas ārvalstīs un nepastāv nepieciešamība pieprasīt personas izdošanu Latvijas Republikai.

Kā piemērus var minēt:

- ✓ 2025. gada 21. janvārī Īrijas Republikas kompetentajai iestādei izmeklēšanas turpināšanai tika nodots kriminālprocess pret Latvijas Republikas pilsoni par cilvēku tirdzniecību; minētajā kriminālprocesā vairākām sievietēm Latvijā, viņas maldinot, tika izteikts piedāvājums nodrošināt nodarbinātību Īrijā, taču, ierodoties Īrijā, cietušajām tika atņemti personu apliecinoši dokumenti un viņas iesaistītas noziedzīgās darbībās, tostarp fiktīvu laulību slēgšanā, narkotisko vielu pārvadāšanā un izplatīšanā; neskatoties uz to, ka gan aizdomās turētais, gan cietušās ir Latvijas Republikas pilsoņi, kriminālprocess tika nodots Īrijai, jo aizdomās turētais pastāvīgi dzīvoja Īrijā, kur pret viņu bija uzsāktas arī citas izmeklēšanas; turklāt cietušās – Latvijas Republikas pilsones – Īrijā atradās apcietinājumā, izciešot sodu par narkotisko vielu pārvadāšanu un izplatīšanu, kā arī fiktīvu laulību slēgšanu; lai sekmētu kriminālprocesa nodošanu izmeklēšanas turpināšanai Īrijā, vienošanās tika panākta koordinācijas sanāksmē Eiropjūstā;

- ✓ 2025. gada 1. septembrī Lietuvas Republikas Ģenerālprokuratūrai izmeklēšanas turpināšanai tika nodots kriminālprocess, kurā par aizdomās turēto atzīts Lietuvas Republikas pilsonis par to, ka, sabojājot baznīcas durvis, nelikumīgi iekļuva Skaistkalnes Romas katoļu baznīcā, no kurienes nozaga divas ziedojumu kastes ar tajās esošajiem skaidras naudas līdzekļiem, dārgmetāla kroņus, dārgmetāla pateicības dāvanas, kā arī Triju Zvaigžņu ordeni; minētais kriminālprocess piesaistīja sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu uzmanību, jo zādzība no baznīcas nav tipisks noziedzīgs nodarījums, turklāt tika nozagta saziņotā nauda un Triju Zvaigžņu ordenis, kas bija pasniegts katoļu bīskapam.

Kriminālprocesu pārņemšana Latvijā

2025. gadā par ārvalstī uzsākta kriminālprocesa pārņemšanu tā turpināšanai Latvijā saņemti 17 lūgumi (visvairāk no Lietuvas – 6 lūgumi un Vācijas – 3 lūgumi). Lūgumi saņemti par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā, piemēram, par zādzību un krāpšanu (attieciņi 3 un 4 kriminālprocesi).

Galvenie iemesli, kuru dēļ tiek pieņemts lēmums atteikt kriminālprocesa pārņemšanu, ir šādi:

- ✓ pārbaudot Fizisko personu datu reģistru, konstatēts, ka aizdomās turētā persona savu dzīvesvietu ir deklarējusi ārpus Latvijas Republikas;
- ✓ ārvalsts, iesniedzot lūgumu par kriminālprocesa pārņemšanu, atsaucas uz 1972. gada 15. maija Eiropas Padomes konvenciju par tiesvedības nodošanu krimināllietās, lai gan lūguma iesniedzēja valsts nav šīs konvencijas dalībvalsts.

Latvijas tiesiskās palīdzības lūgumi ārvalstīm

2025. gadā Latvija kopumā ārvalstīm nosūtīja 794 tiesiskās palīdzības lūgumus – gan Eiropas Savienības dalībvalstīm, gan valstīm ārpus Eiropas Savienības.

Latvijas tiesiskās palīdzības lūgumi ārvalstīm	
Lietuva	234
Polija	57
Igaunija, Ukraina	51 (katrai valstij)
ASV	46
Vācija	45
Beļģija	37
Krievija	25
Kazahstāna	23
Kirgīzija, Čehija	20 (katrai valstij)
Uzbekistāna	18
Spānija, Ungārija, Bulgārija	14 (katrai valstij)
Apvienotie Arābu Emirāti	11
Armēnija, Itālija	10 (katrai valstij)
Slovākija, Malta, Moldova	9 (katrai valstij)

Gruzija	8
Francija, Zviedrija, Nīderlande, Somija	6 (katrai valstij)
Turcija	5
Šveice	4
Austrija, Apvienotā Karaliste, Lihtenšteina, Turkmenistāna	3 (katrai valstij)
Luksemburga, Portugāle, Dānija, Azerbaidžāna, Baltkrievija	2 (katrai valstij)
Vjetnama, Norvēģija, Sentvinsenta un Grenadīna, Bahamu Salu Sadraudzība	1 (katrai valstij)

Visvairāk tiesiskās palīdzības lūgumu ārvalstīm nosūtīti sakarā ar kriminālprocesos veikto izmeklēšanu par:

- ✓ krāpšanu (136 gadījumi);
- ✓ noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (103 gadījumi);
- ✓ izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas (21 gadījums).

Novērojams, ka tiesiskās palīdzības lūgumi samazinās. Tas skaidrojams ar to, ka tiesiskās palīdzības lūgumi aizvien biežāk tiek nosūtīti, izmantojot policijas starptautiskās sadarbības resursus, kas atsevišķos gadījumos nodrošina līdzvērtīgu rezultātu.

Personu izsludināšana starptautiskajā meklēšanā un izdošana Latvijai no ārvalstīm

2025. gadā starptautiskajā meklēšanā izsludinātas 220 personas, galvenokārt pieņemot Eiropas apcietināšanas lēmumus un nosūtot tos Valsts policijai ievietošanai Šengenas informācijas sistēmā. Minētais gan nenožīmē, ka tikpat daudz personu 2025. gadā izdotas no ārvalstīm Latvijai, jo vairumam personu atrašanās vieta ārpus Latvijas nav zināma vai arī ir zināma, bet personas aizturēšana atkarīga no attiecīgās ārvalsts organizētajiem pasākumiem to aizturēšanā. Ik gadu personas tiek aizturētas un vēlāk arī izdotas, pamatojoties uz iepriekšējos gados izdotajiem Eiropas apcietinājuma lēmumiem vai valstu, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, izdošanas lūgumiem.

2025. gadā Latvijai izdotas 55 personas, kas apliecina prokuroru aktīvu un operatīvu rīcību, organizējot nepieciešamo darbību veikšanu ātri uzreiz pēc personas aizturēšanas (tulkojumu nosūtīšana, arī papildinformācijas iegūšana un nosūtīšana ārvalstīm).

Eiropas Savienības ietvaros visbiežāk personu izdošana Latvijai lūgta Vācijai (14 Eiropas apcietinājuma lēmumi) un Lietuvai un Spānijai (8 Eiropas apcietinājuma lēmumi katrai), bet ārpus Eiropas Savienības personu izdošana Latvijai visbiežāk lūgta Norvēģijai (4 izdošanas lūgumi).

Personu izsludināšana starptautiskajā meklēšanā un izdošana Latvijai no ārvalstīm visbiežāk bija par:

- ✓ narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (KL 253.¹ pants) (47 gadījumi);
- ✓ zādzībām (KL 175. pants) (43 gadījumi).

Kā sekmīgas sadarbības piemērus personu izdošanā Latvijai no ārvalstīm var minēt:

- ✓ personu starptautisko meklēšanu kriminālprocesā, kas izraisīja sabiedrības un mediju pastiprinātu interesi (Vecrīgas pulksteņu veikala aplaupīšana), kurā, veicot izmeklēšanas darbības, tika konstatēts, ka aizdomās turētās personas atrodas Somijā; ņemot vērā iegūto informāciju, sadarbojoties ar procesa virzītāju (Valsts policiju), uzraugošo prokuroru

(Rīgas Austrumu prokuratūru) un Eiropjustu, steidzamības kārtībā tika pieņemti trīs Eiropas apcietinājuma lēmumi, kas nekavējoties nosūtīti Somijas kompetentajai iestādei; veiksmīgas nacionālo iestāžu un starptautiskās sadarbības rezultātā minētās personas tika aizturētas un šobrīd jau izdotas Latvijai kriminālvajāšanas veikšanai;

- ✓ personu starptautisko meklēšanu kriminālprocesā, kas piesaistīja pastiprinātu sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu uzmanību (no Ukrainas zvanu centriem veikta telefonkrāpšana), kurā, veicot izmeklēšanas darbības, tika konstatēts, ka iespējamās noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas atrodas Ukrainā; ņemot vērā iegūto informāciju, sadarbojoties ar procesa virzītāju (Rīgas Ziemeļu prokuratūru), Valsts policiju un Eiropjustu, steidzamības kārtībā starptautiskajā meklēšanā tika izsludinātas sešas personas, vienlaikus Ukrainas kompetentajai iestādei nekavējoties lūdzot to aizturēšanu un izdošanu Latvijai.

Pārstāvniecības Eiropjustā ieguldījums starptautiskās sadarbības efektivitātes nodrošināšanā

Latvijas pārstāvis Eiropjustā nodrošina un veic Latvijas pārstāvību Eiropjusta pārvaldībā kā Kolēģijas un darba grupu loceklis, kā arī vada un veic operatīvo darbu konkrētās krimināltiesiskās sadarbības lietās.

Pārstāvniecības Eiropjustā darbības rezultāti 2025. gadā liecina par to, ka izdevies izveidot efektīvu mehānismu arvien plašākai Eiropjusta atbalsta rīku izmantošanai. Tas savukārt palīdzējis tiesībsardzības iestādēm ātri apmainīties ar informāciju, sekmīgi koordinēt izmeklēšanas, kā arī nodrošināt ātru, kvalitatīvu un koordinētu krimināltiesisko sadarbību, lai pēc iespējas ātrāk sasniegtu justīcijas galveno mērķi – krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

Darbs Krimināltiesiskās sadarbības instrumentu darba grupā deva iespēju apspriest jautājumus un problēmas, kas izriet no Eiropas apcietinājuma lēmuma, Eiropas izmeklēšanas rīkojuma, iesaldēšanas rīkojuma, apvienotās izmeklēšanas grupas un citu krimināltiesiskās sadarbības instrumentu piemērošanas. Minētajā darba grupā 2025. gadā tika izstrādāti šādi dokumenti par krimināltiesiskās sadarbības instrumentu praktisko piemērošanu, kuri nosūtīti Latvijas kompetentajām iestādēm, lai tiesneši, prokurori, izmeklētāji tos varētu izmantot ikdienas darbā:

- ✓ ES tiesu prakses apkopojums lietās par Eiropas apcietinājuma lēmuma piemērošanu;
- ✓ ES tiesu prakses apkopojums lietās par Eiropas izmeklēšanas rīkojuma piemērošanu;
- ✓ Eiropas e-pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojums: īsumā par atbalstu;
- ✓ Eiropas e-pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojums: galvenie dalībnieki, kas piedāvā atbalstu;
- ✓ Eiropjusta ziņojums par Regulu 2018/1805: iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu savstarpējā atzīšana;
- ✓ Eiropas aizsardzības rīkojums – īss pārskats tiesu varas praktiķiem u. c.

Krimināltiesiskās sadarbības koordinēšana – operatīvais darbs ar lietām

Eiropjusta uzdevums ir veicināt krimināltiesisko sadarbību, kā arī veikt koordināciju starp tām valstu iestādēm, kas veic izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, saistībā ar smagiem noziegumiem, kuri skar vismaz divas dalībvalstis vai kuru dēļ nepieciešama kopīga kriminālvajāšana, pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu un Eiropola veiktajām darbībām un sniegto informāciju.

Kā krimināltiesiskās sadarbības centrs, Eiropjusts aktīvi sadarbojas ar nacionālajām iestādēm, lai primāri cīnītos pret organizēto pārobežu noziedzību. Kā apliecina 2025. gada statistika un sekmīgi

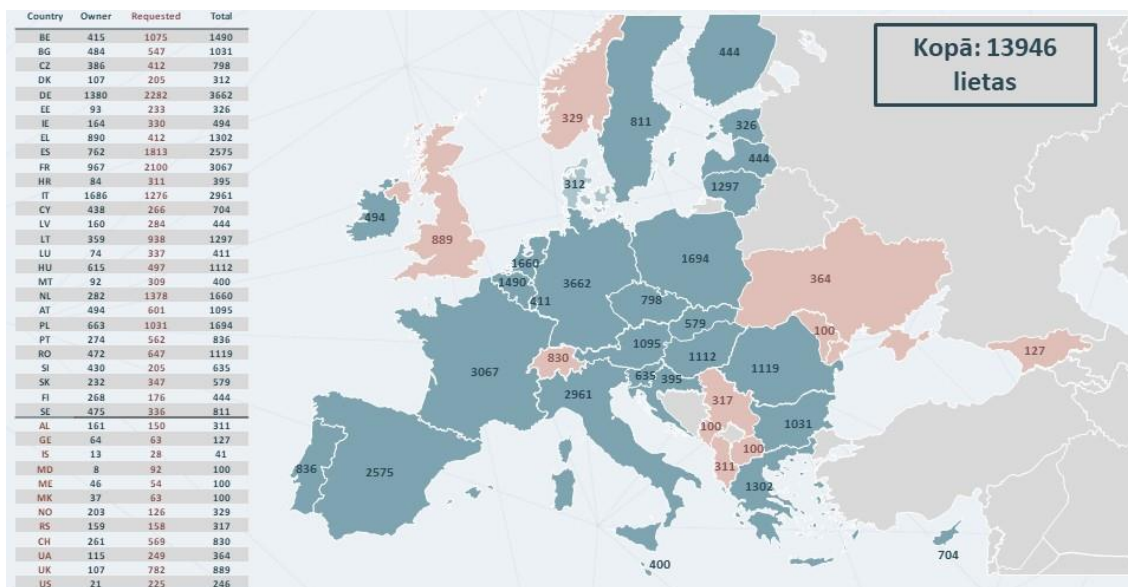
īstenotās starptautiskās operācijas, Eirojusts ir bijis būtisks atbalsts nacionālajām iestādēm izmeklēšanās par dažāda veida smagiem pārobežu noziegumiem.

Kopumā Eirojusts 2025. gadā strādāja ar 13 946 lietām. Lietu skaits Eirojustā turpināja pieaugt un dalībvalstu iesniegto lūgumu apjoms vēlreiz apliecināja aģentūras nozīmi smagas pārobežu noziedzības apkarošanā. Globalizācija, digitalizācija un sarežģītā ģeopolitiskā situācija turpina radīt jaunus izaicinājumus noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, bieži prasot atteikties no tradicionālajām pieejām par labu inovatīviem risinājumiem. Izmeklētājiem un prokuroriem joprojām nākas saskarties ar sarežģītām starptautiskām organizētās noziedzības struktūrām, milzīgiem datu apjomiem un daudziem cietušajiem, kas būtiski apgrūtina efektīvu izmeklēšanu. Noziedzība arvien aktīvāk izmanto digitālo vidi un mākslīgo intelektu, kas apgrūtina finanšu plūsmu izsekošanu, noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu identificēšanu un jurisdikcijas noteikšanu.

Šādos apstākļos ātra un koordinēta starptautiskā sadarbība ir vitāli nepieciešama, lai sekmīgi pabeigtu izmeklēšanas un sauktu noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas pie kriminālatbildības. Arvien svarīgāka kļūst uzticamu partneru atrašana, resursu apvienošana un kopīga rīcība cīņā pret organizēto pārobežu noziedzību. Eirojusts ar daudzgadu pieredzi turpina piedāvāt nacionālajām iestādēm katrai lietai piemērotus sadarbības risinājumus. Vienlaikus visā Eiropas Savienībā joprojām jūtams cilvēkresursu un finanšu līdzekļu trūkums tiesībsardzības jomā, kas valstīm liek ieviest stingrākus pasākumus prioritāšu noteikšanai un ietekmē spēju sniegt savlaicīgu palīdzību uz visiem savstarpējās krimināltiesiskās sadarbības lūgumiem.

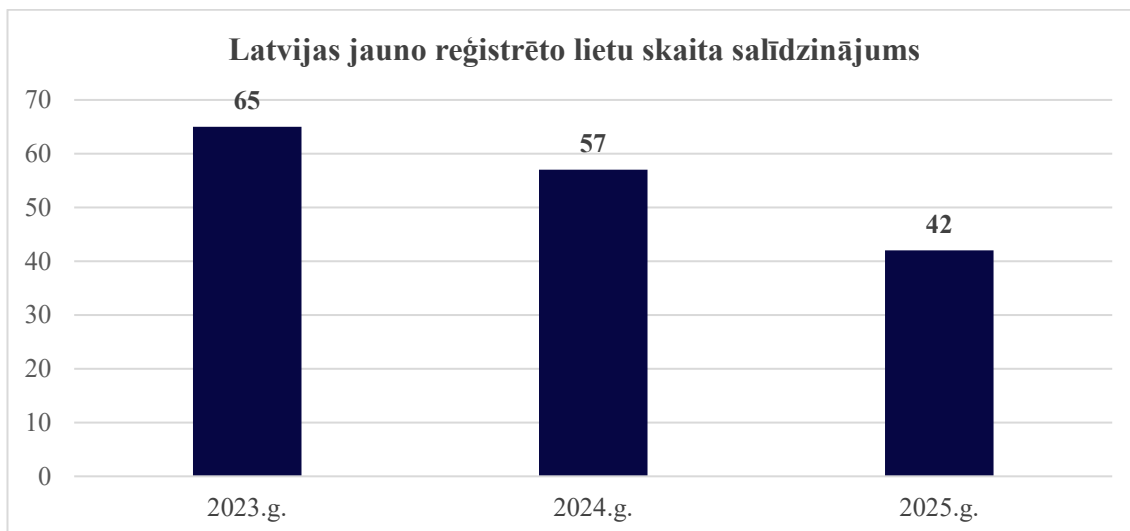
Visu iepriekš minēto faktoru kopums, kā arī pieaugošā Eirojusta atpazīstamība dalībvalstu un partnerinstitūciju vidū veicina noturīgi augstu lietu skaitu un Eirojusts turpina saņemt lielu skaitu lūgumu sniegt palīdzību konkrētās krimināllietās.

Kopējais Eirojusta aktīvo lietu skaits sadalījumā pa valstīm 2025. gadā

Latvijas pārstāvniecība Eirojustā 2025. gadā reģistrējusi 42 jaunas lietas, balstoties uz lūgumu pēc atbalsta no kompetentām Latvijas iestādēm. Lai gan skaitliski jauno lietu skaits ir mazāks, darba apjoms ir pieaudzis šo un iepriekš reģistrēto lietu skaita un sarežģītības dēļ. Vienlaikus, pateicoties mērķtiecīgām apmācībām un izveidotajai kārtībai sadarbībā ar nacionālajām kompetentajām iestādēm, vienkāršāku lietu un jautājumu risināšanai tiek izmantoti atbilstošāki rīki, kā, piemēram, Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls krimināllietās. Turklāt uzlabojusies arī divpusējā sadarbība starp

Eiropas Savienības dalībvalstīm, aprobējot Eiropas izmeklēšanas rīkojuma izpildi. Līdz ar to, Latvijas iestādes Eiropas atbalstu vairāk izmanto saistīto/paralēlo izmeklēšanu koordinēšanai, nekā krimināltiesiskās sadarbības instrumentu izpildes veicināšanai.

Jāņem vērā arī tas, ka koordinēto krimināltiesiskās sadarbības lūgumu skaits ir bijis krietni lielāks, jo 9 lietas tika reģistrētas pret vairāk nekā vienu iesaistīto valsti vienlaicīgi. Minētais nozīmē, ka konkrēta kriminālprocesa ietvaros krimināltiesiskās sadarbības lūgumi tikuši nosūtīti vairākām valstīm un Latvijas pārstāvniecība Eiropas atbalstu lūgusi sniegt vairāk nekā vienai valstij.

Pēc Latvijas iestāžu iniciatīvas lietas tika reģistrētas pret šādām valstīm:

- ✓ Lietuvu – 11 lietas;
- ✓ Ukrainu – 6 lietas;
- ✓ Čehiju – 4 lietas;
- ✓ Spāniju, Kipru, Nīderlandi, Poliju, Somiju, Šveici – pret katru 3 lietas;
- ✓ Bulgāriju, Vāciju, Gruziju – pret katru 2 lietas;
- ✓ Beļģiju, Dāniju, Itāliju, Slovākiju, Zviedriju, Norvēģiju, Serbiju, Lielbritāniju – pret katru 1 lieta;
- ✓ 1 lietā sadarbība tika nodrošināta arī ar Kanādu, izmantojot Eiropas kontaktpersonu tīkla ārpus Eiropas Savienības valstīm sniegto atbalstu.

Latvijas pārstāvniecības reģistrētajās lietās izplatītākie noziegumu veidi atspoguļo valstī noteiktās prioritātes un tie ir: noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, krāpšana, noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību un veselību, izvairīšanās no nodokļu nomaksas, noziedzīgi nodarījumi, kas skar Eiropas Savienības finanšu intereses, narkotiku kontrabanda, dokumentu viltošana, kā arī citi noziegumi.

Astoņas no 2025. gadā reģistrētajām 42 lietām jau slēgtas, kas nozīmē, ka šajās lietās Latvijas iestādēm operatīvi sniegts nepieciešamais atbalsts (kā, piemēram, saņemtas atbildes uz Eiropas izmeklēšanas rīkojumiem, tiesiskās palīdzības lūgumiem, iegūta nepieciešamā informācija, pabeigts personas izdošanas vai nodošanas soda izciešanai process u. c.). Šajās lietās visbiežāk bijis nepieciešams steidzamības kārtībā iegūt pierādījumus vai informāciju no ārvalstīm, lai iekļautos pirmstiesas procesuālajos termiņos un varētu virzīt krimināllietas izskatīšanai tiesā vai risināt mantiskos jautājumus KPL 59. nodaļas kārtībā.

2025. gadā turpināts intensīvs darbs arī 118 iepriekšējos gados uzsāktajās lietās, kurās tiek koordinēta gan Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un tiesiskās palīdzības lūgumu izpilde, gan regulāri organizētas koordinācijas sanāksmes, kā arī sniegts juridisks un praktisks atbalsts šo lietu ietvaros izveidotajām apvienotās izmeklēšanas grupām, kuru darbība nereti turpinās vairāku gadu garumā. Sevišķi smagu pārobežu noziegumu izmeklēšana ir ilgstošs un komplicēts process, kā rezultātā daļu lietu objektīvi nav iespējams pabeigt viena kalendārā gada ietvaros.

Latvijas pārstāvniecībā reģistrēto un slēgto lietu skaits ir pastāvīgi mainīgs, bet pārskata perioda beigās Latvijai kopumā bija reģistrētas 160 aktīvas lietas.

Atskaites periodā pieprasījumi pēc Eiropas atbalsta veicināt un koordinēt starptautisko krimināltiesisko sadarbību saņemti no šādām iestādēm:

- ✓ Valsts policijas – 16 lietas;
- ✓ prokuratūras – 20 lietas;
- ✓ Valsts ieņēmumu dienesta, Eiropas Prokuratūras, tiesas, Valsts drošības dienesta, Valsts robezsardzes – no katras pa 1 lietai.

Analizējot Latvijas iestādēm sniegto atbalstu pēc krimināltiesiskās sadarbības lūgumu veida, pārliecinošā vairāpumā gadījumu atbalsts sniegts Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un tiesiskās palīdzības lūgumu izpildes veicināšanā un paātrināšanā. Bieži vien nav iespējams nodalīt lietas pēc atsevišķiem sadarbības instrumentiem, jo vienā lietā var tikt izmantoti vairāki instrumenti. Ja sākotnēji nepieciešams koordinēt tikai Eiropas izmeklēšanas rīkojumu/tiesiskās palīdzības lūgumu izpildi, pēc tam ir iespējams, ka, saņemot pieprasīto informāciju/pierādījumus, seko arī citi sadarbības instrumenti – iesaldēšanas rīkojumi, kriminālprocesa nodošana, sprieduma izpilde vai arī apvienotās izmeklēšanas grupas izveide.

Tā, piemēram, Eiropas koordinētās izmeklēšanās starp Itālijas, Latvijas un Lietuvas iestādēm par aptuveni 2 miljardu EUR nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas shēmu, visā izmeklēšanas cikla laikā tika nodrošināts plašs atbalsts: tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa, organizētas astoņas koordinācijas sanāksmes un koordinācijas centrs, kā arī vienlaicīgi koordinēta piecu kratīšanu veikšana Itālijā, Latvijā un Lietuvā ar aptuveni 250 tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu pārstāvju piedalīšanos. Papildus Eiropas atbalstīja un koordinēja finanšu līdzekļu iesaldēšanu vairāk nekā 11,5 miljonu EUR apmērā un Eiropas apcietinājuma lēmuma izpildi. Uz šo brīdi galvenās aizdomās turētās personas ir notiesātas Itālijā, un Eiropas atbalsts turpināsies, lai nodrošinātu arī konfiskācijas rīkojumu izpildi.

Citas valstis pie Latvijas pārstāvniecības šajā periodā vērsušās kopumā 86 lietās (konkrētās krimināllietās). Latvijas pārstāvniecība minēto lietu ietvaros atbalstu un palīdzību sniegusi šādām valstīm:

- ✓ Igaunijai – 15 lietās;
- ✓ Lietuvai, Somijai – katrai 10 lietās;
- ✓ Vācijai – 7 lietās;
- ✓ Francijai – 6 lietās;
- ✓ Kiprai – 5 lietās;
- ✓ Bulgārijai, Čehijai, Grieķijai, Itālijai, Ungārijai, Polijai, Slovēnijai – katrai 3 lietās;
- ✓ Austrijai, Zviedrijai – katrai 2 lietās;
- ✓ Īrijai, Spānijai, Luksemburgai, Maltai, Nīderlandei, Slovākijai, Gruzijai, Islandei – katrai 1 lieta.

2025. gadā Latvija pārstāvniecība Eirojustā sniegusi būtisku atbalstu vairākām dalībvalstīm Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un tiesiskās palīdzības lūgumu izpildē, kas veikta saistībā ar kopīgi plānotām un koordinētām starptautiskām operācijām. Sadarbojoties vairāku dalībvalstu pārstāvniecībām Eirojustā un attiecīgajām nacionālajām tiesībsardzības un tiesu iestādēm, veikts detalizēts plānošanas un koordinācijas darbs, lai nodrošinātu šo kopīgo starptautisko operāciju sekmīgu īstenošanu.

Tā 12 valstu, tajā skaitā Latvijas, tiesībsardzības iestādes, sadarbībā ar Eirojustu un Eiropolu veica koordinētu operāciju pret haktīvistu grupu NoName057(16), kas īstenoja plaša mēroga DDoS uzbrukumus energoapgādes, sabiedriskā transporta un citu kritiskās infrastruktūras objektu tīmekļa vietnēm Eiropā. 2025. gada 15. jūlijā tika slēgta vairāk nekā 100 serveru darbība visā pasaulē, izsniegti septiņi starptautiski aresta orderi (tostarp galvenajiem organizatoriem Krievijas Federācijā) un vairākās dalībvalstīs, t. sk. Latvijā, tika veiktas kratīšanas pierādījumu iegūšanai. Eirojusts nodrošināja starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības koordināciju – saskaņoja vairāku Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un tiesiskās palīdzības lūgumu izpildi, kā arī operācijas norises dienā operatīvi apstrādāja papildu krimināltiesiskās sadarbības lūgumus. Starptautisko partneru koordinētai rīcībai bija izšķiroša nozīme veiksmīgas operācijas norisei.

Pārskata periodā turpinājās darbs arī pie 195 lietām, kuras iepriekšējos gados pret Latviju reģistrējušas citas valstis un kurās atbalsts starptautiskās sadarbības veicināšanai joprojām var būt nepieciešams. Jāņem vērā, ka Eirojusta atbalsts nacionālajām iestādēm tiek nodrošināts visās kriminālprocesa stadijās – sākot no pirmstiesas kriminālprocesā veiktās izmeklēšanas līdz pat notiesājoša sprieduma izpildei un konfiskācijai.

Kopējais lietu skaits, ar kurām šobrīd strādā Latvijas pārstāvniecība Eirojustā (jaunās un iepriekšējos gados reģistrētās), ir 441 lieta. Salīdzinot ar darba apjomu 2024. gadā, kopējais atbalstāmo gan Latvijas, gan ārvalstu lietu skaits 2025. gadā pieaudzis par 6 %.

Koordinācijas sanāksmes

2025. gadā Eirojustā kopumā notika 656 koordinācijas sanāksmes, kas ir līdz šim augstākais reģistrētais rādītājs. Atsevišķos periodos sanāksmju apjoms ir iezīmējis kapacitātes ierobežojumus un nepieciešamību turpināt stiprināt aģentūras spējas reaģēt uz dalībvalstu pieprasījumiem. Šie dati vēlreiz apliecina koordinācijas sanāksmju būtisko nozīmi un augsto efektivitāti pārrobežu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā. Latvijas, kā arī citu dalībvalstu tiesu varas un tiesībsardzības iestādes tās atzinušas kā vienu no centrālajiem starptautiskās sadarbības atbalsta instrumentiem. Balstoties uz līdzšinējo pozitīvo pieredzi un praktiskajiem rezultātiem, lūgumi koordinācijas sanāksmju organizēšanai tiek saņemti arvien biežāk, tostarp īpaši sarežģītās krimināllietās ar vairāku valstu iesaisti.

Latvijas pārstāvniecība organizēja un atbalstīja 56 koordinācijas sanāksmes. 17 sanāksmes tika organizētas pēc Latvijas, bet 39 sanāksmes pēc citu valstu iniciatīvas gan videokonferences režīmā, gan klātienē. 8 sanāksmes tika rīkotas arī ārpus Eirojusta telpām, jo, ņemot vērā konkrētās lietas specifiskos apstākļus, ir bijis mērķtiecīgāk tikties citur – 5 sanāksmes Rīgā, 2 sanāksmes Viļņā un 1 sanāksme Krakovā.

Koordinācijas sanāksmju laikā tiesu varas un tiesībsardzības iestādes nodrošinājušas savlaicīgu informācijas apmaiņu un panākušas vienošanos par turpmākās sadarbības formu un izmeklēšanas taktiku, tostarp saskaņojot liela mēroga kopīgu starptautisku operāciju norisi. Atsevišķos gadījumos sanāksmju gaitā pieņemti lēmumi par apvienotās izmeklēšanas grupu izveidi, lai nodrošinātu efektīvāku un ātrāku sarežģītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu. Koordinācijas

sanāksmēs regulāri tiek risināti arī jurisdikcijas jautājumi paralēlu/saistītu izmeklēšanu ietvaros, izvērtējot, kura valsts atrodas labākajā pozīcijā personu kriminālvajāšanai un tiesāšanai, un attiecīgi lemjot par kriminālprocesa nodošanu vienai vai vairākām valstīm vai par personu izdošanu.

Lielākajā daļā gadījumu koordinācijas sanāksmes tikušas organizētas kriminālprocesos par finanšu un ekonomiskajiem noziegumiem (33 sanāksmes), t. sk. par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un krāpšanu. Jāatzīmē, ka 6 koordinācijas sanāksmes tika organizētas kriminālprocesos, kuri uzsākti par iespējamām noziegumiem pret cilvēci un mieru un kara noziegumiem Ukrainā. Ņemot vērā Latvijas iesaisti apvienotajā izmeklēšanas grupā, kas izveidota šajā lietā, Latvija aktīvi piedalījies visās šajās sanāksmēs.

Lai atspoguļotu koordinācijas sanāksmju nozīmi, būtu jāmin viena no nozīmīgākajām starptautiskajām operācijām. Apkarojot krāpšanas tiešsaistē, Latvijas tiesībsardzības iestāžu amatpersonas 2025. gada oktobrī īstenoja rūpīgi plānotu starptautiskās sadarbības operāciju “SIMcartel”, kuras laikā apvienotajā izmeklēšanas grupā ar Austriju un Igauniju un sadarbībā ar Eiropu un Eirojustu tika likvidēta Latvijā izvietota SIMbox infrastruktūra, kas legāla biznesa aizsegā nodrošināja tiešsaistes anonīmu kontu izveidi saziņas un maksājumu īstenošanai, kas izmantoti tiešsaistes krāpšanās. Platforma bija paredzēta anonīmas saziņas un maksājumu īstenošanai, kopumā piedāvājot vairāk nekā 80 dažādu valstu mobilo tālrunu numurus. Šī brīža aplēses norāda, ka infrastruktūras darbības laikā tika izveidoti aptuveni 50 miljoni tiešsaistes konti, no kuriem īstenojamās krāpšanās dažādās valstīs kopumā cietušas vismaz 3200 personas un tām radītais materiālais zaudējums mērāms teju 5 miljonu EUR apmērā. Patlaban Latvijā, Igaunijā un Austrijā noris izmeklēšanas saistībā ar krāpšanām un citiem noziegumiem, kas veikti, izrietot no šīs platformas darbības. Eirojusts atbalstīja un finansēja apvienoto izmeklēšanas grupu starp Austrijas, Igaunijas un Latvijas iestādēm, nodrošināja regulāras koordinācijas sanāksmes, kurās tika veikta informācijas apmaiņa, saskaņota pierādījumu vākšana un izstrādāta vienota izmeklēšanas un kriminālvajāšanas taktika. Turklāt tika koordinēta arī Eiropas apcietinājuma lēmuma izpilde. Eirojusta atbalsts šajā lietā vēl turpinās.

Apvienotās izmeklēšanas grupas

Latvijas pārstāvniecība Eirojustā bija iesaistīta 38 apvienotās izmeklēšanas grupās, kuru dalībvalsts ir arī Latvija. 2025. gadā sniegts visaptverošs tiesisks un praktisks atbalsts 15 jaunu apvienoto izmeklēšanas grupu izveidē visos to izstrādes posmos – sākot ar sākotnējo diskusiju vešanu starp iesaistīto valstu kompetentajām iestādēm, turpinot ar līgumu sagatavošanu, to saskaņošanu un parakstīšanas procesa organizēšanu.

Jāatzīst, ka smagu pārobežu noziegumu izmeklēšanas veikšanai tradicionālie starptautiskās sadarbības instrumenti pierādījumu iegūšanai – tādi kā tiesiskās palīdzības lūgumi un Eiropas izmeklēšanas rīkojumi – nereti ir lēni, birokrātiski un neelastīgi. Tie nav piemēroti mūsdienu ātri mainīgajai noziedzības videi. Šajā kontekstā apvienotās izmeklēšanas grupas kļuvušas par sevišķi nozīmīgu un efektīvu instrumentu organizētās noziedzības apkarošanā. Nenoliedzami, šo gadu laikā izveidojies arī pietiekami augsts savstarpējās uzticēšanās līmenis, lai dažādu valstu nacionālās iestādes vēlētos strādāt kopīgi viena mērķa sasniegšanai. Apvienoto izmeklēšanas grupu ietvaros iespējams izstrādāt vienotu starpvalstu izmeklēšanas plānu, skaidri sadalīt veicamos uzdevumus starp dalībvalstīm un optimizēt pieejamos cilvēkresursus un finanšu līdzekļus. Būtisku pievienoto vērtību nodrošina arī Eirojusta piedāvātais finansējums kopīgajām aktivitātēm, kas ļauj praktiski īstenot apjomīgas un ilgstošas pārobežu izmeklēšanas.

Latvijas pieredze apvienoto izmeklēšanas grupu darbībā vērtējama kā pozitīva. Ar Eirojusta iesaisti Latvija piedalījies vairākās ievērojamās pārrobežu izmeklēšanās, kas vainagojušās ar panākumiem. Kopīgiem spēkiem realizētas vairākas vērīgas starptautiskās operācijas, lai pārtrauktu organizēto noziedzīgo grupu darbību dažādās noziedzības sfērās – tiešsaistes investīciju krāpšana, nelikumīga narkotiku aprīte, kibernetiskie uzbrukumi, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, imigrantu kontrabanda un citas.

Tā 2025. gada decembrī sekmīgas sadarbības ietvaros Ukrainā tika likvidēti krāpnieciski zvanu centri. Šajā lietā Čehijas, Latvijas, Lietuvas un Ukrainas iestādes, izmantojot apvienotās izmeklēšanas grupas sadarbības mehānismu, ar Eirojusta atbalstu īstenoja plašu operāciju pret zvanu centru tīklu Dņipro, Ivanofrankivskā un Kijivā. Noziedzīgā grupa izveidoja profesionālu organizāciju ar darbiniekiem, kas, izmantojot viltotus policijas un banku pārstāvju stāstus, attālinātās piekļuves programmas un “drošo kontu” shēmas, izkrāpa no vairāk nekā 400 zināmiem cietušajiem visā Eiropā vairāk nekā 10 miljonus EUR. Kopumā Latvijas kriminālprocesā aizturētas 12 personas, kuras devās uz Ukrainu strādāt zvanu centrā un, runājot latviešu valodā, ilgstoši maldināja Latvijas iedzīvotājus. Apvienotās izmeklēšanas grupas ietvaros Latvija un pārējās grupas dalībvalstis Ukrainai sniedza nozīmīgu informāciju par cietušajām personām, lai Ukraina pie kriminālatbildības varētu saukt vairākus desmitus personu. Arī Ģenerālprokuratūras Starptautiskās sadarbības nodaļa sniedza nozīmīgu ieguldījumu, sagatavojot personu izdošanas lūgumus Ukrainai, uz kā pamata vairākas personas tika aizturētas operācijas laikā Ukrainā, un šobrīd tiek lemts jautājums par to izdošanu Latvijai. Eirojusts koordinēja informācijas apmaiņu, apvienotās izmeklēšanas grupas darbu un kopīgās rīcības dienas plānošanu, kā arī sniedza finanšu atbalstu, lai nodrošinātu dalībvalstu iestāžu piedalīšanos operācijā Ukrainā. 2025. gada 9. decembrī Ukrainā trīs pilsētās tika veiktas 72 kratīšanas birojos, dzīvesvietās un transportlīdzekļos, konfiscēta skaidra nauda, 21 transportlīdzeklis, ieroči, viltotas apliecības un IT aprīkojums, tika aizturēti 12 aizdomās turētie. Visā izmeklēšanā Čehijas Republikā, Latvijā, Lietuvā un Ukrainā par aizdomās turētajiem identificētas 45 personas.

Pateicoties sekmīgai sadarbībai apvienotās izmeklēšanas grupas ietvaros, Čehijas, Slovākijas, Latvijas un Ukrainas iestādēm izdevās aizturēt personu, kura nosūtīja tūkstošiem draudu e-pastus skolām Čehijā, Slovākijā un Latvijā. Masveida draudi tika izplatīti arī citām izglītības iestādēm un brīvā laika pavadīšanas centriem, radot sabiedrībā nopietnas bažas par drošību un apturot mācību procesu jaunā mācību gada sākumā. Lai palīdzētu valsts iestādēm, Eirojusts šajā lietā organizēja koordinācijas sanāksmes un palīdzēja izveidot apvienoto izmeklēšanas grupu. Tikai, savstarpēji daloties ar informāciju, kā arī koordinējot izmeklēšanas darbības, bija iespējams noskaidrot iespējamo šī noziedzīgā nodarījuma izdarītāju personu Ukrainā, kur kopīgās rīcības dienā, piedaloties Čehijas un Slovākijas policijas pārstāvjiem, persona tika aizturēta un kratīšanās izņemti vērtīgi pierādījumi.

Situācija apvienoto izmeklēšanas grupu finansējuma apgūšanā ir būtiski uzlabojusies, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. 2024. gadā un 2025. gada pirmajos sešos mēnešos apvienotajām izmeklēšanas grupām ar Latvijas iesaisti kopumā piešķirti līdzekļi gandrīz 720 000 EUR apmērā, no kuriem Latvijas iestādēm jau izmaksāti gandrīz 230 000 EUR (31,87 % no pieprasītās summas), ko Latvijas tiesībsargājošās un tiesu varas iestādes izmantojušas dažādu aktivitāšu finansēšanai, t. sk. tulkotājiem, komandējumiem, kā arī nepieciešamo tehnisko ierīču iegādei.

Vairākos kriminālprocesos sekmīga noziedzīga nodarījuma izmeklēšana nebūtu bijusi iespējama bez savstarpējās sadarbības apvienotās izmeklēšanas grupas ietvarā. Jo īpaši svarīga sadarbība ir izmeklēšanās par telefonkrāpšanām, kurās izdevies aizturēt un saukt pie kriminālatbildības

noziedzīgās organizācijas dalībniekus, kā arī nodrošināt finanšu līdzekļus, lai pēc tam kompensētu zaudējumus cietušajām personām.

Koordinācija dežūras režīmā

Lai izpildītu pienākumus ārkārtas gadījumos, Eiropas Justīcizdevums izmanto koordinācijas dežūras režīmā mehānismu, kas nozīmē, ka jebkurā laikā – 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā – var sazināties ar Eiropas Justīcizdevumu, saņemt un apstrādāt tam adresētos lūgumus. Šo nepārtraukto pieejamību nodrošina arī Latvijas pārstāvis un viņa vietnieks. Šāda pastāvīga sasniedzamība īpaši steidzamos gadījumos, piemēram, kontrolēto piegāžu veikšanā un citās operatīvās situācijās, ļāva nodrošināt nepārtrauktu un savlaicīgu savstarpējo palīdzību gan ārvalstu kompetentajām iestādēm, gan Latvijas nacionālajām iestādēm.

Atbalsts tiesiskās atbildības veicināšanai Ukrainā

Starptautiskais centrs kriminālvajāšanai par agresijas noziegumu pret Ukrainu, kas atrodas Eiropas Justīcizdevumā, saņēmis 5 miljonus EUR no Eiropas Komisijas, lai turpinātu atbalstīt valstu izmeklēšanas par agresijas noziegumu, kas saistīts ar karu Ukrainā, vismaz līdz 2026. gada decembrim. Tas nodrošinās, ka tiek likti pamati gaidāmajam Īpašajam tribunālam agresijas noziegumam pret Ukrainu. 2025. gada jūnijā Ukraina un Eiropas Padome parakstīja vienošanos par Īpašā tribunāla izveidi, paverot ceļu starptautiskas un neatkarīgas tiesas izveidei, lai sauktu pie atbildības par agresijas noziegumu. Kopš nolīguma parakstīšanas, valstu izmeklēšanas ir turpinājušās, un paredzams, ka tās tiks nodotas nākamajai tiesai.

Eiropas Justīcizdevumā izveidotā Būtisko starptautisko noziegumu pierādījumu datubāzē uz šo brīdi jau uzkrāti vairāk nekā 10 316 failu no 17 valstīm ar iespējamiem pierādījumiem. Arī Latvija aktīvi veikusi savu ieguldījumu šajā datubāzē un kopumā jau nosūtīti 264 faili. Latvijas pārstāvniecība Eiropas Justīcizdevumā sniegusi savu atbalstu visā šajā procesā, t. sk. turpinot būt Latvijas puses sniegto datu turētājs.

Prokuratūras resursu koncentrēšana prioritārajiem darbības virzieniem

Šajā nodaļā uzmanība tiks pievērsta atsevišķiem prokuratūras darbības prioritārajiem virzieniem un to izpildes raksturojumam, proti, kriminālprocesa īstenošanai:

- ✓ par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā;
- ✓ par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu;
- ✓ par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē.

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā

Sakarā ar 2025. gadā notikušajām reorganizācijām Ģenerālprokuratūrā, kad cita starpā no prokuratūras struktūras un štatiem tika izslēgta Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļa, kuras kompetencē ietilpa korupcijas apkarošanas kvalitātes un efektivitātes koordinācijas jautājumi prokuratūrā, šīs funkcijas no 2025. gada 2. jūnija nodotas Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļai.

Bez pieminētajiem korupcijas apkarošanas kvalitātes un efektivitātes koordinācijas jautājumiem Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurori atsevišķos kriminālprocesos veic kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, piemēram, 2025. gadā pabeigts pirmstiesas kriminālprocess un tiesai nodota krimināllieta Rīgas domes amatpersonas un Rīgas pašvaldības uzņēmuma vadītāja apsūdzībā par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas radīja smagas sekas. Tāpat pabeigts pirmstiesas process un tiesai vienošanās procesa kārtībā nodota krimināllieta vienas valsts amatpersonas apsūdzībā par kukuļa apsolīšanu Rīgas domes amatpersonai. Jāpiemin, ka šī lieta izskatīta pirmās instances tiesā, kur taisīts notiesājošs spriedums, – valsts amatpersona atzīta par vainīgu viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un viņai piespriests naudas sods 100 minimālo mēnešalgu apmērā, atņemot tiesības valsts un pašvaldību iestādēs un kapitālsabiedrībās ieņemt amatus, kas dod tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, vai tiesības rīkoties ar publiskas personas vai tās kapitālsabiedrības mantu vai finanšu līdzekļiem, uz 3 gadiem.

2025. gadā Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokuroriem būtiski pieauga noslodze valsts apsūdzības uzturēšanā tiesā, tai skaitā lietās par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā. Minētais saistāms ar to, ka iepriekš norādītās reorganizācijas rezultātā likvidētās Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori turpina amata pienākumu veikšanu Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļā, tai skaitā valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā lietās, kuras izskatīšanai tiesai bija nosūtījuši šīs likvidētās nodaļas prokurori.

2025. gadā Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurori dažādās tiesu instancēs turpināja uzturēt valsts apsūdzību 65 krimināllietās, no kurām lielākā daļa ir par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kopumā piedaloties 174 tiesas sēdēs.

Nozīmīgākās krimināllietas par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kurās taisīts notiesājošs spriedums pirmās instances tiesā un kurās valsts apsūdzību uzturēja Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurori:

- ✓ Saeimas Kancelejas direktors un viņa vietnieks atzīti par vainīgiem amata pienākumu nolaidīgā pildīšanā, kas izraisīja smagas sekas (KL 319. panta trešā daļa), un katrs no

viņiem sodīti ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu 6 mēnešiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu uz 1 gadu 6 mēnešiem;

- ✓ privātpersona atzīta par vainīgu kukuļa – 65 000 EUR – piesavināšanās un kukuļa – 85 000 EUR – nodošanā Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes darbiniekam, lai konkrētā kriminālprocesā tiktu atcelts arests juridiskajai personai piederošajiem finanšu līdzekļiem (KL 321. panta trešā daļa un KL 323. panta otrā daļa), un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 6 gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar uzņēmējdarbību uz 3 gadiem; juridiskajai personai piemērots piespiedu ietekmēšanas līdzeklis – naudas piedziņa 25 minimālo mēnešalgu apmērā, proti, 18 500 EUR; konfiscēti un ieskaitīti valsts budžetā 150 000 EUR.

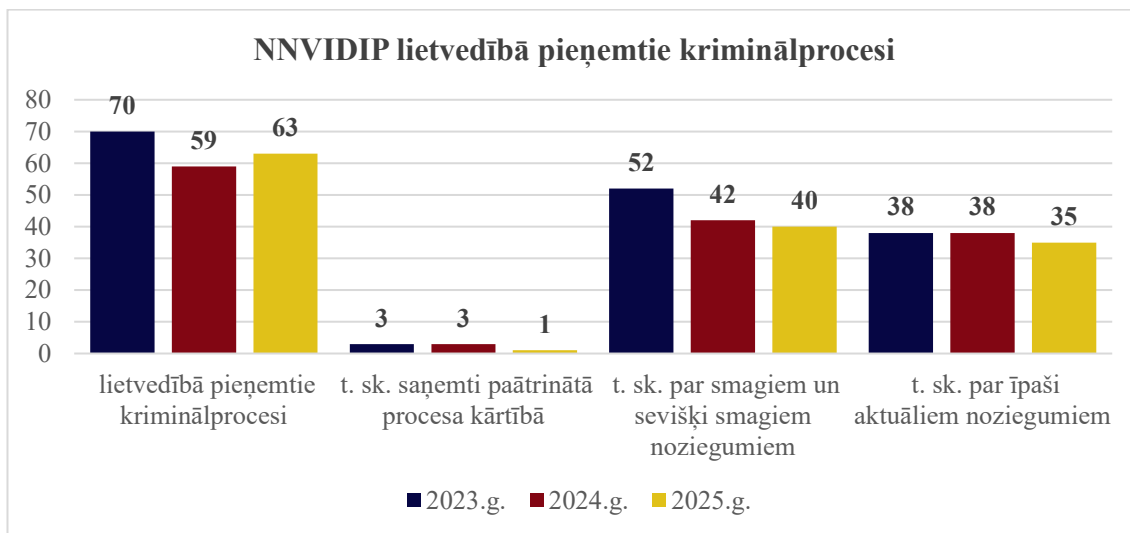
Nozīmīgākās krimināllietas par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kurās taisīts notiesājošs spriedums apelācijas instances tiesā un kurās valsts apsūdzību uzturēja Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurori:

- ✓ Zemgales apgabaltiesa, apmierinot prokurora protestu, atcēla pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu un taisīja notiesājošu spriedumu, ar kuru viena valsts amatpersona atzīta par vainīgu uzskūdišanā izdarīt dienesta viltojumu mantkārīgā nolūkā un sodīta ar sabiedrisko darbu uz 230 stundām, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu uz 1 gadu, savukārt otra valsts amatpersona atzīta par vainīgu dienesta viltojuma izdarīšanā mantkārīgā nolūkā un sodīta ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu uz 1 gadu;
- ✓ Rīgas apgabaltiesa, apmierinot prokurora protestu, atcēla pirmās instances tiesas attaisnojošo spriedumu un taisīja notiesājošu spriedumu krimināllietā, kurā apsūdzēta kāda privātpersona par kukuļa – 500 000 EUR – došanu un bijusī VAS “Latvijas dzelzceļš” amatpersona par šī kukuļa pieņemšanu, lai privātpersona tās pārstāvētās akciju sabiedrības interesēs iegūtu tiesības pārdot četras dīzeļlokomotīves VAS “Latvijas dzelzceļš” meitas uzņēmumam; Rīgas apgabaltiesa bijušo VAS “Latvijas dzelzceļš” amatpersonu atzina par vainīgu KL 320. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, bet, piemērojot KL 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu, mīkstināja piespriesto brīvības atņemšanas sodu uz 2 gadiem 6 mēnešiem, kā arī noteica daļēju mantas konfiskāciju, savukārt privātpersonu atzina par vainīgu KL 323. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 10 mēnešiem, bet, piemērojot KL 49.¹ panta pirmās daļas 3. punktu, noteica vieglāku soda veidu, nekā paredzēts KL 323. panta otrajā daļā, – naudas sodu 205 minimālo mēnešalgu apmērā, t. i., 151 700 EUR, kā arī noteica aizliegumu piedalīties valsts un pašvaldību un to uzņēmumu rīkotajos publiskajos iepirkumos jebkādā statusā uz 3 gadiem; Rīgas apgabaltiesas spriedums nav stājies spēkā;
- ✓ Rīgas apgabaltiesa atstāja negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru bijušais Daugavpils pilsētas domes priekšsēdētājs atzīts par vainīgu kukuļa – 10 000 EUR – pieprasīšanā, bet privātpersona atzīta par vainīgu apsolišanā samaksāt pieprasīto kukuli; valsts amatpersona sodīta ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 6 mēnešiem, naudas sodu 3 minimālo mēnešalgu jeb 2220 EUR apmērā, nosakot daļēju mantas konfiskāciju un atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus valsts un pašvaldības iestādēs un uzņēmumos uz 1 gadu, savukārt privātpersona sodīta ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

šajā krimināllietā juridiskajai personai piemērots piespiedu ietekmēšanas līdzeklis – naudas piedziņa 20 minimālo mēnešalgu apmērā, proti, 14 800 EUR.

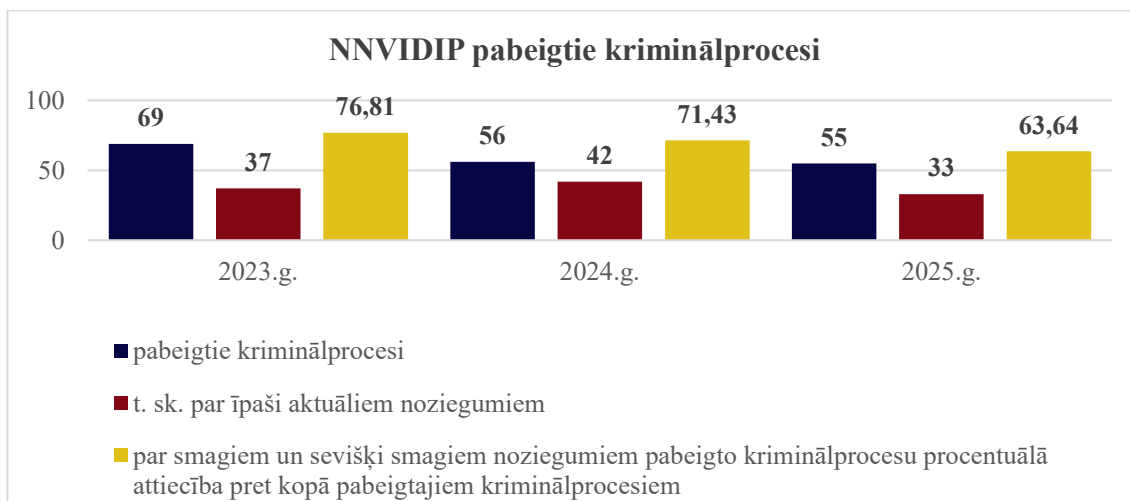
Būtiska loma ar korupciju saistīto noziedzīgo nodarījumu kriminālvajāšanā ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) rekomendācijām un to izpildei prokuratūras kompetencē esošajos jautājumos. 2025. gadā Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurors tika iekļauts OECD Kukuļdošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas (turpmāk – WGB) uzraudzības komitejā un iesaistīts darba pienākumu veikšanā saistībā OECD WGB Latvijas 4. fāzes novērtēšanas procesu. Prokurors piedalījās Tieslietu ministrijas rīkotajā uzraudzības komitejas OECD WGB izteikto rekomendāciju izpildes sanāksmē. OECD WGB Latvijas 4. fāzes novērtēšanas procesa gaitā tika sagatavoti apjomīgi dokumenti un iesniegta teorētiska un praktiska informācija par OECD Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļdošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos prasību ieviešanu Latvijā.

Kopš 2023. gada rajona prokuratūras statusa specializētā nozares prokuratūra – Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra (turpmāk diagrammās – NNVIDIP) – kļuva par galveno prokuratūras struktūrvienību, kas lielākajā daļā kriminālprocesa par KL XXIV nodaļā (noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā) paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem veic izmeklēšanas uzraudzību un kriminālvajāšanu, kā arī uztur valsts apsūdzību tiesā minētās kategorijas krimināllietās.

2025. gadā Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras prokuroru lietvedībā pieņemto kriminālprocesa kriminālvajāšanas uzsākšanai skaits salīdzinājumā ar 2024. gadu nedaudz palielinājies, kas ir pozitīvi vērtējama tendence. Visvairāk kriminālvajāšanai saņemti kriminālprocesi no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja.

2025. gadā lielāko kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesa skaitu veido procesi, kuros noziedzīgie nodarījumi kvalificēti saskaņā ar KL 329. pantu (neizpaužamu ziņu izpaušana), KL 317. pantu (dienesta pilnvaru pārsniegšana), KL 323. pantu (kukuļdošana) un KL 318. pantu (dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana). Arī 2024. gadā lielāko kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesa skaitu sastādīja kriminālprocesi, kuros noziedzīgie nodarījumi kvalificēti saskaņā ar KL 323. pantu (kukuļdošana), KL 329. pantu (neizpaužamu ziņu izpaušana) un KL 317. pantu (dienesta pilnvaru pārsniegšana).

Neskatoties uz to, ka 2025. gadā Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūrā kopumā pabeigto pirmstiesas kriminālprocesu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, samazinājies, kritums nav būtisks un saglabājas stabils pabeigto kriminālprocesu apjoms. Vienlaikus joprojām augsts ir smago un sevišķi smago noziegumu īpatsvars pabeigtajos kriminālprocesos, kas apliecina izmeklēšanas darba koncentrēšanos uz sarežģītākām un sabiedriski nozīmīgākām lietām. Atšķirībā no 2024. un 2023. gada Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūrā 2025. gadā visbiežāk pabeigti kriminālprocesi par noziedzīgu nodarījumu, kas kvalificēts pēc KL 329. panta (neizpaužamu ziņu izpaušana), savukārt iepriekšējos gados pēc KL 323. panta (kukuļdošana).

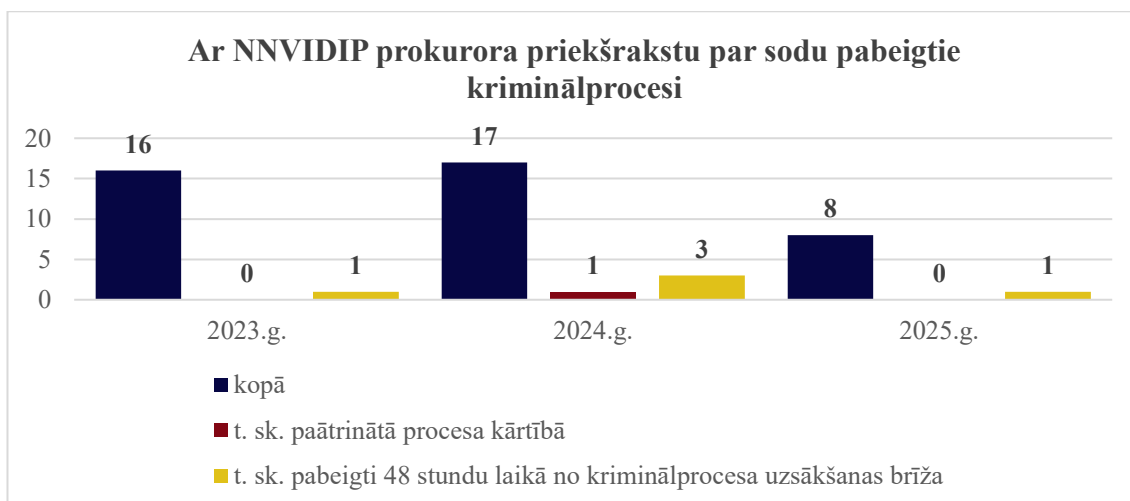
Jāatzīmē, ka vērojama disproporcija starp kriminālprocesi, kuros izmeklēta kukuļdošana (KL 323. pants), un kriminālprocesi, kuros izmeklēta kukuļņemšana (KL 320. pants), kas skaidrojama ar to, ka lielākajā vairumā gadījumu valsts amatpersona atteikusies pieņemt kukuli vai tā piedāvājumu. Tomēr no minētā nav iespējams izdarīt kategorisku secinājumu par to, ka šī tendence uzskatāmi raksturotu darba efektivitāti un kvalitāti cīņā pret korupciju valsts amatpersonu vidū, jo korupcija ir noziedzīgs nodarījums, kam samērā bieži raksturīgs latentums. Jo īpaši šāda tendence vērojama gadījumos, kad abas puses panākušas “koruptīvo vienošanos”.

Šajā sakarā jāuzsver, ka korupcijā iesaistītās personas arvien mazāk saziņai izmanto tādas tehniskos līdzekļus, ko iespējams kontrolēt un fiksēt operatīvās darbības vai speciālās izmeklēšanas darbības pasākumos, kā rezultātā nepieciešams iegūt informāciju no avota, kas tieši saistīts ar noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, bet, ja šādu informācijas avotu nav, “koruptīvā vienošanās” paliek neatklāta.

Viens no veidiem, kā veicināt koruptīvu noziegumu atklāšanu, ir sabiedrības aktīva sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm un aktīvāka šo iestāžu darbība, aicinot sabiedrību ziņot par notiekošu vai notikušu korupciju.

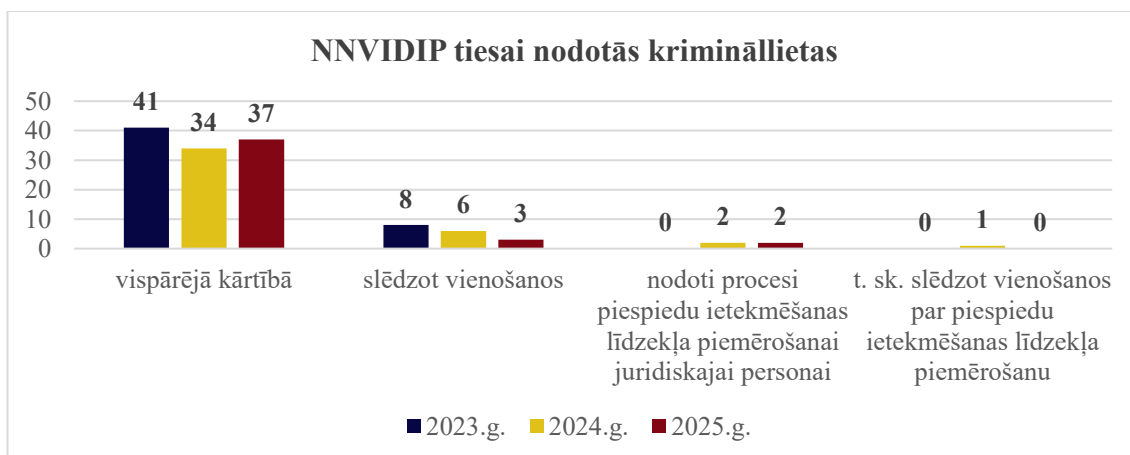
Kā pozitīvu piemēru var minēt 2024. gada notikumus, kad, pateicoties personas sadarbībai ar tiesībsardzības iestādēm, divas personas sauktas pie kriminālatbildības pēc KL 323. panta otrās daļas par to, ka Rīgas domes Ārtelpas un mobilitātes departamenta direktora pienākumu izpildītājs izteica kukuļa ne mazāk kā 50 000 EUR apmērā piedāvājumu satiksmes ministra padomniekam, lai viņš, izmantojot dienesta stāvokli, panāktu, ka Satiksmes ministrija atsakās no zemes

pirmpirkuma tiesībām par labu uzņēmumam. Kriminālprocesā tika pieņemts arī lēmums par procesa uzsākšanu piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai.

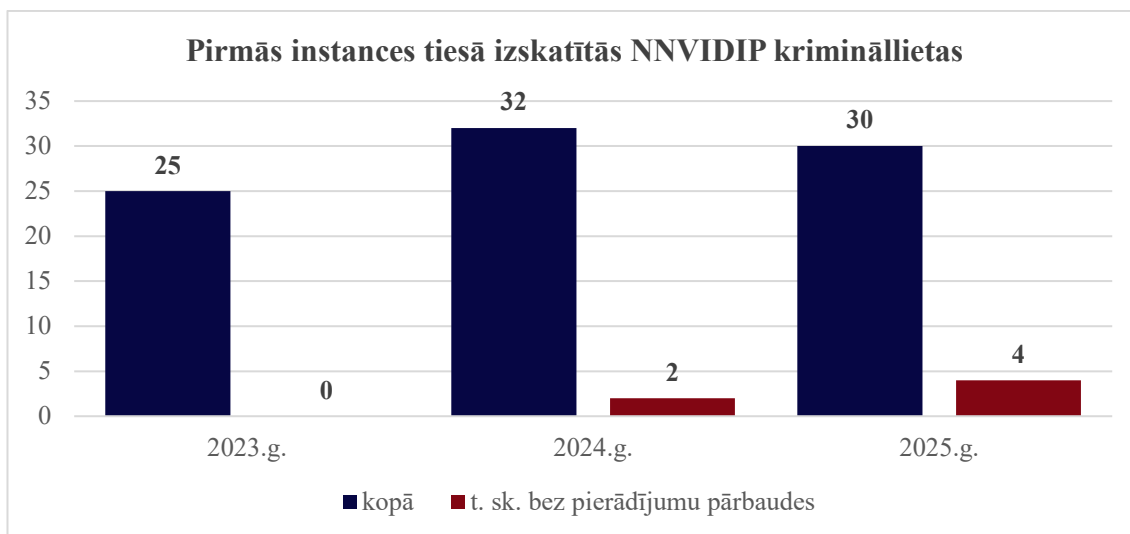

2025. gadā Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūrā ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigto kriminālprocesu skaits, salīdzinot ar 2023. un 2024. gadu, samazinājies, tomēr šāds samazinājums vērtējams kontekstā ar kopējo pabeigto kriminālprocesu skaitu, tostarp, ka 63,64 % no visiem 2025. gadā pabeigtajiem kriminālprocesi bija par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem. 2025. gadā viens kriminālprocess pabeigts 48 stundu laikā no kriminālprocesa uzsākšanas brīža, kas vērtējams pozitīvi. Lai gan ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigto kriminālprocesu skaits samazinājies, tomēr tas norāda uz prokuroru stabilu izpratni un spēju efektīvi izmantot krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu prokuratūrā. Ar prokurora priekšrakstu par sodu kopumā pabeigti 8 kriminālprocesi par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā dienesta pilnvaru pārsniegšana, valsts amatpersonas bezdarbība, kukuļdošana, dienesta viltojums, neizpaužamu ziņu izpaušana un grāmatvedības un statistiskās informācijas noteikumu pārkāpšana (kopā par 12 noziedzīgiem nodarījumiem) un 8 fiziskām personām piemēroti tādi sodi kā probācijas uzraudzība uz laiku no 2 gadiem 6 mēnešiem līdz 3 gadiem, sabiedriskais darbs uz laiku no 70 līdz 280 stundām, naudas sods 4 līdz 11 minimālo mēnešalgu apmērā.

2025. gadā Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras prokurori 6 kriminālprocesus izbeiguši, atbrīvojot personu no kriminālatbildības par neizpaužamu ziņu izpaušanu un dokumenta viltošanu.

2025. gadā nedaudz palielinājies vispārējā kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits salīdzinājumā ar 2024. gadu. Savukārt vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits salīdzinājumā ar 2024. gadu samazinājies uz pusi. 2025. gadā tiesai nodoti 2 procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai.

Pirmās instances tiesā izskatīto krimināllietu skaits būtiski nav mainījies, turklāt izskatītas ne tikai krimināllietas, kas nosūtītas tiesai 2025. gadā, bet arī krimināllietas, kas tiesai nodotas iepriekšējos gados. Pozitīvi vērtējams fakts, ka dubultojies bez pierādījumu pārbaudes tiesā izskatīto krimināllietu skaits, kas būtiski samazinājis konkrēto lietu izskatīšanas tiesā ilgumu.

Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras prokuroru 2025. gadā ieguldīto darbu aktuālu un īpaši aktuālu lietu virzīšanā raksturo tiesai nodotās krimināllietas, no kurām sevišķi izceļamas šādas tiesai nodotās krimināllietas:

- ✓ pret divām fiziskām personām par organizētā grupā izdarītu kukuļa lielā apmērā – 100 000 EUR – piedāvāšanas mēģinājumu un sagatavošanos tā došanai Iekšlietu ministrijas valsts amatpersonai ar mērķi panākt, lai valsts amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, pieņemtu lēmumu atcelt Krievijas Federācijas pilsoņa ieceļošanas aizliegumu Latvijas Republikā;
- ✓ pret SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” amatpersonu un kādas tās struktūrvienības vadītāju un viņa vietnieku – amatpersona apsūdzēta par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā, struktūrvienības vadītājs apsūdzēts par valsts amatpersonas uzkūdišanu mantkārīgā nolūkā ļaunprātīgi izmantot savu dienesta stāvokli, svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu) un dokumenta viltošanu mantkārīgā nolūkā, bet viņa vietnieks apsūdzēts par svešas mantas iegūšanas ar viltu (krāpšanas) atbalstīšanu;
- ✓ pret Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes amatpersonu par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā un kādas detektīvsabiedrības valdes locekli; atbilstoši apsūdzībai Valsts policijas amatpersona, nesaskaņojot un neinformējot nevienu no kriminālprocesa veicošajām amatpersonām, rīkojoties detektīva uzdevumā, ļaunprātīgi izmantoja savu kā Valsts policijas amatpersonas statusu un maldināja vairākas privātpersonas un juridisku personu pārstāvjus par viņa pilnvarojumu veikt procesuālas darbības pierādījumu iegūšanai kādā kriminālprocesā; iegūtās ziņas Valsts policijas amatpersona nodeva detektīvam, kurš tās tālāk izmantoja sava detektīvdarbības līguma izpildes ietvaros, par to saņemot vairāk nekā 12 000 EUR; ņemot vērā, ka noziedzīgais

nodarījums noticis juridiskās personas – detektīvsabiedrības – interesēs, tika uzsākts arī process piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai ietverts pamatojums tā piemērošanai;

- ✓ pret bijušo Valsts kancelejas direktoru par valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu, kas izraisīja smagas sekas; kriminālprocesa ietvaros secināts, ka četros Ministru prezidenta ārvalstu komandējumos Valsts kanceleja nelikumīgi pasūtīja un apmaksāja piecus speciālos avio līgumreiskus, neraugoties uz iespēju laikus iegādāties regulāro avio komercreisu biļetes Ministru prezidenta delegācijas locekļiem; izmantojot regulāros avio komercreiskus bez papildu izdevumiem, kas būtu saistīti ar nakšņošanu, Valsts kanceleja varēja iekonomēt valsts budžeta līdzekļus 89 382,90 EUR apmērā;
- ✓ pret fizisku personu par uzkūdišanu dot kukuli valsts amatpersonai un kukuļa piesavināšanos, ko tā saņēma nodošanai valsts amatpersonai; kriminālprocesā noskaidrots, ka fiziskā persona saņēma citas fiziskas personas lūgumu pēc palīdzības saistībā ar bērnu aizgādības un saskarsmes tiesību lietas kārtošā un uzkūdija šo personu dot kukuli – 10 000 EUR – bāriņtiesas amatpersonai, lai tā, izmantojot savu dienesta stāvokli, veicinātu personai labvēlīgu atzinumu par bērnu aizgādības un saskarsmes tiesībām, viņam pildot starpnieka lomu; maldinot minēto personu par to, ka nodos kukuli bāriņtiesas amatpersonai, fiziskā persona piesavinājās kukuli, ko viņš kā starpnieks saņēma nodošanai amatpersonai;
- ✓ pret valsts amatpersonu par muitošānai pakļauto preču lielā apmērā ieviešanas Latvijas Republikā, slēpjot no muitas kontroles un nedeklarējot tās, atbalstīšanu, tostarp pretēji dienesta interesēm pavadot kontrabandas cigarešu kravu noteiktā ceļa posmā, informējot par tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku klātbūtni vai citiem šķēršļiem, kas varētu traucēt kontrabandas cigarešu kravas nogādāšanu; vienlaikus apsūdzība celta arī par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā – ņemot vērā dienestā gūto pieredzi, sniegts intelektuāls un fizisks atbalsts personai, kas nodarbojas ar kontrabandas cigarešu ieviešanu no Baltkrievijas Republikas.

Kā nozīmīgas no tiesā izskatītajām krimināllietām norādāmas divas apjomīgas krimināllietas par kukuļošanu Terehovas muitas kontroles punktā, kurās kopumā apsūdzētas 20 muitas amatpersonas par to, ka tās laika periodā no 2020. gada 24. decembra līdz 2021. gada 8. aprīlim, būdamas valsts amatpersonas, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarīja sistemātisku kukuļu pieņemšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās. Vienā krimināllietā notiesātas 7 personas pēc KL 320. panta trešās daļas, kurām tiesa piesprieda sodu – brīvības atņemšanu attiecīgi no 3 gadiem 6 mēnešiem līdz 5 gadiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu uz 5 gadiem. Ar kasācijas instances tiesas nolēmumu atstāts negrozīts šis Ekonomisko lietu tiesas spriedums. Otrā krimināllietā Rīgas apgabaltiesa atstājusi negrozītu Ekonomisko lietu tiesas spriedumu, taču apelācijas instances tiesas spriedums vēl nav stājies spēkā. Arī šajā lietā tiesa apsūdzētajiem piesprieda sodu – brīvības atņemšanu attiecīgi no 3 līdz 4 gadiem, piemērojot naudas sodu 6200 EUR apmērā un atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu uz 5 gadiem.

Tāpat 2025. gadā tika taisīts notiesājošs spriedums krimināllietā, kurā bijusī Nacionālo bruņoto spēku amatpersona apsūdzēta par KL 341. panta otrajā daļā, KL 275. panta otrajā daļā un KL 177. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu, konfiscējot automašīnu. Spriedums vēl nav stājies spēkā.

Vērtējot sodu piemērošanas statistiku par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, svarīgi ņemt vērā to, ka lielākais vairums noziedzīgo nodarījumu pēc sava konkrētā izpaušmes veida ir tuvāk zemākajai kaitīguma pakāpei, kas katrā lietā vienmēr tiek vērtēts. Piemēram, kukuļdošanas kaitīguma vērtēšanas kritērijs ir piedāvātā kukuļa summa un kukuļa rezultātā iespējamā prettiesiski iegūtā labuma apmērs.

Papildu faktors, kas praksē būtiski ietekmē sodu par Krimināllikuma XXIV nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ir ilgstošie iztiesāšanas termiņi – it īpaši sarežģītākajās un apjomīgākajās lietās. Kā vienu no soda veida un mēra ietekmējošiem faktoriem tiesas nereti norāda procesa ilgumu, kas atsevišķos gadījumos tiesai uzliek par pienākumu piemērot KL 49.¹ pantu, proti, sodu mīkstināt, noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, vai noteikt citu, vieglāku soda veidu, nekā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā.

Novērtējot sodu piemērošanas statistiku kopumā valstī, secināms, ka prokuroru lūgtie sodi apsūdzētajiem par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, tajā skaitā valsts amatpersonām par viņu izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kļūst bargāki. Minētais attiecas kā uz vieglākiem soda veidiem (naudas sodu, sabiedrisko darbu), tā arī uz bargāko soda veidu – brīvības atņemšanu.

Par smagākajiem amatnoziegumiem, proti, par dienesta pilnvaru pārsniegšanu (KL 317. pants), dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (KL 318. pants), valsts amatpersonas bezdarbību (KL 319. pants) un kukuļņemšanu (KL 320. pants) prokurori ievērojami biežāk lūguši tiesai piemērot bargāko sodu – brīvības atņemšanu.

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu

Prokuratūrā viens no prioritārajiem darbības virzieniem ir aktīva un mērķtiecīga izmeklēšanas uzraudzības, kriminālvajāšanas un apsūdzības uzturēšanas funkciju realizēšana kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, īpaši situācijā, kad Latvijas valsts atrodas hibrīdkara apstākļos, kā arī ņemot vērā to, ka Latvijas valsts robeža ir Eiropas Savienības un NATO ārējā robeža un Latvija ir priekšpostenis ne tikai nelegālās imigrācijas, bet arī citu pārrobežas organizētās noziedzības izpaušmju apkarošanā.

2025. gadā turpināti 2023. un 2024. gadā uzsāktie pasākumi, kas tika noteikti ar ģenerālprokurora rīkojumu un attiecīgajām vadlīnijām, efektīvākai kriminālprocesu, kuros izmeklēšana tiek veikta par noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar valsts drošības apdraudējumu, īstenošanai un kriminālsodu politikas par šiem noziedzīgiem nodarījumiem veidošanai. Proti, tika noteikts prokurora pienākums aktīvi – ciešā sadarbībā ar izmeklēšanas iestādi – iesaistīties kriminālprocesa īstenošanā no tā uzsākšanas brīža, nodrošinot, ka personas, kas mērķtiecīgi vērsušās pret Latvijas Republiku, tiek sauktas pie kriminālatbildības, lai saņemtu likumā paredzēto sodu, savukārt, uzturot valsts apsūdzību tiesā, lūgt tiesu apsūdzētajiem par šīs kategorijas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu piemērot sodu reālas brīvības atņemšanas veidā.

Turpmāk minētas dažas aktuālās krimināllietas par noziedzīgiem nodarījumiem KL IX nodaļā “Noziegumi pret cilvēci, mieru, kara noziegumi, genocīds”, IX¹ nodaļā “Noziegumi, kas saistīti ar terorismu” un X nodaļā “Noziegumi pret valsti”, kas 2025. gadā nodotas izskatīšanai tiesā un/vai

izskatītas tiesā un kurās prokurori lūguši tiesu piemērot sodu reālas brīvības atņemšanas veidā, nepieciešamības gadījumā savas kompetences ietvaros veicot atbilstošus prokurora reaģēšanas pasākumus un iesniedzot apelācijas protestu par pirmās instances tiesas nolēmumu, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

2025. gada oktobrī apelācijas instances tiesā izskatīta krimināllieta, kurā apsūdzēta viena persona pēc KL 20. panta ceturtās daļas un KL 77.² panta, t. i., par atbalstu finanšu līdzekļu un citu mantu vākšanā Krievijas Federācijai, kuras darbība vērsta pret Ukrainas teritoriālo neaizskaramību un politisko neatkarību. Proti, šī persona ziņojumapmaiņas lietotnē *Telegram* publiski pieejamā kanālā ievietoja ziņu, no kuras izrietēja aicinājums ar lozungu “Krievs krievam palīdzi!” palīdzēt Ukrainā karojošos Krievijas Federācijas bruņotos spēkus apgādāt ar dažādām mantām. No ziņas izrietēja, ka minēto mantu iegādei var ziedot arī naudas līdzekļus, kā arī ziņai bija pievienots video materiāls, kurā prezentētas jau savāktās lietas un nodotas tās Krievijas Federācijas bruņoto spēku karavīriem. 2024. gadā pirmās instances tiesa apsūdzēto attaisnoja. Prokurors par šo pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza apelācijas protestu. Apelācijas instances tiesa, apmierinot prokurora protestu, atcēla pirmās instances tiesas apsūdzētā attaisnojošo spriedumu, atzina viņu par vainīgu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un notiesāja ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu. Spriedums nav stājies spēkā.

2025. gada decembrī apelācijas instances tiesā izskatīta krimināllieta, kurā apsūdzēta viena persona pēc KL 233. panta otrās daļas un KL 79.⁴ panta pirmās daļas, t. i., par šaujamieroča munīcijas un sprāgstvielu iegādāšanos un glabāšanu bez attiecīgas atļaujas, kā arī zināšanu iegūšanu nolūkā sekmēt terorismu (apmācīšanās terorismam). Proti, šī persona nolūkā sekmēt terorismu, izmantojot interneta resursus, ieguva informāciju par sprāgstvielu, šaujamieroču, kaitīgu un bīstamu vielu, bīstamu priekšmetu un līdzekļu izgatavošanu, praktisku izmantošanu, teroristiskos uzbrukumus pielietojamiem rīkiem un metodēm, kā arī zināšanas par radikālā islāma ideoloģiskajiem un reliģiskajiem aspektiem. Iepriekš, 2025. gada februārī, pirmās instances tiesa apsūdzēto atzina par vainīgu KL 233. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 11 mēnešiem, kā arī atzina par vainīgu KL 79.⁴ panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 2 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu, galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības nosakot brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu. Prokurors par pirmās instances tiesas spriedumu daļā par soda mīkstumam iesniedza apelācijas protestu. Apelācijas instances tiesa, apmierinot prokurora protestu, atcēla pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto sodu pēc KL 79.⁴ panta pirmās daļas un noteikto galīgo sodu. Apelācijas instances tiesa pēc KL 79.⁴ panta pirmās daļas apsūdzēto sodīja ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 8 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu, savukārt galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteica brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu. Spriedums nav stājies spēkā. Konkrētajā gadījumā prokurors, veicot atbilstošus reaģēšanas pasākumus, nodrošināja to, ka apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu tiek piespriests bargāks soda mērs.

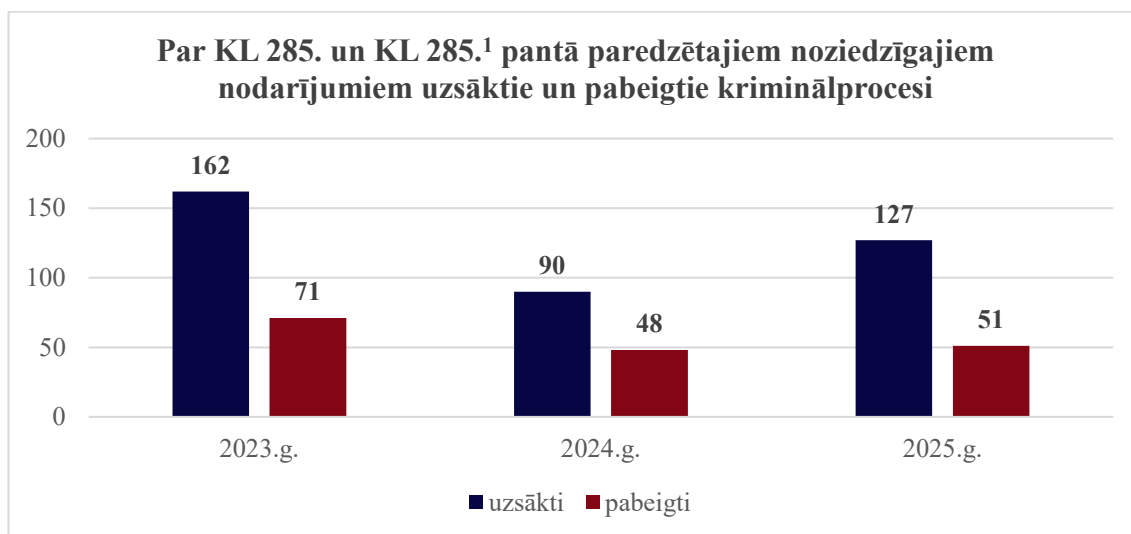
2025. gada 3. jūlijā Rīgas rajona tiesai nodota krimināllieta, kurā persona – prokremlisks aktīvisks – apsūdzēts pēc KL 78. panta otrās daļas un KL 81.¹ panta otrās daļas, t. i., par nacionālā un etniskā naida un nesaticības izraisīšanu, kā arī par palīdzību ārvalstij pret Latviju vērstā darbībā. Proti, šī persona 2025. gada februārī attālināti pieslēdzās Maskavā, Krievijas Federācijā, “NVS valstu

institūta” rīkotajai publiskajai diskusijai “Krievijas tautiešu etnocīds Baltijas valstīs” un uzstājās ar runu, kuras laikā pauda mērķtiecīgu atbalstu Krievijas veidotajai agresīvajai diasporas atbalsta politikai un slavināja NVS institūta un savu ieguldīto darbu publiskas informācijas sagatavošanā par it kā krievu apspiešanu Latvijā. Persona arī apzināti pauda patiesībai neatbilstošus un paša izdomātus apgalvojumus ar mērķi latviešus attēlot kā naidīgi noskaņotus pret Latvijā dzīvojošajiem krieviem, tostarp par it kā notiekošu krievu vajāšanu, aizliegumu runāt krievu valodā un krievvalodīgo skolu slēgšanu kā pret krieviem veiktu etnocīdu. Tāpat viņa norādīja, ka viens no risinājumiem etnocīda pret krieviem apturēšanā var būt Krievijas iebrukums Baltijā, tostarp Latvijā, kam ne vien jāgatavojas, bet arī savlaicīgi jānodrošina ideoloģiska gatavība. Atbalstot Krievijas kā agresorvalsts aktivitātes un sniedzot informatīvo atbalstu tai un tās organizācijas politiskajām un militārajām aktivitātēm, šī persona palīdzēja veikt darbības, kas vērstas pret Latvijas neatkarību, suverenitāti, teritoriālo vienotību, valsts iekārtu un valsts drošību. Ar 2026. gada 27. janvāra Rīgas rajona tiesas spriedumu apsūdzētais atzīts par vainīgu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīts, galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības nosakot brīvības atņemšanu uz 10 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem. Spriedums nav stājies spēkā. Pirmās instances tiesa apsūdzētajam galīgo sodu noteica tieši tādā apmērā, kādu to bija lūgusi noteikt prokurore. Atzīstot apsūdzēto par vainīgu viņam inkriminēto noziegumu izdarīšanā, tiesa pēc būtības konstatējusi, ka apsūdzība bijusi pamatota un sods, ko valsts apsūdzība lūdza noteikt, – taisnīgs un atbilstošs.

2025. gada janvārī pirmās instances tiesā izskatīta krimināllieta, kurā apsūdzēta viena persona pēc KL 85. panta pirmās daļas un KL 233. panta otrās daļas, t. i., par spiegošanu, kā arī par šaujamieroča munīcijas un sprāgstvielu iegādāšanos un glabāšanu bez attiecīgas atļaujas. Proti, persona sadarbojās ar Krievijas Federācijas Bruņoto spēku Ģenerālštāba Galveno izlūkošanas pārvaldi un tās uzdevumā Latvijas Republikā nelikumīgi vāca dažāda veida informāciju, tai skaitā par valsts politiskajiem procesiem, kritiskās infrastruktūras un militāriem objektiem, kā arī citiem civilās infrastruktūras objektiem, piekrītot savākto informāciju ar citas personas starpniecību nodot Krievijas Federācijas Bruņoto spēku Ģenerālštāba Galvenajai izlūkošanas pārvaldei. Tāpat persona bez attiecīgas atļaujas iegādājās un glabāja šaujamieroča munīciju un sprāgstvielas – spridzināšanas briketes, pistoļu patronas, kā arī trieciensauteņu patronas. Pirmās instances tiesa atzina apsūdzēto par vainīgu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīja ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem. 2026. gada janvārī apelācijas instances tiesa apsūdzētā apelācijas sūdzību atzina par nepamatotu un pirmās instances tiesas spriedumu atstāja negrozītu. Spriedums nav stājies spēkā.

Nemot vērā, ka Latvijas valsts robeža ir Eiropas Savienības un NATO ārējā robeža, kas turklāt robežojas ar Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku, starp noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, noteikti minami arī noziedzīgi nodarījumi, kas paredzēti KL 285. pantā (personas nelikumīga pārvietošana pāri valsts robežai) un KL 285.¹ pantā (nodrošināšana ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā). Prokurora funkciju veikšana šo noziedzīgo nodarījumu apkarošanā, ievērojot ģeogrāfisko izvietojumu, pamatā ir Latgales tiesas apgabala prokuratūras un divu rajona līmeņa prokuratūru – Dienvidlatgales prokuratūras un Austrumlatgales prokuratūras – prokuroru pārziņā.

Informācija par atsevišķām krimināllietām pēc KL 285. panta un KL 285.¹ panta, kuras nodotas tiesai un/vai izskatītas tiesā, norādīta Dienvidlatgales prokuratūras un Austrumlatgales prokuratūras darba pārskatā (skat. 19. lpp.).

Apkopojot statistiskos datus, redzams, ka 2025. gadā būtiski pieaudzis pēc KL 285. vai KL 285.¹ panta uzsākto kriminālprocesi skaits (127 kriminālprocesi) salīdzinājumā ar 2024. gadu (90 kriminālprocesi).

Pabeigto kriminālprocesi, nosūtot krimināllietu tiesai, par noziedzīgiem nodarījumiem, kas kvalificēti pēc KL 285. panta vai 285.¹ panta, skaits 2025. gadā pieaudzis nedaudz (51 krimināllietas), salīdzinot ar 2024. gadu (48 krimināllietas).

Atzīmējams, ka prokuratūrā 2025. gadā pēc KL 285. panta un KL 285.¹ panta nav sastādīts neviens prokurora priekšraksts par sodu.

2025. gadā tiesā pēc KL 285. panta un KL 285.¹ panta iztiesātas 42 krimināllietas. Prokurori visās krimināllietās lūdza tiesu piemērot personai sodu reālas brīvības atņemšanas veidā. Atzinīgi vērtējams fakts, ka 20 iztiesātajās krimināllietās pirmās instances tiesa pievienojās prokurora tiesā paustajai pozīcijai, nosakot brīvības atņemšanas sodu uz laiku, kādu lūdza prokurors, vai teju tādu pašu laiku. Tas apliecina, ka aktīva un kvalitatīva prokurora funkciju izpilde bijusi efektīva KL normu piemērošanā.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka ne tikai prokurors – valsts apsūdzības uzturētājs –, bet atsevišķos gadījumos arī amatā augstāks prokurors, katrs savas kompetences ietvaros 2025. gadā turpināja īstenot aktīvu iesaisti krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšanā un veica atbilstošus prokurora reaģēšanas pasākumus, piemēram, iesniedzot apelācijas protestu par pirmās instances tiesas nolēmumu. Arī 2025. gadā turpināta jau 2024. gadā prokuratūrā iedibinātā prakse, ka tiesas un prokurora pozīcijas atšķirība par apsūdzētajam nosakāmo brīvības atņemšanas soda mēru – viens gads un vairāk – atzīstama par būtisku, t. i., tādu, kas ir pamats prokurora apelācijas protesta par soda mīkstumam iesniegšanai.

Būtiski atzīmēt, ka 2025. gadā Senātā izskatīti divi prokurora kasācijas protesti un abos gadījumos Senāts pēc būtības pievienojās tajos paustajai prokurora pozīcijai un izpratnei par konkrētu KL normu piemērošanu.

Izskatot prokurora protestu un izskatāmajā lietā konstatētos apstākļus saistībā ar valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu tranzītā, vērtējot jautājumu par pareizu kvalifikāciju gadījumos, kad notikusi imigrantu nelikumīga pārvietošana, Senāts pauda atziņu, ka personas nelikumīga pārvietošana pāri valsts robežai KL 285. panta izpratnē ir ne tikai personas nelikumīga pārvietošana pāri Eiropas Savienības ārējai robežai, bet arī palīdzība personai nelikumīgi šķērsot Eiropas Savienības dalībvalsti tranzītā (sk. [*Latvijas Republikas Senāta 2025. gada 22. aprīļa lēmumu lietā Nr.SKK-27/2025*](#)).

Citā krimināllietā, izskatot iesniegto prokurora kasācijas protestu par soda mīkstumumu, Senāts pauda atziņu, ka tiesai jāvērtē nodarījuma kaitīgums un sabiedrisko interešu apdraudējums, nosakot sodu par nelikumīgas uzturēšanās nodrošināšanu Latvijā (sk. [*Latvijas Republikas Senāta 2025. gada 3. septembra lēmumu lietā Nr.SKK-79/2025*](#)).

Abos gadījumos Senāts nosūtīja krimināllietas apelācijas instances tiesai jaunai izskatīšanai. Norādītie Senāta nolēmumi atzīstami par nozīmīgiem vienotas tiesu prakses par KL 285. pantā vai KL 285.¹ pantā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem veidošanā, jo satur noderīgas atziņas par tiesību normu vienveidīgu piemērošanu praksē.

Līdzīgi kā iepriekš, arī 2025. gadā tiesu prakse krimināllietās, kas uzsāktas pēc KL 285. panta vai KL 285.¹ panta, apliecinājusi, ka prokuroram jāturpina aktīvi pildīt savas funkcijas un jāveic visi nepieciešamie pasākumi taisnīga kriminālsoda noteikšanai apsūdzētajam par minētās kategorijas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, veicinot arī soda prevencijas uzdevumu izpildi – nostiprināt vainīgās personas un citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Prokuratūras ieskatā, pastāvošā ģeopolitiskā situācija šobrīd pieprasa nekavējošu un izlēmīgu atbildīgo valsts amatpersonu rīcību – aktīvi un efektīvi iesaistīties kriminālprocesa īstenošanā.

Norādītie piemēri apliecina, ka prokurori aktīvi īsteno savas funkcijas tiesā. Neskatoties uz to, ka spriedumi vēl nav stājušies spēkā, minētās kategorijas lietas izceļas ar to, ka teju vienmēr raisa rezonansi sabiedrībā izdarīto noziedzīgo nodarījumu rakstura un nodarītā augstā kaitīguma dēļ. Savukārt notiesājošie spriedumi un tajos noteiktie sodi brīvības atņemšanas veidā atzīstami par bargiem un ir nepārprotams signāls, ka kriminālprocesos, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, jo sevišķi pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos, personas noziedzīgās darbības vērtējamas kā tādas, kam piemīt augsta valsts drošības apdraudējuma un bīstamības pakāpe, kas nav pieļaujama no Latvijas valsts drošības interešu skatpunkta.

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē

Sabiedrībā un atbildīgo institūciju darbā vardarbības ģimenē jautājums joprojām saglabā augstu aktualitāti. Vienlaikus vērojams sabiedrības informētības pieaugums par vardarbības formām, riska pazīmēm un iespējām saņemt aizsardzību. Tomēr praksē joprojām sastopami stereotipi, kas var kavēt savlaicīgu vardarbības atpazīšanu un vēršanos pēc palīdzības, tostarp maldīgs priekšstats, ka vardarbība izpaužas vienīgi fiziska spēka pielietošanā vai redzamu traumu veidā. Vardarbība ģimenē bieži izpaužas arī psiholoģiskas vai emocionālas ietekmēšanas, ekonomiskās kontroles, iebiedēšanas un draudu veidā, kā arī, attīstoties tehnoloģijām, arvien biežāk tiek konstatētas digitālās vardarbības formas. Tādēļ vardarbības veidu savlaicīga atpazīšana un

izpratnes stiprināšana sabiedrībā ir būtiska gan prevencijai, gan efektīvai cietušo personu aizsardzībai.

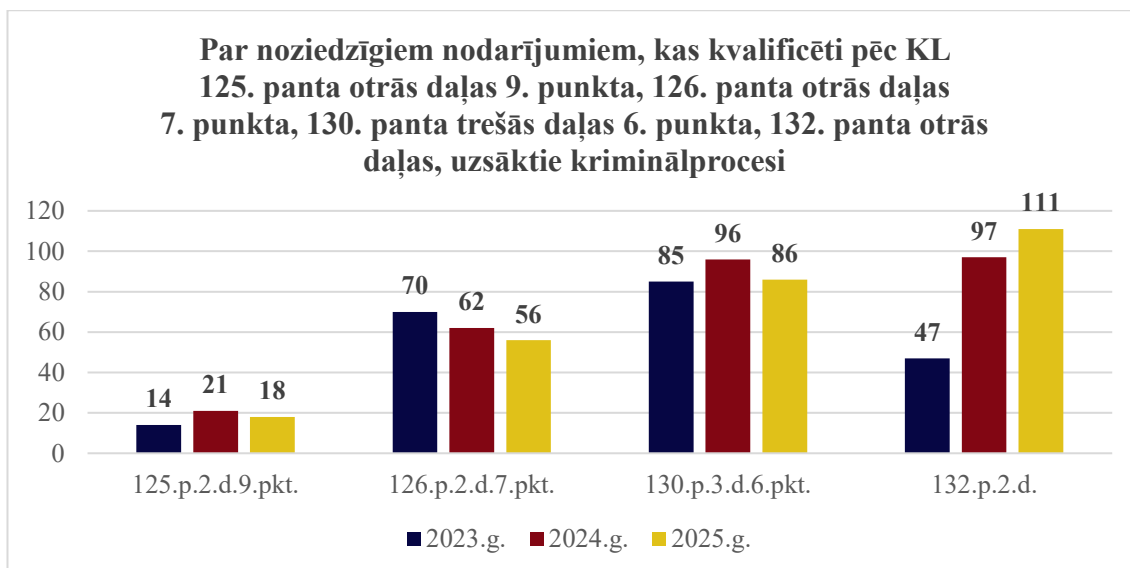
Analizējot 2023., 2024. un 2025. gada statistikas datus par kriminālprocesiem, kuros izmeklējamie noziedzīgie nodarījumi saistīti ar vardarbību ģimenē un kvalificēti pēc KL 168.¹, 174. vai 132.¹ panta, konstatējamas atšķirīgas tendences atsevišķās noziedzīgo nodarījumu kategorijās.

Attiecībā uz KL 168.¹ pantu (nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšana) 2025. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, samazinājies uzsākto kriminālprocesu skaits. 2025. gadā tika uzsākti 832 kriminālprocesi, savukārt 2024. gadā – 915 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 870 kriminālprocesi. Vienlaikus prokuratūras lietvedībā 2025. gadā saņemti 516 kriminālprocesi, salīdzinot ar 593 kriminālprocesiem 2024. gadā un 471 kriminālprocesu 2023. gadā. Ar prokurora priekšrakstu par sodu 2025. gadā pabeigti 244 kriminālprocesi, 2024. gadā – 278 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 250 kriminālprocesi. Savukārt tiesai 2025. gadā nodotas 256 krimināllietas, salīdzinot ar 276 krimināllietām 2024. gadā un 174 krimināllietām 2023. gadā. Minētie rādītāji apliecina kriminālprocesu virzības nepārtrauktību un konsekventu krimināltiesiskās reaģēšanas nodrošināšanu gadījumos, kad netiek ievēroti nolēmumi par aizsardzību pret vardarbību.

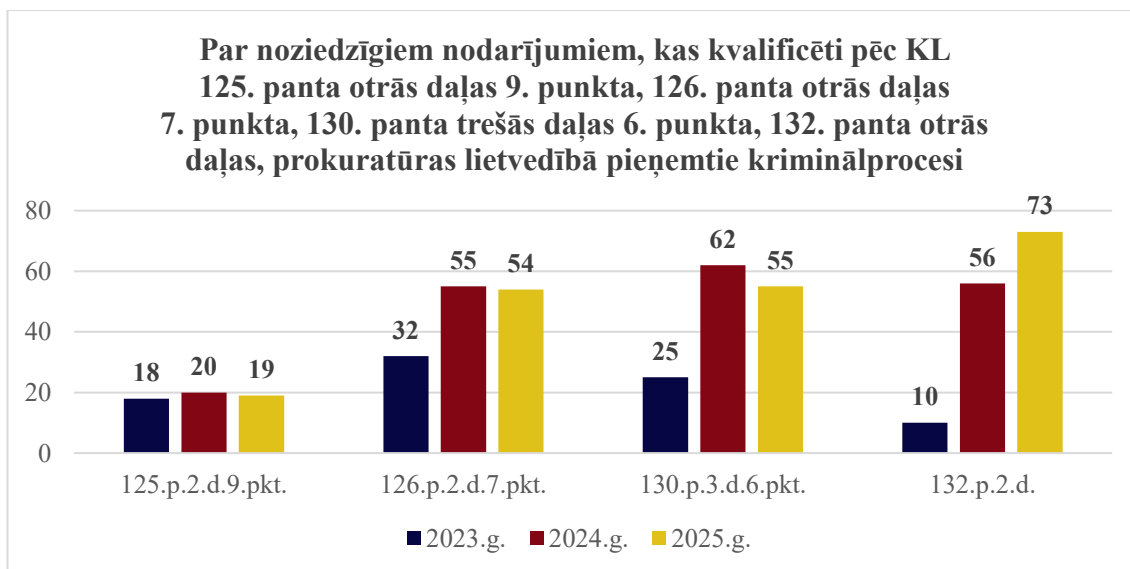
Savukārt attiecībā uz KL 174. pantu (cietsirdība un vardarbība pret nepilngadīgo) 2025. gadā konstatējams būtisks prokuratūras lietvedībā saņemto kriminālprocesu skaita pieaugums. 2025. gadā prokuratūrā saņemti 86 kriminālprocesi, salīdzinot ar 62 kriminālprocesiem 2024. gadā un 51 kriminālprocesu 2023. gadā. Ar prokurora priekšrakstu par sodu 2025. gadā pabeigti 27 kriminālprocesi, savukārt 2024. gadā – 19 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 10 kriminālprocesi. Tāpat palielinājies tiesai nodoto krimināllietu skaits – 2025. gadā tiesai nodotas 63 krimināllietas, salīdzinot ar 37 krimināllietām 2024. gadā un 41 krimināllietu 2023. gadā. Šī dinamika liecina par krimināltiesiskās reaģēšanas intensitāti un prokuratūras aktīvu iesaisti kriminālvajāšanas īstenošanā attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas kvalificēti pēc KL 174. panta.

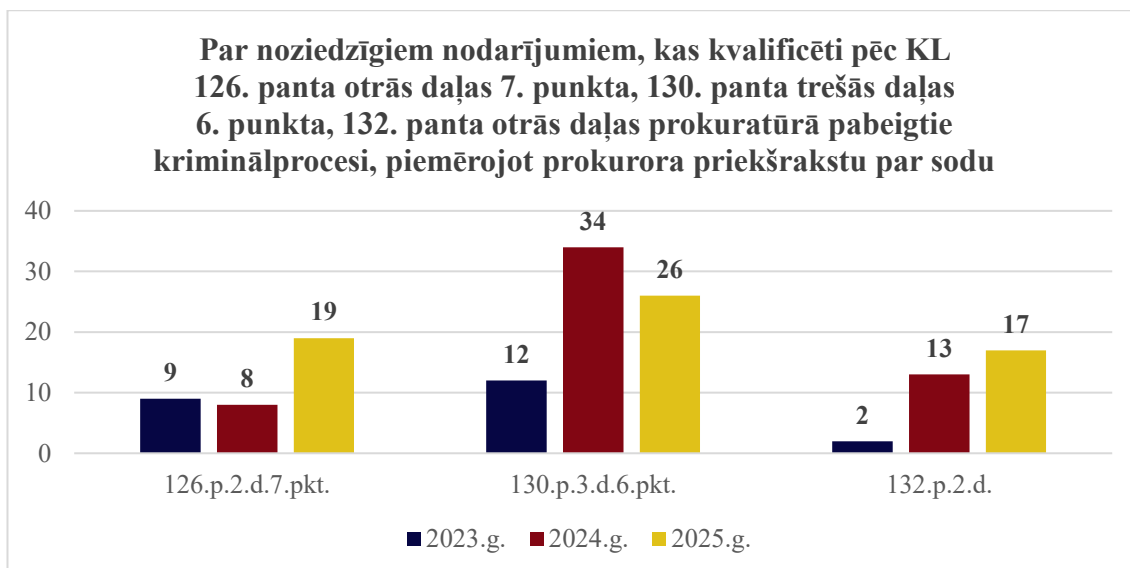
Attiecībā uz KL 132.¹ pantu (vajāšana) 2025. gadā samazinājies prokuratūras lietvedībā saņemto kriminālprocesu skaits, salīdzinot ar 2024. gadu, vienlaikus saglabājoties augstākā līmenī nekā 2023. gadā. 2025. gadā prokuratūrā saņemti 25 kriminālprocesi, savukārt 2024. gadā – 35 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 22 kriminālprocesi. Ar prokurora priekšrakstu par sodu 2025. gadā pabeigti 4 kriminālprocesi, salīdzinot ar 8 kriminālprocesiem 2024. gadā un 5 kriminālprocesiem 2023. gadā. Vienlaikus tiesai nodoto krimināllietu skaits saglabājies stabils – 2025. gadā tiesai nodotas 23 krimināllietas, savukārt 2024. gadā – 24 krimināllietas, bet 2023. gadā – 13 krimināllietas. Minētie rādītāji apliecina krimināltiesiskās reaģēšanas nodrošināšanu un kriminālprocesu virzību šādu noziedzīgu nodarījumu gadījumos.

Kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, ko izdarījis cietušā tuvinieks, bijušais laulātais vai persona, ar kuru cietušais ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās (KL 125. panta otrās daļas 9. punkts (tīšs smags miesas bojājums), KL 126. panta otrās daļas 7. punkts (tīšs vidēja smaguma miesas bojājums), KL 130. panta trešās daļas 6. punkts (tīšs viegls miesas bojājums), kā arī KL 132. panta otrā daļa (draudi izdarīt slepkavību vai nodarīt smagu miesas bojājumu)), analizējot 2023., 2024. un 2025. gada statistikas datus, konstatējamas atšķirīgas tendences atkarībā no noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas.

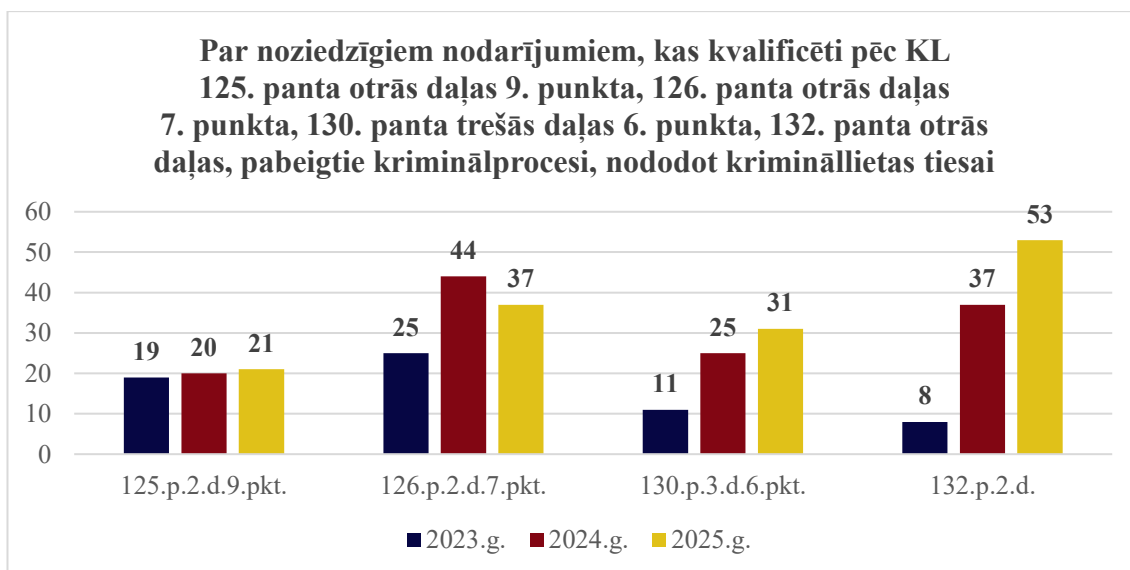

Kriminālprocesu uzsākšanas un prokuratūrā saņemto kriminālprocesu rādītāji kopumā atspoguļo tiesībsardzības iestāžu aktīvu un savlaicīgu reaģēšanu uz vardarbības gadījumiem ģimenē, kā arī šo kriminālprocesu konsekvētu virzību prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai. Vienlaikus iezīmējas atšķirīgas tendences atkarībā no noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas. Attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar miesas bojājumu nodarīšanu, pārskata periodā konstatējama samazinājuma tendence, savukārt attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar draudiem izdarīt slepkavību vai nodarīt smagu miesas bojājumu, vērojams pieaugums. Tas norāda gan uz šo noziedzīgo nodarījumu agrīnāku identificēšanu, gan uz personu pieaugošu gatavību savlaicīgi vērsties tiesībsardzības iestādēs, negaidot vardarbības eskalāciju. Savlaicīga reaģēšana un kriminālprocesu uzsākšana veicina efektīvāku cietušo personu aizsardzību un samazina smagāku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un to seku iestāšanās risku.

Kriminālprocesu pabeigšana, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu, apliecina šī kriminālprocesa pabeigšanas veida stabilu un praktisku piemērošanu gadījumos, kad pastāv KPL noteiktie priekšnoteikumi šāda lēmuma pieņemšanai. Šāds kriminālprocesa pabeigšanas veids nodrošina operatīvu krimināltiesisko attiecību noregulējumu un veicina savlaicīgu krimināltiesiskās atbildības iestāšanos, vienlaikus sekmējot efektīvu kriminālprocesu virzību un procesuālo ekonomiju. Rādītāju dinamika liecina par šī kriminālprocesa pabeigšanas veida stabilu un konsekventu piemērošanu lietās, kas saistītas ar vardarbību ģimenē.

Savukārt krimināllietu nodošana tiesai raksturo kriminālvajāšanas īstenošanu gadījumos, kad kriminālprocesa pabeigšana prokuratūrā nav iespējama objektīvu tiesisku apstākļu dēļ, piemēram, ja persona neatzīst savu vainu, pastāv strīds par noziedzīgā nodarījuma faktiskajiem apstākļiem vai prokurors uzskata, ka personai piemērojams sods, kas saistīts ar brīvības atņemšanu.

Kopumā konstatētās tendences raksturo prokuratūras un tiesībaizsardzības iestāžu mērķtiecīgu darbību, nodrošinot krimināltiesisko reaģēšanu attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, gan savlaicīgi uzsākot kriminālprocesus, gan nodrošinot to turpmāku virzību līdz procesuālajam noregulējumam, tostarp pabeidzot kriminālprocesus ar prokurora priekšrakstu par sodu vai nododot krimināllietas izskatīšanai tiesā, vienlaikus veicinot savlaicīgu vardarbības risku identificēšanu un iespējamu smagāku noziedzīgu nodarījumu novēršanu.

2024. gada 4. jūlijā stājās spēkā grozījumi KL, ar kuriem KL tika papildināts ar jaunu 174.¹ pantu (cietsirdība un vardarbība pret tuvinieku), kas pieskaitāms pie noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību ģimenē. No apkopotajiem statistikas datiem izriet, ka 2024. gadā (sākot no 4. jūlija) par KL 174.¹ pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu uzsākti 219 kriminālprocesi, savukārt 2025. gadā uzsākti 330 kriminālprocesi, kas norāda uz šī noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas aktīvāku piemērošanu un šī tiesiskā regulējuma nozīmīgu lomu vardarbības ģimenē gadījumu krimināltiesiskajā izvērtēšanā.

Vienlaikus prokuratūras lietvedībā saņemto kriminālprocesu, kurā izmeklējamais noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc KL 174.¹ panta, skaits pieaudzis no 44 kriminālprocesi 2024. gadā līdz 120 kriminālprocesi 2025. gadā. Būtiski palielinājies arī ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigto kriminālprocesu skaits – no 2 kriminālprocesi 2024. gadā līdz 65 kriminālprocesi 2025. gadā –, kā arī tiesai nodoto krimināllietu skaits – no 37 krimināllietām 2024. gadā līdz 54 krimināllietām 2025. gadā.

Nemot vērā, ka 2025. gads ir pirmais pilnais pārskata periods pēc KL 174.¹ panta spēkā stāšanās, konstatētie rādītāji ļauj izdarīt pamatotus secinājumus par šī tiesiskā regulējuma praktisko piemērošanu. Minētā dinamika liecina, ka salīdzinoši jaunais tiesiskais regulējums tiek aktīvi piemērots praksē, nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko reaģēšanu uz vardarbību pret tuvinieku, vienlaikus atspoguļojot arī personu lielāku gatavību vērsties tiesībaizsardzības iestādēs un ziņot par vardarbību agrīnākā stadijā, tādējādi veicinot savlaicīgu kriminālprocesu uzsākšanu, kā arī stiprinot personu tiesību aizsardzību un nodrošinot efektīvāku kriminālprocesu virzību līdz to procesuālajam noregulējumam.

Vardarbības ģimenē novēršana ir cieši saistīta ar šajā kategorijā ietilpstošo noziedzīgo nodarījumu efektīvu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, kas joprojām ir viena no prokuratūras prioritātēm. Tāpat kā līdz šim, ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu par īpaši aktuālām noteiktas krimināllietas, kas saistītas ar vardarbību vai tās draudiem ģimenes attiecībās, tādējādi nodrošinot prokuroru iesaisti pirmstiesas kriminālprocesā jau no tā uzsākšanas un veicinot šo kriminālprocesu savlaicīgu, mērķtiecīgu un efektīvu virzību.

Nozīmīga loma kriminālprocesu efektīvā norisē ir prokuroru dotajiem norādījumiem, kas ļauj savlaicīgi identificēt izmeklēšanas gaitā risināmos juridiskos jautājumus, koordinēt procesuālās darbības un sniegt nepieciešamo metodisko un procesuālo atbalstu izmeklēšanas iestādēm. Tas nodrošina savlaicīgu reaģēšanu uz konstatētajiem apstākļiem un veicina kriminālprocesu virzību atbilstoši kriminālprocesa mērķim – panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu saprātīgā termiņā.

Vienlaikus prokuroru specializācija kriminālprocesos, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, ir būtiski nostiprinājusies un praksē apliecina savu efektivitāti. Specializācija veicina padziļinātu izpratni par šāda veida noziedzīgo nodarījumu raksturu, to izmeklēšanas īpatnībām un cietušo personu aizsardzības aspektiem, ļaujot prokuroriem mērķtiecīgāk pirmstiesas kriminālprocesā īstenot izmeklēšanas uzraudzību un sniegt kvalitatīvus norādījumus izmeklēšanas iestādēm. Vienlaikus specializētie prokurori pilda arī koordinējošo funkciju, sniedzot metodisko atbalstu un konsultācijas kolēģiem, īpaši gadījumos, kad kriminālprocesā veiktā izmeklēšana ir sarežģītāka vai nepieciešama padziļināta tiesiskā izvērtēšana. Tas veicina vienotas izmeklēšanas un kriminālvajāšanas prakses veidošanos, stiprina prokuratūras profesionālo kapacitāti un nodrošina kvalitatīvu un konsekventu kriminālprocesu virzību.

Prokuroru aktīvā iesaiste kriminālprocesā veiktās izmeklēšanas uzraudzībā atspoguļojas arī statistikas datos. 2023. gadā prokurori devuši 841 norādījumu kriminālprocesos, kuros tiek izmeklēti noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, savukārt 2024. gadā norādījumu skaits pieaudzis līdz 1273, bet 2025. gadā sasniedzis 1315 norādījumus. Šī tendence apliecina prokuratūras mērķtiecīgu un konsekventu iesaisti kriminālprocesu efektīvas norises nodrošināšanā, kā arī specializācijas modeļa pozitīvo ietekmi uz izmeklēšanas kvalitāti un krimināltiesiskās reaģēšanas efektivitāti, vienlaikus veicinot savlaicīgu vardarbības gadījumu identificēšanu un efektīvu cietušo personu aizsardzību.

Būtiska nozīme krimināltiesiskās reakcijas kvalitātes nodrošināšanā ir amatā augstāku prokuroru pilnvaru realizācijai, izvērtējot tiesu nolēmumu tiesiskumu un pamatotību, kā arī nepieciešamības gadījumā iesniedzot apelācijas protestus. Piemēram, konkrētā kriminālprocesā amatā augstāks prokurors par pirmās instances tiesas lēmumu izbeigt kriminālprocesu un atbrīvot personu no kriminālatbildības pēc KL 174.¹ panta iesniedza apelācijas protestu, jo konstatēja, ka tiesa nav pienācīgi izvērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu, apsūdzētā personību, kā arī nav sniegusi pietiekamu motivāciju pieņemtajam nolēmumam. Protestā tika uzsvērts, ka vardarbība pret tuvinieku aizskar ne tikai konkrētās cietušās personas intereses, bet arī sabiedrības intereses kopumā, un izlīgums pats par sevi nevar būt automātisks pamats personas atbrīvošanai no kriminālatbildības, bet gan vērtējams kopsakarā ar visiem lietas apstākļiem.

Izvērtējot protestā norādītos argumentus, apelācijas instances tiesa atzina tos par pamatotiem un apelācijas protestu apmierināja pilnā apjomā, atceļot pirmās instances tiesas nolēmumu un nosūtot tai krimināllietu jaunai izskatīšanai. Minētais piemērs apliecina amatā augstāku prokuroru lomu tiesu nolēmumu tiesiskuma kontrolē, vienotas tiesību normu piemērošanas prakses nodrošināšanā un sabiedrības interešu efektīvā aizsardzībā lietās, kas saistītas ar vardarbību ģimenē.

Vienlaikus jāuzsver, ka krimināltiesiskās reakcijas efektivitāte nav saistāma vienīgi ar soda piemērošanu, bet arī ar tā preventīvo mērķi – novērst turpmāku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu un veicināt personas uzvedības korekciju un domāšanas maiņu. Šajā kontekstā būtiska nozīme ir probācijas uzraudzībai, kas veicina personas resocializāciju, atbildības apzināšanos un vardarbīgas uzvedības cēloņu mazināšanu.

Probācijas uzraudzība uzskatāma par vienu no centrālajiem krimināltiesiskās ietekmēšanas līdzekļiem, jo tās mērķis ir panākt ilgtermiņa domāšanas un uzvedības maiņu, tādējādi mazinot atkārtotu vardarbīgu noziedzīgu nodarījumu risku. Nenoliedzami, ka koordinēta tiesībaizsardzības iestāžu, probācijas dienesta un citu iesaistīto institūciju sadarbība nodrošina kompleksu pieeju gan noziedzīga nodarījuma tiesiskai izvērtēšanai, gan personas uzvedības korekcijai un turpmāku pārkāpumu novēršanai, veicinot sabiedrības drošības stiprināšanu kopumā.

Operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība

Saskaņā ar Prokuratūras likuma 2. panta pirmās daļas 1. punktu prokuratūra nodrošina operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas atbilstības likumiem uzraudzību. Funkcijas kvalitatīvas izpildes nodrošināšana ir pamats turpmākai veiksmīgai kriminālprocesa izmeklēšanas uzraudzībai, kriminālvajāšanai un valsts apsūdzības uzturēšanai, jo operatīvās darbības pasākumos iegūtās ziņas par faktiem drīkst izmantot kā pierādījumu, ja tās iespējams pārbaudīt KPL noteiktajā kārtībā.

Šajā jomā Prokuratūras darbības stratēģijā 2022.–2027. gadam noteikti trīs mērķi: operatīvās darbības procesa savlaicīga un kvalitatīva uzraudzība; valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesa kvalitatīva uzraudzība; valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība.

Prokuratūrā par šo mērķu īstenošanu atbildīgi ir Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurori. Papildus iepriekš minētajiem pienākumiem Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurori arī nodrošina izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu, valsts apsūdzības uzturēšanu un citu likumā noteikto prokurora funkciju izpildi par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem kriminālprocesos, kuri tiek izmeklēti Valsts drošības dienestā un kas paredzēti KL IX¹ nodaļā (noziegumi, kas saistīti ar terorismu), KL 85. pantā (spiegošana), KL 85.¹ pantā (spiegošanas organizēšana un vadīšana), KL 94. pantā (konfidenciala, slepena un sevišķi slepena valsts noslēpuma apzināta izpaušana) un KL 95. pantā (konfidenciala, slepena un sevišķi slepena valsts noslēpuma izpaušana aiz neuzmanības).

Uzraudzība pār operatīvās darbības atbilstību likumiem, tai skaitā pār valsts drošības iestāžu operatīvās darbības, izlūkošanas un pretizlūkošanas procesiem

Saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 22. panta otro daļu 2025. gadā saņemti 225 paziņojumi par operatīvās izstrādes lietas uzsākšanu, kas ir par 20 paziņojumiem vairāk nekā 2024. gadā.

2025. gadā operatīvās darbības procesos iegūtās ziņas 2320 gadījumos sekmējušas noziedzīgu nodarījumu atklāšanu, izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos vai sniegušas atbalstu kriminālprocesā citā veidā.

Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļa veic uzraudzību pār operatīvās darbības subjektiem, lai operatīvās darbības process tiktu veikts atbilstoši likumiem un iegūtās ziņas sekmētu noziedzīgu nodarījumu atklāšanu, tajā skaitā lai šīs ziņas varētu tikt izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos. Turpmāk sniegts ieskats par dažu operatīvās darbības subjektu biežāk sastopamajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem iegūtās ziņas operatīvās darbības procesos.

Valsts policijas iegūtās ziņas operatīvās darbības procesos sekmējušas noziedzīgu nodarījumu atklāšanu, izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai, izmantotas kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos vai sniegušas atbalstu kriminālprocesā citā veidā, piemēram, par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai

pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai neatļautu realizēšanu (KL 253.¹ pants), alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu izgatavošanu (ražošanu), uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju (KL 221. pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (KL 195. pants), krāpšanu (KL 177. pants), zādzību (KL 175. pants), sutenerismu (KL 165. pants) u. c.

Ieslodzījuma vietu pārvaldes iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos nodotas pēc piekritības un izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par nelikumīgu vielu vai priekšmetu nodošanu personām vai saņemšanu no personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās (KL 309. pants), izvairīšanos no tiesas nolēmuma pildīšanas (KL 312. pants), narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu (KL 253. pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (KL 195. pants), krāpšanu (KL 177. pants), pornogrāfiska priekšnesuma demonstrēšanu, intīma rakstura izklaides ierobežošanas vai pornogrāfiska rakstura materiāla aprites noteikumu pārkāpšanu (KL 166. pants), slepkavību pastiprinošos apstākļos (KL 117. pants) u. c.

Militārās policijas iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par krāpšanu (KL 177. pants), piesavināšanos (KL 179. pants), šaujamieroča, šaujamieroča būtisko sastāvdaļu, šaujamieroča munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas (KL 233. pants), narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai neatļautu realizēšanu (KL 243.¹ pants) u. c.

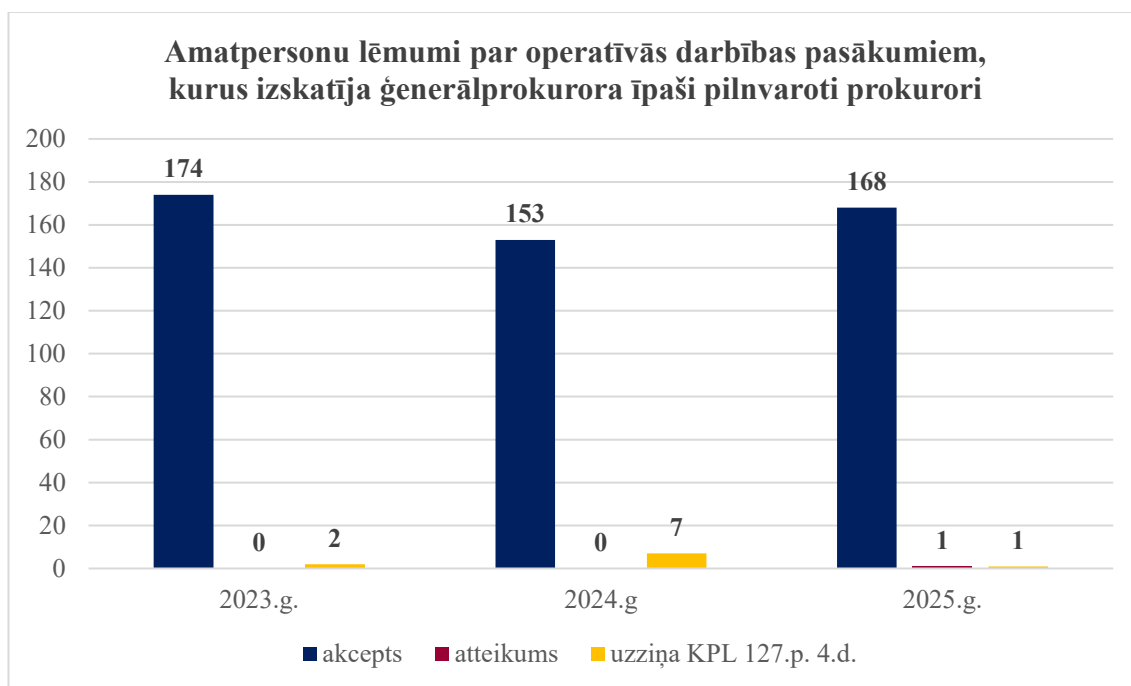
Iekšējās drošības biroja iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par neizpauzamu ziņu izpaušanu (KL 329. pants), dienesta viltojumu (KL 327. pants), kukuļdošanu (KL 323. pants), kukuļņemšanu (KL 320. pants), valsts amatpersonas bezdarbību (KL 319. pants), dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (KL 318. pants), nelikumīgu vielu vai priekšmetu nodošanu personām vai saņemšanu no personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās (KL 309. pants), narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai neatļautu realizēšanu (KL 253.¹ pants), alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu izgatavošanu (ražošanu), uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju (KL 221. pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (KL 195. pants) u. c.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par neizpauzamu ziņu izpaušanu (KL 329. pants), dienesta viltojumu (KL 327. pants), kukuļdošanu (KL 323. pants), kukuļņemšanu (KL 320. pants), valsts amatpersonas bezdarbību (KL 319. pants), dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (KL 318. pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (KL 195. pants), dokumenta, zīmoga vai spiedoga viltošanu vai viltota dokumenta, zīmoga vai spiedoga realizēšanu vai izmantošanu (KL 275. pants), krāpšanu (KL 177. pants) u. c.

Nodokļu un muitas policijas iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par starptautisko organizāciju vai Latvijas Republikas noteikto sankciju pārkāpšanu (KL 84. pants), kontrabandu (KL 190. pants), preču vai vielu, kuru aprīte ir aizliegta vai speciāli reglamentēta, pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai (KL 190.¹ pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (KL 195. pants), grāmatvedības vai statistiskās informācijas noteikumu pārkāpšanu (KL 217. pants), izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas (KL 218. pants), faktiski nenotikuša darījuma uzrādīšanu pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā (KL 218.¹ pants), alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu izgatavošanu (ražošanu), uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju (KL 221. pants), narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai neatļautu realizēšanu (KL 253.¹ pants) u. c.

Valsts robežsardzes iegūtās ziņas operatīvās darbības pasākumos izmantotas kā pamats kriminālprocesa uzsākšanai vai kā pierādījums jau uzsāktajos kriminālprocesos, piemēram, par kontrabandu (KL 190. pants), alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu izgatavošanu (ražošanu), uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju (KL 221. pants), personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai (KL 285. pants) nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijā (KL 285.¹ pants), dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (KL 318. pants), neizpaužamu ziņu izpaušanu (KL 329. pants) u. c.

Izvērtēti 168 operatīvās darbības subjektu amatpersonu pieņemti lēmumi Operatīvās darbības likuma 15. panta trešās daļas, 15.¹ panta ceturtās daļas un 16. panta trešās daļas kārtībā (operatīvais eksperiments, kontrolētā piegāde, operatīvā detektīvdarbība). Vienā gadījumā prokurors nav akceptējis operatīvā pasākuma īstenošanu, bet vienā gadījumā sagatavota arī KPL 127. panta ceturtajā daļā paredzētā uzziņa par to, kura iestāde, kad un uz kādu laika periodu akceptējusi operatīvās darbības pasākuma veikšanu, lai tajā iegūtās ziņas par faktiem izmantotu kā pierādījumu kriminālprocesā.

Iesniegumu, sūdzību un ierosinājumu izskatīšana

2025. gadā Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļā uzsāktas 209 pārbaudes lietas sakarā ar saņemtajiem iesniegumiem, sūdzībām un ierosinājumiem kompetencē esošajos jautājumos:

- ✓ izskatītas 163 sūdzības, no kurām 44 sūdzības apmierinātas;
- ✓ saskaņā ar Operatīvās darbības likuma (turpmāk – ODL) 5., 36.–38. pantu, Valsts drošības iestāžu likuma 6. un 26. pantu izskatītas 20 sūdzības par operatīvās darbības subjektu amatpersonu, tai skaitā par valsts drošības iestāžu amatpersonu, rīcību;
- ✓ izskatīti 47 iesniegumi par soda samazināšanas iespējamību notiesātajām personām KPL 642. panta kārtībā sakarā ar palīdzību citu personu izdarītu noziegumu atklāšanā; 17 gadījumos ģenerālprokurora iesniegumi par soda samazināšanu izņēmuma gadījumā izskatīti tiesā;
- ✓ izskatīti 5 procesa virzītāja rakstveida ierosinājumi KPL 17. nodaļas kārtībā par liecinošo personu speciālās procesuālās aizsardzības noteikšanu; 5 gadījumos ierosinājums apmierināts, piemērojot speciālo procesuālo aizsardzību; sagatavoti 4 atzinumi ģenerālprokuroram par personas speciālās procesuālās aizsardzības izbeigšanu;
- ✓ atbilstoši likuma “Par valsts noslēpumu” 16. panta pirmajai daļai izskatīti 20 apstrīdēšanas iesniegumi par valsts drošības iestāžu lēmumiem par atteikumu izsniegt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam vai to anulēšanu; prokurori piedalījās tiesas procesā Administratīvajā apgabaltiesā 6 lietās saistībā ar ģenerālprokurora lēmuma pārsūdzēšanu, kur visos gadījumos ģenerālprokurora lēmums atzīts par tiesisku;
- ✓ atbilstoši likuma “Par valsts noslēpumu” 7. panta piektajai daļai izskatīta 1 sūdzība par Satversmes aizsardzības biroja direktora lēmumu par atteikumu izsniegt industriālās drošības sertifikātu vai par tā anulēšanu; tiesa lēmumu atzina par tiesisku;
- ✓ izskatīti 1 personas iesniegtie materiāli par kriminālprocesa izbeigšanu pret personu, kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu (KPL 410. pants); iesniegums apmierināts un kriminālprocess izbeigts.

Uzraudzība pār valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas atbilstību likumiem

2025. gada sākumā noslēgts darbs pie vadlīniju izstrādes par valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas uzraudzību, kas apstiprinātas 2025. gada februārī. Tās aptver apstrīdēšanas iesnieguma par valsts drošības iestādes lēmuma par speciālās atļaujas atteikumu, anulēšanu vai kategorijas pazemināšanu pārbaudes kārtību, apstrīdēšanas iesnieguma par Satversmes aizsardzības biroja lēmuma par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanas atteikumu vai anulēšanu izvērtēšanas kārtību, kā arī citus uzdevumus valsts noslēpuma sistēmas atbilstības likumam uzraudzībai.

Prokurora funkciju izpilde kriminālprocesā

2025. gadā Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas uzraudzībā pieņemti 7 kriminālprocesi. Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, 2024. gadā uzraudzībā tika pieņemti 24 kriminālprocesi, savukārt 2023. gadā – 31 kriminālprocess. Kriminālprocesa skaita samazinājums pamatojams ar prokuratūras struktūrvienību kompetenču pārdali, kā rezultātā atsevišķi Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas pienākumi kriminālprocesa īstenošanā tika pārdalīti citām prokuratūras struktūrvienībām. Tā, piemēram, Rīgas Ziemeļu prokuratūrai nodota prokurora funkciju izpilde kriminālprocesos par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumi kriminālprocesos, kuri tiek izmeklēti

Valsts drošības dienestā, izņemot iepriekš norādītos noziedzīgus nodarījumus (KL IX¹ nodaļa, KL 85. pants, KL 85.¹ pants, KL 94. pants un KL 95. pants).

Kriminālvajāšanas uzsākšanai Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļā 2025. gadā saņemti 7 kriminālprocesi – visi par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem, tai skaitā 5 kriminālprocesi par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem. 2024. gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai tika saņemti 18 kriminālprocesi, bet 2023. gadā – 27 kriminālprocesi.

2025. gadā 7 kriminālprocesos celta apsūdzība 10 fiziskām personām par 16 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, visbiežāk par KL 94. pantā (konfidenciala, slepena un sevišķi slepena valsts noslēpuma apzināta izpaušana) un KL 329. pantā (neizpaužamu ziņu izpaušana) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

2025. gadā pabeigti 8 kriminālprocesi. No tiem 4 kriminālprocesi pabeigti, nododot krimināllietas tiesai izskatīšanai vispārējā kārtībā, 3 kriminālprocesi pabeigti, nododot krimināllietas tiesai vienošanās procesa kārtībā (noslēgta vienošanās ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu), savukārt 1 kriminālprocess pabeigts, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu.

Aktuālo krimināllietu virzība

2025. gadā aktuālās krimināllietas aptvēra Krievijas Federācijas agresijas karu pret Ukrainu, spiegošanu Krievijas Federācijas specdienestu labā, ar terorismu saistītas darbības, kā arī sankciju pārkāpumus.

Pārskata periodā turpināts iesāktais darbs kriminālprocesā par Krievijas Federācijas bruņoto spēku plaša mēroga iebrukumu Ukrainas teritorijā, pilnveidojot sadarbību ar Ukrainas Ģenerālprokuratūru, apvienotās izmeklēšanas grupas valstīm, Starptautisko Krimināltiesu un citām institūcijām, lai atbalstītu un veicinātu Ukrainas un Starptautiskās Krimināltiesas spējas izmeklēt kara noziegumus. Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurori kriminālprocesa ietvaros kopā ar citām apvienotās izmeklēšanas grupas valstīm, kas uzsākušas kriminālprocesus par noziegumiem Ukrainā, piedalījās 3 klātienēs koordinācijas sanāksmēs Eirojustā, Nīderlandē, Lietuvā un Polijā, kā arī 2 tiešsaistes koordinācijas sanāksmēs.

Tāpat kā 2024. gadā, arī 2025. gadā turpināta jau iesāktā sadarbība ar Starptautiskās Krimināltiesas izmeklētājiem, sniedzot viņiem atbalstu, pratinot lieciniekus Latvijā atbilstoši Starptautiskās

Krimināltiesas izvirzītajām prioritātēm. Kriminālprocesa ietvaros tiek turpināta no Ukrainas ieradušos notikumu tiešo aculiecinieku un cietušo personu apzināšana un pratināšana, kā arī viņu rīcībā esošo video un foto izņemšana, lai pēc iespējas ātrāk tiktu iegūti un procesuāli nostiprināti pierādījumi par Ukrainā pastrādātajiem kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci un mieru. Atsevišķs virziens ir nozieguma pret mieru vai tā sauktā agresijas nozieguma izmeklēšana apvienotās izmeklēšanas grupas ietvaros izveidotajā Starptautiskajā centrā saukšanai pie kriminālatbildības par agresijas noziegumiem Ukrainā (*International Centre for the Prosecution of the Crime of Aggression against Ukraine – ICPA*), kurā piedalās Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurors.

Pārskata periodā Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurori turpināja darbu kā Genocīda tīkla un Terorisma tīkla kontaktpunkti Latvijā. Genocīda tīkla ietvaros apmeklētas kontaktpunktu sanāksmes Nīderlandē, tajās daloties ar labās prakses piemēriem šo noziegumu izmeklēšanā un iztiesāšanā.

Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas īstenošana

Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas ir viena no prokuratūras pamatfunkcijām. Ārpus krimināltiesiskās jomas prokuratūras kompetencē ir gan Civilprocesa likumā paredzēto tiesību un pienākumu īstenošana, gan Prokuratūras likumā un citos likumos paredzētā prokurora uzraudzība pār personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzību.

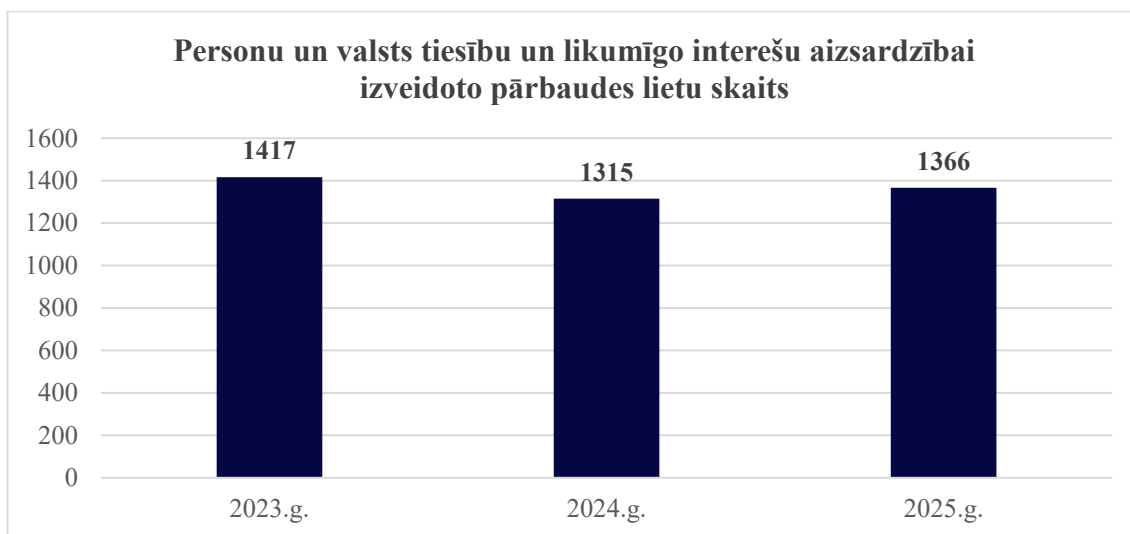
Prokurora piedalīšanos civilprocesā reglamentē Civilprocesa likuma 90. pants, saskaņā ar kuru prokurors ir tiesīgs piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš cēlis prasību, iesniedzis pieteikumu vai viņa piedalīšanās ir obligāta, ja tas noteikts likumā vai to par nepieciešamu atzinusi tiesa. Prokuroram ir tiesības celt prasību vai iesniegt pieteikumu tiesā, ja tas nepieciešams likumā noteikto valsts vai pašvaldības tiesību un interešu aizsardzībai, kā arī gadījumos, kad pārkāptas nepilngadīgo, aizgādībā esošo personu, personu ar invaliditāti, ieslodzīto vai citu tādu personu tiesības vai likumīgās intereses, kurām ierobežotas iespējas aizstāvēt savas tiesības. Tāpat prokuroram ir tiesības celt prasību vai iesniegt pieteikumu tiesā, ja, veicot prokurora pārbaudi, konstatēts likuma pārkāpums.

2025. gadā samazinājies kopējais ar prokuroru piedalīšanos tiesās izskatīto civillietu skaits. Tas saistāms ar saņemto iesniegumu skaita svārstībām par personas rīcībspējas ierobežošanu, kā arī to gadījumu skaitu, kur prokurora piedalīšanās ir obligāta saskaņā ar likumu. Arī iesaiste civillietu izskatīšanā tiesā prasa ievērojamu prokuroru resursu.

Tāpat prokuratūras kompetencē ietilpst arī personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzība, veicot pārbaudes. Prokuratūras likuma 16. pants nosaka, ka prokurors, saņemot informāciju par likuma pārkāpumu, likumā noteiktajā kārtībā izdara pārbaudi, ja informācijā ir ziņas par noziegumu, kā arī ja pārkāptas ierobežoti rīcībspējīgo, invalīdu, nepilngadīgo, ieslodzīto vai citu tādu personu tiesības un likumīgās intereses, kurām ir ierobežotas iespējas aizstāvēt savas tiesības. Prokuroram ir pienākums veikt pārbaudes, ja to nepieciešamību atzīst ģenerālprokurors vai virsprokurori, kā arī, ja faktus par likuma pārkāpumu uzdod pārbaudīt Valsts prezidents, Saeima vai Ministru kabinets. Prokurors izdara pārbaudi arī tad, ja saņemts iesniegums no personas par tās tiesību vai likumīgo interešu pārkāpumu, turklāt šis iesniegums jau izskatīts

kompetentā valsts institūcijā un saņemts tās atteikums novērst iesniegumā minēto likuma pārkāpumu vai likumā noteiktajā termiņā vispār nav sniegta atbilde.

Kā redzams no diagrammas, personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzībai izveidoto pārbaudes lietu skaits prokuratūrā ir nozīmīgs un saglabājas aptuveni tādā pašā līmenī trīs gadu griezumā. Pārbaudes lietu izskatīšana un atbilžu sagatavošana aizņem nozīmīgu prokuroru darba laiku. Ja pārbaudes laikā prokurors konstatē likuma pārkāpumu, viņam atbilstoši pārkāpuma raksturam ir pienākums reaģēt ar kādu no prokurora reaģēšanas līdzekļiem (piemēram, brīdināt par likuma pārkāpuma nepieļaujamību vai uzsākt kriminālprocesu).

Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas koordinēšanas funkcija ir Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas kompetencē. Turpmāk aplūkots šīs nodaļas prokuroru paveiktais gan izskatot iesniegumus par tiesas nolēmumu protestēšanu, gan piemērojot prokuroru reaģēšanas līdzekļus personu un valsts tiesību aizsardzības jomā.

Iesniegumu par tiesas nolēmumu protestēšanu izskatīšana

Civilprocesa likuma 483.–484. pants nosaka ģenerālprokurora ekskluzīvās tiesības Augstākajā tiesā iesniegt protestu par nepārsūdzētu pirmās instances tiesas nolēmumu. Šī ir vienīgā iespēja, lai Augstākajā tiesā tiktu izskatītas lietas, kuras izskatītas tikai pirmajā instancē, bet kurās pieļauti būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi.

2025. gadā prokuratūra saņēmusi 99 iesniegumus ar lūgumu protestēt nepārsūdzamus tiesas nolēmumus. Protesti iesniegti 16 gadījumos. Salīdzinājumam 2024. gadā tika iesniegti 8 protesti. Joprojām lielākais iesniegumu skaits ar lūgumu iesniegt protestu ir prasības tiesvedības lietās. Šajā lietu kategorijā saņemti 40 iesniegumi, iesniegti 2 protesti. Otrs lielākais iesniegumu skaits ir maksātnespējas un tiesiskās aizsardzības procesu lietās. Kopā maksātnespējas jomā saņemti 39 iesniegumi, iesniegti 10 protesti. Prokuroru sagatavoto protestu kvalitāte vērtējama kā augsta. Senāts 2025. gadā izskatīja 13 protestus, visi izskatītie protesti tika apmierināti.

3 Senāta lēmumi pievienoti tā Judikatūras arhīvam, tajos paustas turpmāk norādītās atziņas.

Lietā SPC- 9/2025

Pilnvarojums atteikties no prasības, kas celta pēc kooperatīvās sabiedrības biedru mazākuma pieprasījuma

Apstākļos, kad kooperatīvās sabiedrības prasība saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 66. panta otro daļu celta pēc šīs sabiedrības biedru mazākuma pieprasījuma, attiecīgais sabiedrības biedru mazākums ir procesuālo tiesību īstenotājs, kas ir tiesīgs pieņemt lēmumus par prasības virzību, tostarp atteikšanos no prasības. Tādēļ bez prasības celšanu pieprasījušā biedru mazākuma pilnvarojuma kooperatīvās sabiedrības valdei vai sabiedrības pilnvarotajam pārstāvim nav tiesību sabiedrības vārdā atteikties no prasības.

Kooperatīvās sabiedrības valdes pārstāvības varas ierobežojumi, sabiedrības vārdā noslēdzot izlīgumu valdes celtā prasībā pret sabiedrību

Likumā noteiktajā kooperatīvās sabiedrības valdes locekļa pārstāvības varā neietilpst sabiedrības pārstāvība tiesvedībā, kurās valdes loceklis cēlis prasību pret sabiedrību. Tādēļ kooperatīvās sabiedrības valdes locekļa pārstāvības varā, neesot biedru kopsapulces pilnvarojumam, neietilpst izlīguma noslēgšana sabiedrības vārdā par prasību, kuru valdes loceklis cēlis pret sabiedrību. Savukārt kooperatīvās sabiedrības pilnvarotā pārstāvja, tostarp zvērināta advokāta, procesuālo pilnvaru apjoms, lūdzot tiesu apstiprināt izlīgumu, nevar būt plašāks nekā pilnvaru izdevušajam valdes loceklim likumā noteiktā pārstāvības vara. Ja tiesa nepārlicinās par valdes locekļa tiesībām noslēgt izlīgumu kooperatīvās sabiedrības vārdā un sabiedrības pilnvarotā pārstāvja tiesībām lūgt tiesai apstiprināt izlīgumu, tad nevar uzskatīt, ka tā izpildījusi pienākumu noskaidrot izlīguma atbilstību Civilprocesa likuma prasībām.

Lietā SPC – 8/2025

Tiesas pilnvaras saistību dzēšanas procedūras pārtraukšanā

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 153. panta otrajai daļai tiesai jāvērtē, vai konkrētais parādnieka darījums patiešām novedis līdz viņa maksātnespējai vai zaudējumu radīšanai kreditoriem. Vērtējot parādnieka noslēgtu kredīta līgumu, uz kuru attiecas patērētāju aizsardzības tiesību normas, tiesai jāapsver ne vien parādnieka individuālā atbildība par kredītsaistību uzņemšanos, bet arī kreditora (kredīta devēja) atbildība. Vērtējot parādnieka noslēgtu ieguldījuma darījumu, tiesai jāņem vērā ne vien tas, ar kādu risku saistīts konkrētais darījums, bet arī darījuma summa un kredītsaistību attiecība pret ienākumiem.

Lietā SPC – 4/2025

Zemnieka saimniecības maksātnespējas procesa kārtība

Zemnieka saimniecību maksātnespējas procesiem, kas uzsākti ar 2023. gada 15. septembri, piemērojams fiziskās personas maksātnespējas process zemnieka saimniecības īpašniekam. Maksātnespējas pieteikumu ir tiesīgas iesniegt gan fiziskās personas, gan zemnieka saimniecības kreditori.

Vienā no lietām, izskatot ģenerālprokurora protestu, Senāts konstatēja acīmredzamu zvērinātas advokātes profesionālo zināšanu trūkumu mantojuma lietās, kas dod pamatu secinājumam, ka advokāte nebija tiesīga uzņemties lietas vešanu, un secīgi nav izpildījusi no Advokātu Ētikas kodeksa 4.1. apakšpunkta izrietošo pienākumu atteikties no juridiskās palīdzības sniegšanas

jautājumā, kurā nav kvalificēta. Senāts pieņēma blakus lēmumu, kurš nosūtīts Latvijas Zvērinātu advokātu padomei jautājuma apsvērsanai par disciplinārlietas ierosināšanu.

Prokuroru piemērotie reaģēšanas līdzekļi personu un valsts tiesību aizsardzības jomā

Ieskatam norādām atsevišķus piemērus par prokuratūrai pieejamo reaģēšanas līdzekļu izmantošanas efektivitāti jautājumos, kuri 2025. gadā guvuši plašu rezonansi sabiedrībā.

Pārbaude par VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” bijušās valdes un padomes, iespējams, pieļautu bezdarbību

2025. gadā veikta pārbaude saistībā ar Veselības ministrijas iesniegumu, kurā lūgts uzsākt kriminālprocesu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts KL 319. panta pirmajā daļā, t. i., par VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” bijušās valdes un padomes pieļautu bezdarbību, neveicot darbības, kuras atbilstoši normatīvajiem aktiem bija jāveic, tai skaitā neveicot paaugstināta riska projekta “Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas jaunās A2 ēkas attīstība” risku izvērtējumu. Pārbaudes rezultātā netika konstatēts pamats kriminālprocesa uzsākšanai pret bijušo valdi un padomi. Vienlaikus, noslēdzoties pārbaudei, tika saskatīts pamats materiālu nosūtīšanai Valsts policijai pārbaudes veikšanai KPL 30. nodaļā noteiktajā kārtībā, lai tiktu izvērtēts, vai saistībā ar minētā projekta īstenošanu citu personu darbībās nav saskatāmas, iespējams, cita noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Pārbaude par politiskās partijas darbības atbilstību likuma prasībām

2025. gada decembrī veikta pārbaude par politiskās partijas “Stabilitātei!” darbības atbilstību Politisko partiju likuma prasībām. Pārbaudes rezultātā konstatēts, ka partijas darbība 2024. gadā un 2025. gadā bijusi vērsta uz nacionālā naida un nesaticības izraisīšanu, kā arī partijas darbībā saskatāma informatīva atbalsta (propagandas) sniegšana Krievijai. Ievērojot minēto, 2025. gada 30. decembrī, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 17. panta otrās daļas 1. punktu un 18. pantu un pamatojoties uz Politisko partiju likuma 38. panta otro daļu, partijai nosūtīts brīdinājums par Politisko partiju likuma 7. panta ceturtajā un piektajā daļā minēto pārkāpumu nepieļaujamību. Brīdinājumā uzdots: novērst (dzēst) brīdinājumā norādītās informācijas izplatīšanu sociālajos tīklos, kā arī pārskatīt “Stabilitātei!” sociālajos tīklos ievietoto informāciju, vai tā atbilst spēkā esošajam normatīvajam regulējumam attiecībā uz politisko partiju darbību, kā arī veikt pasākumus, lai turpmāk netiktu izplatīti tādi vēstījumi vai veiktas tādas darbības, kas ir pretrunā Politisko partiju likuma 7. panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktajam. Par veiktajiem pasākumiem saistībā ar izteikto brīdinājumu partijai uzdots informēt Ģenerālprokuratūru līdz 2026. gada 7. februārim.

Pārbaude par Kuldīgas novada pašvaldības tiesību pārkāpumu saistībā ar īpašuma tiesību nostiprināšanu uz bijušās rūpnīcas “Vulkāns” ražošanas kompleksa ēkām

Veikta Kuldīgas novada pašvaldības iesnieguma pārbaude par pašvaldības tiesību pārkāpumu saistībā ar īpašuma tiesību nostiprināšanu akciju sabiedrībai “Latvijas biznesa centrs” uz ēku īpašumu, kas atrodas Jelgavas ielā 45, Kuldīgā (bijušās rūpnīcas “Vulkāns” ražošanas kompleksa ēkas). Pārbaudē tika konstatēts, ka 2024. gadā zemesgrāmatā reģistrētā īpašuma tiesību pāreja no līdzšinējā ēku īpašnieka – fiziskas personas – uz Latvijas biznesa centru veikta nelikumīgi. Tas ir, pēc ēku pārdošanas darījuma noslēgšanas nav ticis samaksāts likumā paredzētais nekustamā

īpašuma nodokļa maksājums pašvaldībai 449 142,10 EUR apmērā, kā arī pirkuma tiesības uz ēku iegādi nav piedāvātas valstij – kā zemes gabala, kurš funkcionāli saistīts ar pārdotajām ēkām, īpašnieci. Pēc īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā uz bijušās rūpnīcas “Vulkāns” ražošanas kompleksa ēkām Latvijas biznesa centrs izmantojis tiesības privatizēt valsts zemes gabalu, kas funkcionāli saistīts ar ēkām saskaņā ar noteikumiem, kādā veicama apbūvēta zemes gabala privatizācija. Konstatējot iepriekš minētos likuma pārkāpumus, prokurors iesniedza prasības pieteikumu Kurzemes rajona tiesā par attiecīgo ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā.

Tāpat prokurors vērsās sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Publisko aktīvu pārvaldītājs *Possessor*” (turpmāk – *Possessor*) ar prokurora iesniegumu un protestu, pieprasot novērst nelikumīgas valsts zemes privatizācijas sekas un lemt par zemes gabala privatizācijas līguma laušanu. Tā kā *Possessor* atteicās atcelt prokurora protestā norādītos administratīvos aktus, prokurors iesniedza pieteikumu administratīvajā tiesā, lūdzot atcelt ar privatizāciju saistītos administratīvos aktus. Ierosināta administratīvā lieta.

Papildus pieteikumam administratīvajā tiesā prokurors saskaņā ar Prokuratūras likuma 18. pantu nosūtīja *Possessor* brīdinājumu, norādot, ka gadījumā, ja pēc noprotētā administratīvo aktu darbības apturēšanas *Possessor* turpinās strīdus par zemesgabala privatizāciju vai privatizācijas pabeigšanu, šādas darbības var tikt vērtētas kā valsts amatpersonas pilnvaru pārsniegšana, bet zaudējumu nodarīšanas gadījumā var tikt lemts jautājums par zaudējumu atlīdzināšanu no *Possessor* valdes locekļiem saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 15. pantu.

Turklāt pārbaudes ietvaros prokurors uzsāka kriminālprocesu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti KL 218. panta otrajā daļā un KL 177. panta otrajā daļā, un nodeva to Nodokļu un muitas policijai minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanai. Nolūkā sekmēt veiksmīgu izmeklēšanu Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurors piedalījās sanāksmē ar izmeklētājiem un uzraugošo prokuroru, tādējādi sniedzot atbalstu kriminālprocesā saistībā ar civiltiesiskiem jautājumiem.

Prokurora brīdinājums par nepietiekami skaidru lēmuma noformējumu

Izskatot sūdzību par pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, tika konstatēts, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldības Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisija pieņēma lēmumu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, ar kuru nepilngadīgajam piemēroja audzinoša rakstura piespiedu līdzekli – brīdinājumu – atbilstoši likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 6. panta pirmās daļas 1. punktam. Lēmumā norādītais formulējums radīja zināmas šaubas par to, kas tika piemērots – brīdinājums kā audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis vai brīdinājums kā administratīvais sods –, jo lēmuma aprakstošajā daļā minēta gan Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 11. panta pirmā daļa, gan arī likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 6. panta pirmās daļas 1. punkts. Lēmuma rezolutīvajā daļā konstatētas līdzīgas problēmas.

Nolūkā turpmāk nepieļaut situāciju, ka lēmuma saturs var radīt šaubas par nolemto, komisijai tika nosūtīts prokurora brīdinājums. Tajā minēts, ka lēmumā skaidri norādāms, kāpēc konkrētajā gadījumā izvēlēti un piemēroti audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi, nevis administratīvais sods,

jo tas apliecinātu, ka Administratīvā komisija rūpīgi izvērtējusi lietas apstākļus un pieņēmusi bērna interesēm atbilstošāko un samērīgāko lēmumu.

Prokurora iesniegums par likumam neatbilstošu procesuālo kārtību administratīvā pārkāpuma lietā

Rīgas valstspilsētas Pašvaldības policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas priekšnieks pieņēma lēmumu, ar kuru atzina pie administratīvās atbildības saucamo nepilngadīgo personu par vainīgu Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 11. panta pirmajā daļā norādītā pārkāpuma izdarīšanā un nolēma uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu nosūtīt Rīgas valstspilsētas pašvaldības Administratīvās komisijas Bērnu lietu apakškomisijai jautājuma izlemšanai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai saskaņā ar likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 4. panta 4. punktu un 5. panta trešo daļu. Ar šo lēmumu administratīvā pārkāpuma procesa izskatīšana netiek pabeigta, tas ir procesuāls lēmums, kas nosaka administratīvā pārkāpuma lietas tālāku virzību un tas nav pārsūdzams.

Iesnieguma izskatīšanas gaitā tika konstatēts, ka lēmumā iekļautas atsauces uz konkrētajam gadījumam neatbilstošām Administratīvās atbildības likuma normām, norādīta nepareiza pārsūdzības kārtība, maldināti lietas dalībnieki par pārsūdzības iespējām, amatpersonas pieņēmušas procesam neatbilstošus lēmumus.

Norādot uz Administratīvās atbildības likumam neatbilstošu procesuālo kārtību lietas izskatīšanā nolūkā turpmāk to nepieļaut, Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijai tika nosūtīts prokurora iesniegums.

Pārbaude par Valsts vides dienesta rīcību

2025. gada jūnijā veikta pārbaude, kurā konstatēts, ka privātpersona ēkas nojaukšanu veikusi, iespējams, azbestu saturošu šiferi demontāžas laikā sadrupinot kopējā būvgružu kaudzē, aprokot un pēc tam pārklājot ar zemes virskārtu. Pārbaudē tika konstatēts, ka Valsts vides dienesta amatpersonas, veicot apsekošanu nekustamajā īpašumā, nav pienācīgi rīkojušās, pārbaudi veikušas virspusēji, neņemot vērā lietā esošās ziņas, ka būvgruži aprakti zem zemes. Pamatojoties uz Prokuratūras likuma 17. pantu, Valsts vides dienestam tika nosūtīts prokurora iesniegums ar prasību veikt pārbaudi nolūkā konstatēt faktu, vai nekustamajā īpašumā atrodas būvniecības atkritumi, kuru uzglabāšana teritorijā nav atļauta, kā arī, konstatējot pārkāpumu, uzdot zemesgabala īpašniekam saprātīgā laikā to novērst. Atbildot uz prokurora iesniegumu, Valsts vides dienests norādīja, ka veicis atkārtotu pārbaudi un pārkāpumi netika konstatēti. Tāpat vēstulē norādīts, ka, pamatojoties uz privātpersonas pieteikumu, uzsākta administratīvā tiesvedība, kurā tiks vērtēts jautājums par padziļinātas pārbaudes veikšanu. Ievērojot to, ka par šiem pašiem apstākļiem uzsākta tiesvedība un administratīvā tiesa uzlika par pienākumu Valsts vides dienestam veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar videi nodarītā kaitējuma konstatēšanu, prokurora reaģēšanas līdzekļi turpmāk netika piemēroti.

Pārstāvība tiesvedībās

2025. gadā Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori pārstāvēja personu un valsts tiesības vairākās tiesvedībās. Turpmāk minēti divi piemēri, kas raksturo lietas, kurās nepieciešama prokuroru iesaiste.

Tiesvedība Mārupes dižozola lietā

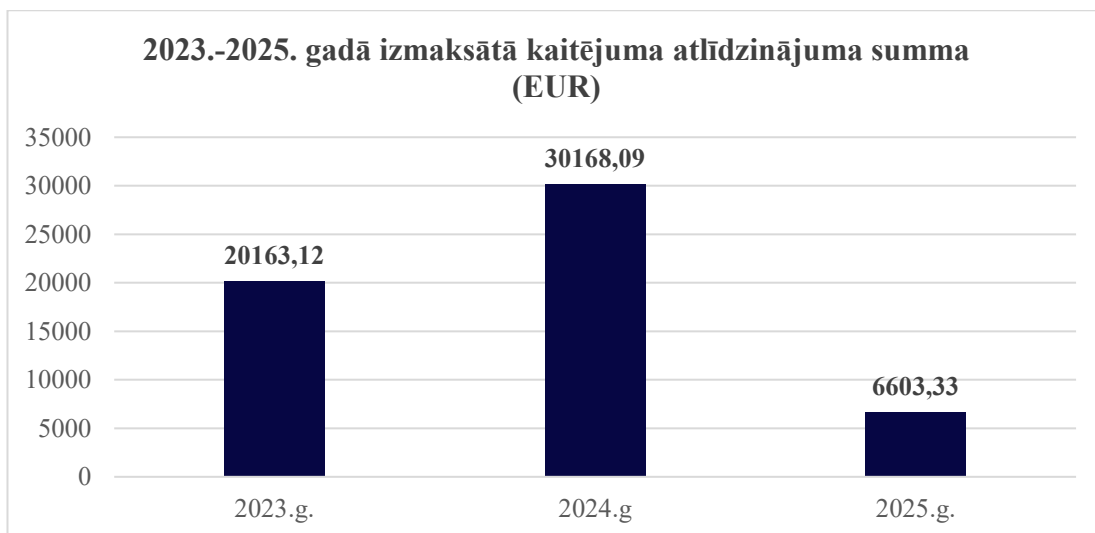
Turpinoties tiesvedībai administratīvajā tiesā Mārupes dižozola lietā, prokurors iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025. gada 12. novembra spriedumu, ar kuru nolemts, ka rindu māja Mārupē pie nozāģētā dižozola nav nojauicama, un uzlikts pienākums Mārupes novada būvvaldei pieņemt lēmumu par jaunu projektēšanas nosacījumu iekļaušanu. Administratīvās apgabaltiesas spriedums pārsūdzēts kasācijas kārtībā sakarā ar kļūdainu samērīguma principa piemērošanu lietā un spriedumā pieļautajām pretrunām. Kasācijas sūdzībā vērsta uzmanība apstāklim, ka nav pieļaujama labuma gūšana no pretiesiskas rīcības. Ar tiesas lēmumu prokurora kasācijas sūdzība pieņemta izskatīšanai.

Vēršanās tiesā par būvatļaujas atzīšanu par spēkā neesošu

Iesnieguma izskatīšanas rezultātā prokurors iesniedza pieteikumu Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā saistībā par administratīvā akta – būvatļaujas – atzīšanu par spēkā neesošu. Pieteikums tiesā iesniegts saistībā ar Jelgavas novada būvvaldes 2021. gada 17. augustā izsniegtu būvatļauju kulta ēkas (krematorijas) apbedīšanas pakalpojumu sniegšanai Salgales pagastā, Jelgavas novadā, būvniecībai. Pieteikums pamatots ar argumentu, ka pašvaldība nav ievērojusi Būvniecības likuma 14. panta trešās daļas 1. punktā paredzēto prasību nodrošināt būvniecības ieceres publisku apspriešanu pirms lēmuma par ierosinātā objekta būvniecības ieceres pieņemšanas. Lieta pēc būtības pirmajā instancē vēl nav izskatīta.

Iesniegumu izskatīšana par pirmstiesas kriminālprocesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu

2025. gadā Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļā būtiski pieaudzis saņemto iesniegumu par kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu skaits. Saņemti 54 iesniegumi, pieņemti 57 lēmumi (2024. gadā tika pieņemti 39 lēmumi), no tiem 14 lēmumi pieņemti par 2024. gadā saņemtajiem iesniegumiem, bet 11 iesniegumi vēl ir izskatīšanas stadijā.

46 iesniegumi noraidīti, atsakot atlīdzināt kaitējumu. 11 iesniegumi atzīti par pamatotiem vai daļēji pamatotiem (2024. gadā par tādiem atzīti 12 iesniegumi). Kopumā 2025. gadā Ģenerālprokuratūra lēmusi atlīdzināt kaitējumu 6603,33 EUR apmērā, 1 gadījumā kā patstāvīgs atlīdzinājums noteikta rakstveida atvainošanās iesniedzējam. No izmaksātās atlīdzības summas:

- ✓ 3450 EUR atlīdzināti par nemantisko kaitējumu saistībā ar nepamatotu brīvības ierobežošanu (2024. gadā šāds atlīdzinājums izmaksāts 20 304,00 EUR apmērā);
- ✓ 300 EUR atlīdzināti par nemantisko kaitējumu un 1202,58 EUR atlīdzināti par izdevumiem, kas saistīti ar transporta pakalpojumiem un izmitināšanas pakalpojumiem, jo kriminālprocesa informācijas sistēmā netika ievadīta informācija par drošības līdzekļa – aizlieguma izbraukt no valsts – atcelšanu;
- ✓ 48,92 EUR atlīdzināti par transporta izdevumiem;
- ✓ 355 EUR atlīdzināti par izdevumiem, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu;
- ✓ 676,83 EUR atlīdzināti par izdevumiem, kas saistīti ar tulkošanas pakalpojumiem;
- ✓ 570 EUR atlīdzināti 1 personai par zaudējumiem, kas saistīti ar personas mantas aizvietošanu.

Prokuratūras pārvaldības uzlabošana – iekšējo procesu efektivitātes nodrošināšana

Prokuratūras darbības stratēģijas 2022.–2027. gadam piektās prioritātes īstenošanā tika turpināti pasākumi prokuratūras funkciju īstenošanai pieejamo resursu efektīvam, produktīvam un ekonomiskam izlietojumam. 2025. gadā pilnībā pabeigts apjomīgs darbs pie resursu vadības sistēmas *Horizon* risinājumu ieviešanas, noslēdzot finanšu vadību atbalstošo procesu digitalizāciju, kas ievērojami uzlabo personāla un finanšu pārvaldības procesu efektivitāti un datu kvalitāti. Tāpat pabeigts darbs pie datorizētās tulkošanas programmas *Trados Studio* ieviešanas, līdz ar to ievērojami uzlabojot sarežģītu pirmstiesas kriminālprocesa dokumentu apriti, bet tipveida dokumentu tulkošanas laiku samazinot līdz pat 60 %. Ieviesti atbalsta procesi sekmīgai prokuratūras personāla apmācībai Tieslietu akadēmijā un Iekšējās drošības akadēmijā, uzlaboti darbinieku darba izpildes novērtēšanas procesi, turpināts darbs pie prokurora palīga institūta attīstības un šobrīd jau 20 vecākie prokurora palīgi iecelti prokurora amatā. Sekmīgi īstenojot komunikācijas stratēģiju, aizvien pieaug interese par prokuratūras darbību un piedāvāto informāciju ārējā tīmekļvietnē – 2025. gadā to apmeklējuši 124 tūkstoši lietotāju –, turpina palielināties sekotāju skaits prokuratūras sociālo tīklu kontos, piemēram, sekotāju skaits *Facebook* pieaudzis par 24 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Kvalificēta prokurora atbalsta personāla attīstība un ilgtspēja

2025. gadā turpinājās prokuroru kvalificēta atbalsta personāla piesaiste, kā arī vecākā prokurora palīga institūta attīstība. Personāla atlasē tiek ievērota sistēmiska pieeja – atlasē process tiek organizēts secīgi pa posmiem. Turpinot iepriekšējos gados iesāktu pieeju, 2025. gadā tika izsludināti divi konkursi uz vecākā prokurora palīga amatu, uz kuriem kopumā pieteicās 182 pretendenti. Noslēdzoties pirmajam konkursam, kandidātu sarakstā tika iekļauti 17 vecākā prokurora palīga amata kandidāti un ar 15 tika nodibinātas darba tiesiskās attiecības. Otrajam konkursam ir noslēgusies pirmā kārtā, pēc kuras atlasī turpina 40 pretendenti.

Attīstot vecākā prokurora palīga amatu, rasta iespēja ne tikai atslogot prokurorus, bet arī veidot kvalificētu prokurora amata kandidātu rezervi. Tabulā “Kvalificētā atbalsta personāla karjeras attīstība” redzams, ka no 2022.–2023. gadā ieviestajiem amatiem tieši vecākais prokurora palīgs veido būtisku daļu no iekšējā resursa, kas izvēlas veidot prokurora karjeru.

Kvalificētā atbalsta personāla karjeras attīstība (dati uz 31.12.2025.)		
Karjeras attīstības posms	Skaits	Kvalificētā prokurora atbalsta personāla amats, pretendējot uz prokurora amatu
Prokurora amatā iecelti	26	Prokurora palīgs (1) Vecākais prokurora palīgs (19) Jurists–konsultants (4) Jurists–analītiķis (1) Ģenerālprokurora padomnieks (1)
Prokurora amata kandidāti (stažējas prokurora amatā)	1	Vecākais prokurora palīgs (1)
Iekļauti prokurora amata kandidātu sarakstā (gaida stažēšanās uzsākšanu)	4	Prokurora palīgs (2) Vecākais prokurora palīgs (1) Jurists–konsultants (1)

Lai veicinātu prokurora palīga motivāciju pilnveidot savu darba sniegumu un sasniegt labākus darba rezultātus, nostiprināta pieeja prokurora palīga izaugsmei līdz vecākajam prokurora palīgam. Šobrīd daudz skaidrāk iezīmētas prokurora palīga izaugsmes iespējas, līdz ar to padarot personāla atlases, ievadīšanas darbā un darba izpildes novērtēšanas procesus saprotamākus un motivējošākus ikvienam jaunajam speciālistam.

Prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstība

Īstenotā stratēģiskā pieeja informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) attīstības plānošanā ir radījusi iespēju piesaistīt ievērojamu valsts budžeta finansējumu Prokuratūras informācijas sistēmas (turpmāk – ProIS) pilnveidei. 2025. gadā uzsākts prokuratūrā līdz šim nozīmīgākais IKT attīstības projekts – ProIS arhitektūras pārbūve –, kuras rezultātā tiks nodrošināta ProIS pāreja no monolītās ProIS 2.0 uz mikroservisu balstītu ProIS 3.0, uzlabojot ProIS veiktspēju. Tas ir būtiski, jo kopš ProIS pamata funkcionalitātes izstrādes līdz ar iekļaušanos E-lietas programmā ir nozīmīgi palielinājies ProIS integrāciju ar ārējām sistēmām apjoms un līdz ar to ievērojami palielinājušās prasības ProIS veiktspējai. Turklāt ProIS attīstība E-lietas ietvaros vēl turpināsies, tajā skaitā veidojot integrāciju ar *E-KRASS* sistēmu pēc tās izstrādes pabeigšanas. 2025. gadā īstenoti pasākumi visās Prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības stratēģijas 2024.–2026. gadam (turpmāk – Prokuratūras IKT stratēģija) prioritāšu jomās, bet apjomīgākais darbs veikts ProIS pilnveidei, gan īstenojot E-lietas programmas projektu “Prokuratūras informācijas sistēmas attīstība – E-lietas 2. posms” ar Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējumu, gan iekšējos attīstības pasākumus prokuratūras pamatbudžeta ietvaros.

“Digi-prokurors” – atbalsta rīks procesuālo darbību veikšanai attālināti

2024. gadā prokuratūra pieteicās Tieslietu ministrijas pamatbudžeta programmas “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds” finansējumam nolūkā izveidot attālināto procesuālo darbību norises atbalsta rīku ar mērķi uzlabot kriminālprocesa efektivitāti. Kriminālprocesa likums paredz iespēju personas identitātes pārbaudi veikt ar tehniskiem līdzekļiem, tomēr ne pirmstiesas, ne tiesas procesā līdz šim nebija pieejami atbilstoši informācijas sistēmu rīki, kuros varētu veikt lietas dalībnieku identitātes pārbaudi ar drošiem elektroniskās identifikācijas līdzekļiem (*eID*, *eParaksts mobile*, *Smart-ID*). Tika plānots, ka rīka kā koplietošanas risinājuma izstrādes projektu nodrošinās prokuratūra, savukārt Tiesu administrācija un potenciāli arī citi E-lietas platformas partneri šo atkalizmantojamo rīku integrēs savās informācijas sistēmās. Prokuratūras pieprasījums tika atbalstīts un no programmas “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds” minētajam mērķim piešķirti 200 013 EUR.

2025. gadā atbalsta rīks procesuālo darbību veikšanai attālināti (*“Digi-prokurors”*) tika izstrādāts un veikta tā integrācija ar ProIS (ieviešana produkcijas vidē tiks veikta 2026. gadā pēc kiberdrošības testu pabeigšanas). Kopējie tā izveides un integrācijas ar ProIS izdevumi veido 380 679,55 EUR. Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, papildus no programmas “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds” piešķirtajiem līdzekļiem finansējums 180 666,55 EUR apmērā rasts prokuratūras pamatbudžeta ietvaros.

Atbalsta rīks “*Digi-prokurors*” atvieglos video protokolēšanu un nodrošinās iespēju apstiprināt iepazīšanos, liecības u. c. darbības ar drošu elektronisko parakstu. Izstrādātā ProIS integrācija ar rīku “*Digi-prokurors*” nodrošinās attālināto darbību notikumu kalendāra abpusēju integrāciju, šo darbību rezultātu (video protokolu, parakstīto dokumentu, norises protokola) automātisku ielādi krimināllietas lietas materiālu sadaļā.

Elektroniskā zīmoga ieviešana

Prokuratūra gada laikā kopš elektroniskā zīmoga ieviešanas ir kļuvusi par līderi starp valsts pārvaldes iestādēm apzīmogoto dokumentu skaita ziņā. 2025. gadā ar elektronisko zīmogu apzīmogoti teju 450 000 dokumentu. Elektroniskā zīmoga risinājumu integrācija ProIS kļuvusi par būtisku tehnoloģiju, kas nodrošina kriminālprocesa norisi digitālajā vidē. Dokumentam pievienots organizācijas elektroniskais zīmogs apliecina šī dokumenta satura nemainīgumu un piederību organizācijai (izcelsmi), kā arī uzrāda precīzu elektroniskā zīmoga pievienošanas laiku. Atšķirībā no elektroniskā paraksta, kas tiek saistīts ar konkrētu fizisku personu, elektroniskais zīmogs identificē iestādi – šajā gadījumā Latvijas Republikas prokuratūru – kā dokumenta izdevēju. Tas ļauj automatizēti un droši apstrādāt lielu dokumentu apjomu, vienlaikus saglabājot augstākos juridiskos drošības standartus.

Mākslīgā intelekta risinājumu ieviešana

Latvijā, tostarp publiskajā sektorā, jau šobrīd veiksmīgi izmanto mākslīgā intelekta tehnoloģijas. Arī prokuratūrā uzsākta atsevišķu risinājumu izstrāde un ieviešana.

2025. gadā nodrošināta iespēja izmantot mašintulkošanas platformu “Endzelīns” un runas atpazīšanas platformu “AVIAR”, kuru mākslīgā intelekta dziļas mašīnmācīšanās tehnoloģijās veidotiem mašintulkošanas un runas atpazīšanas dziņiem veikti pielāgojumi tiesībsardzības iestāžu valodas specifikai.

Uzsākta ģeneratīvā mākslīgā intelekta pilotprojekta risinājuma izstrāde. Pilotprojekta ietvaros tiek izstrādāts ģeneratīvā mākslīgā intelekta risinājums ar pielāgota lietojuma lielo valodas modeli, kurš balstīts uz izguves papildinātas ģenerēšanas (*retrieval-augmented generation*) tehnoloģiju. Mākslīgā intelekta aģents izmantos KL 262. pantu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, tam pievienotās vadlīnijas, skaidrojumus (judikatūru) un atlasītu kvalitatīvu anonimizētu nolēmumu dokumentu kopu, lai veiktu jaunu iesniegumu/lietas materiālu analīzi un sagatavotu ieteikumus par procesa virzību vai apsūdzētajam piemērojamo sodu. Risinājums tiks veidots mērogojams, lai, to attīstot, būtu iespējams pievienot citus KL pantus un paplašināt veicamos uzdevumus. Risinājumu varēs izvietot prokuratūras IKT infrastruktūrā.

Turpmāko gadu izaicinājums būs prokuratūrā ieviest pārvaldību drošai un atbildīgai mākslīgā intelekta izmantošanai, definējot kontroles un pārraudzības pasākumu kopumu, ar kuriem tiek nodrošināta pārliecība, ka ieviestie mākslīgā intelekta risinājumi darbojas droši, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un prokuratūrā noteiktajiem mērķiem. Tas ietver gan atbildības noteikšanu par procesu uzraudzību, gan regulāras pārbaudes, šos pasākumus pielāgojot konkrētu risinājumu pielietošanas veidam un ar to saistīto risku pakāpei.

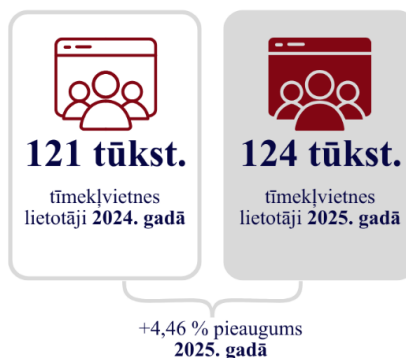
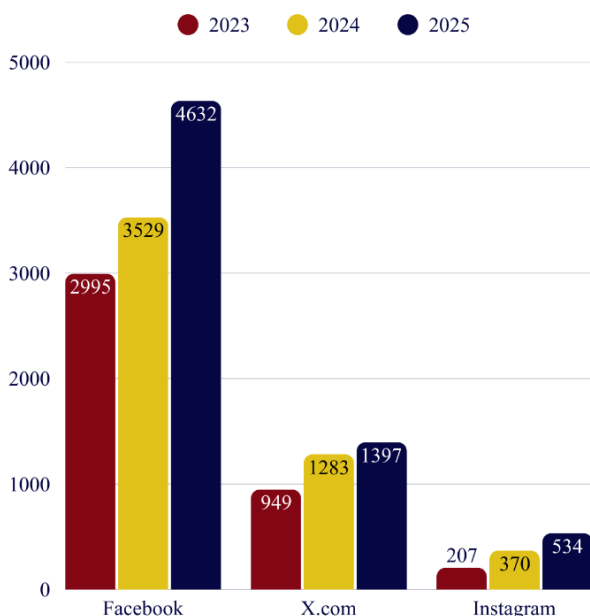
Prokuratūras lomas un prokurora profesijas uzdevumu skaidrošana sabiedrībai

Lai veicinātu sabiedrības izpratni par prokuratūras lomu un prokuroru profesijas uzdevumiem, 2025. gadā īstenotas dažādas aktivitātes:

Īstenotās aktivitātes ir sekmējušas sabiedrības intereses pieaugumu par prokuratūras darbību. 2025. gadā prokuratūras ārējo tīmekļvietni www.prokuratura.lv apmeklējuši 123 872 lietotāji, kas ir par 4,46 % vairāk nekā 2024. gadā un norāda uz stabilu interesi par prokuratūras darbību un piedāvāto informāciju. Var novērot lietotāju ienākšanas prokuratūras ārējā tīmekļvietnē pieaugumu gan caur meklētājprogrammām, gan caur sociālajiem medijiem, kas apliecina, ka mērķis palielināt ienākšanu tīmekļvietnē no šiem kanāliem ir sasniegts.

Sekotāju skaits sociālo tīklu platformās

Lai informētu par prokuratūras aktualitātēm, nodrošināta aktuālās informācijas un jaunumu ievietošana prokuratūras sociālo mediju kontos:

Tika pabeigts darbs pie pārejas uz jaunu risinājumu prokuratūras iekšējai tīmekļvietnei, un 2025. gada 27. maijā tika atslēgta piekļuve prokuratūras iepriekš lietotajam iekštīklam. Jaunas prokuratūras iekšējās tīmekļvietnes izstrāde bija nepieciešama, jo iepriekšējā iekštīkla tehniskais risinājums tika veidots vairāk nekā pirms desmit gadiem un vairs neatbilda mūsdienu tehniskajām un dizaina prasībām, tam bija vairāki tehniski ierobežojumi un tas nenodrošināja nepieciešamās ērtības ne satura ievietošanai, ne satura attēlošanai un uztveršanai.

Īstenota pasākumu programma par godu prokuratūras dibināšanas 35. gadadienai, laikā no 2025. gada 22. līdz 26. septembrim organizējot pasākumus, lai iesaistītu vērtīgās diskusijās gan nozares ekspertus, gan arī topošos jomas profesionāļus:

- ✓ 2025. gada 22. septembrī notika pētījuma “Latvijas Republikas prokuratūras institucionālās struktūras ģenēze un transformācijas līdz 1940. gada 17. jūnijam” prezentācija, kurā tā autore, tiesībzinātniece Dr. iur. Kristīne Jarinovska, iepazīstināja ar veikto izpēti;
- ✓ 2025. gada 23. septembrī norisinājās profesionāļu un jomas ekspertu diskusija “Ārpustiesas krimināltiesisko attiecību noregulēšana – vai efektīva un taisnīga?”, kurā uzmanība tika pievērsta tādiem jautājumiem kā kriminālprocesa vienkāršošanas nepieciešamība un ārpustiesas krimināltiesisko attiecību noregulēšanas modeļu attīstība Latvijā;
- ✓ 2025. gada 24. septembrī notika “Prokuratūras studentu diena”, kurā topošajiem juristiem bija iespēja vairāk uzzināt par karjeras ceļu no studenta līdz prokuroram un diskutēt ar prokuroriem par profesijas izaicinājumiem;
- ✓ 2025. gada 25. septembrī Rīgā notika ikgadējā Baltijas valstu ģenerālprokuroru tikšanās, kuras laikā viena no aktuālākajām tēmām bija arī kopīgie izaicinājumi, kas saistīti ar valsts drošības interešu apdraudējumu.

Svētku nedēļu prokuratūra noslēdza ar svinīgo sanākumi, kurā piedalījās prokurori, sadarbības partneru iestāžu pārstāvji un valsts amatpersonas. Pasākumā tika pasniegti prokuratūras apbalvojumi.

Svētku nedēļā iznāca arī žurnāla “Jurista Vārds” īpašs tematiskais izdevums, kura autoru loku veidoja prokurori un citi prokuratūras speciālisti, savos rakstos aplūkojot ļoti daudzpusīgas un aktuālas tēmas.

Prokuroru un darbinieku prasmju attīstība, nodrošinot ētikas principu ievērošanu

Profesionālās attīstības modeļa pārvaldība, nodrošinot ilgtermiņa un aktuālu kvalifikācijas paaugstināšanu

Atbilstoši apstiprinātajiem apmācību plāniem nodrošināti un koordinēti prokuroru, prokurora amata kandidātu un darbinieku profesionālās kvalifikācijas, pieredzes un personīgās izaugsmes celšanai nepieciešamie apmācību pasākumi.

2025. gadā īstenotie prokuroru profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi

Organizēto mācību klasifikācija	Mācību pasākumu skaits	Mācību dalībnieku skaits
Mācības, kas norisinājušās Latvijā		
Prokuroru profesionālās kvalifikācijas apmācības	114	1192
Komunikācijas prasmju attīstība	2	38
Mācības, kuras organizētas sadarbībā ar ASV vēstniecību Latvijā	7	41
Bērnu tiesību aizsardzība	2	228
kārtējās profesionālās kompetences pilnveides programma	1	190
sākotnējās profesionālās kompetences pilnveides programma	1	38
Vadītprasmes, darba organizācijas prasmes un supervīzijas	9	102
Svešvalodu stiprināšana (angļu un franču valoda)	5	78
Mācības, kas norisinājušās ārvalstīs		
Eiropas Juridiskās tālākizglītības tīkla (EJTN) mācību pasākumi	9	19
Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācību aģentūras (CEPOL) mācību pasākumi	4	8
Citu organizāciju rīkoti pasākumi	63	80
Prokuratūras organizētie mācību pasākumi un diskusijas		
Prokuroru organizētas mācības un diskusijas, piesaistot ekspertus un prokurorus	7	323

2025. gadā īstenotie darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi

Organizēto mācību klasifikācija	Mācību pasākumu skaits	Mācību dalībnieku skaits
Darbinieku pamatapmācība		
Juridisko dokumentu sagatavošana un noformēšana	5	21
Digitālo prasmju stiprināšana, mākslīgais intelekts, kiberdrošība u. c.	12	93
Darbinieku profesionālā ētika un interešu konflikta novēršana	3	40
Labvērtība un personīgā izaugsme	5	28
Speciālistu mācības, kas norisinājušās Latvijā		
Dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā	6	92
Personāla vadības jomā	3	9
Finanšu vadības jomā	2	2
Dažādu tiesību aktu piemērošanas jomā	9	60
Iekšējo projektu vadības jomā	1	22
Komunikācijas jomā	2	2
Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas speciālistu apmācības	11	29

Speciālistu mācības, kas norisinājušās ārvalstīs		
Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, t. sk. drošības jautājumi	2	4
Svešvalodu un vadītprasmes attīstība		
Angļu valoda	1	38
Franču valoda	1	3
Vadītprasme	4	15

Īstenojot līdzdalību projektā Nr. 6.2.1.3.i0/1/22/I/TM/001 “Tieslietu akadēmija”, prokuroriem ir bijusi iespēja pieteikties 149 dažāda formāta Tieslietu akadēmijas organizētajos pasākumos. Tieslietu akadēmijas organizēto mācību pasākumu ietvaros sniegts atbalsts 14 mācību pasākumu norisei prokuratūras telpās, kā arī sniegts nepieciešamais tehniskais atbalsts tiešraides pasākumu nodrošināšanai. Tāpat prokuratūrā radīti visi priekšnoteikumi darbinieku studijām par valsts budžeta līdzekļiem Iekšējās drošības akadēmijā otrā cikla augstākās izglītības programmā “Pirmstiesas izmeklēšana”, kā rezultātā 2025./2026. mācību gadā studijas Iekšējās drošības akadēmijā uzsāka 4 vecākie prokurora palīgi un 3 prokurora palīgi.

Prokuratūrā izveidotā trauksmes celšanas kanāla popularizēšana

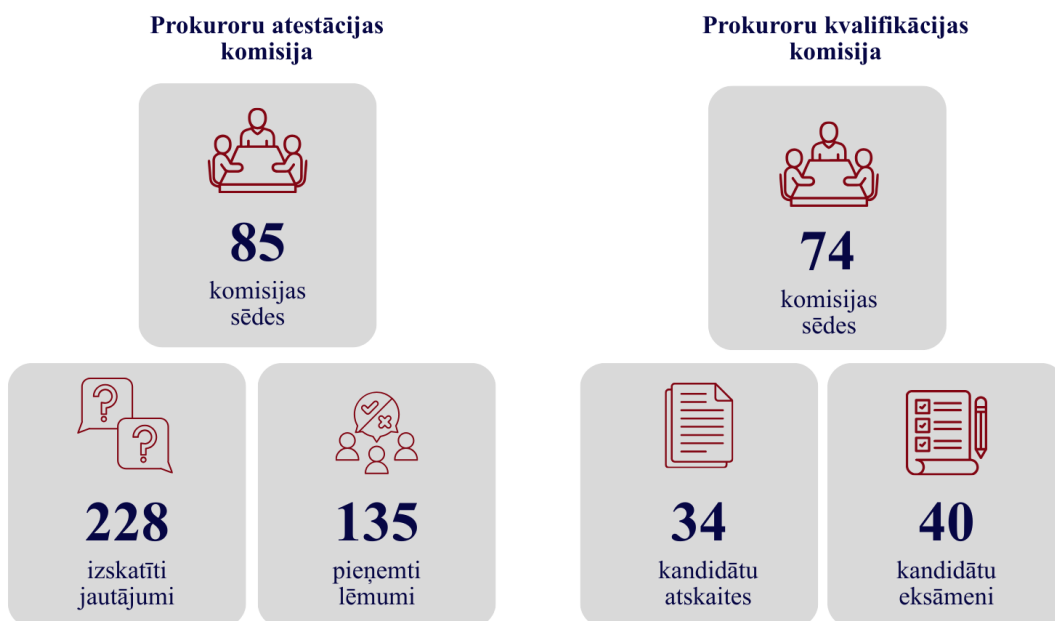
2025. gadā prokuratūrā tika saņemti un izvērtēti 22 iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi. Visvairāk trauksmes cēļi prokuratūrai ziņojuši par iespējamu amatpersonu bezdarbību, nolaidību, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu vai citām prettiesiskām darbībām, kā arī par izvairīšanos no nodokļu samaksas, publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšanu. 2025. gadā neviens iesniegums nav atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu, jo neatbilda kādai no Trauksmes celšanas likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm (piemēram, ziņots tikai par personīgu interešu aizskārumu, sniegtā informācija nav gūta saistībā ar darbu, apstrīdēti vai pārsūdzēti dažādu iestāžu lēmumi u. tml.).

Deviņi ziņojumi nosūtīti pēc piekritības citām institūcijām izskatīšanai atbilstoši kompetencei: trīs ziņojumi par iespējamu izvairīšanos no nodokļu samaksas nosūtīti Valsts ieņēmumu dienestam; divi ziņojumi par iespējamām noziedzīgiem nodarījumiem nosūtīti Valsts policijai atbilstoši KPL 387. pantā noteiktajai institucionālajai piekritībai; divi ziņojumi par iespējamām pārkāpumiem darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā – Valsts darba inspekcijai; viens ziņojums par iespējamām pārkāpumiem pašvaldības darbībā – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai; viens ziņojums par iespējamām pārkāpumiem valsts institūciju dienestā un citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu neievērošanu – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam.

Prokuratūrā 2025. gadā sešām personām sniegtas konsultācijas par trauksmes celšanu un trauksmes cēlēju ziņojumu iesniegšanas kārtību, institucionālo piekritību (kompetenci) trauksmes cēlēja ziņojumu izskatīšanā, kā arī skaidrota citos procesuālajos likumos noteiktā sūdzību iesniegšanas kārtība. 2025. gadā sniegtas konsultācijas un veikta informācijas apmaiņa arī ar citu institūciju trauksmes celšanas kontaktpersonām un trauksmes cēlēju kontaktpunktu – Valsts kanceleju – par jautājumiem, kas saistīti ar trauksmes cēlēju ziņojumu izvērtēšanu vai to virzību.

Kā katru gadu, arī 2025. gadā trauksmes cēlēju kontaktpunktam – Valsts kancelejai – sniegta informācija par prokuratūrā izveidoto trauksmes celšanas sistēmas darbību un tās rezultātiem 2024. gadā, kas atbilstoši Trauksmes celšanas likuma 8. panta otrās daļas 6. punktam integrēta gada pārskatā par trauksmes celšanu un trauksmes cēlēju aizsardzību. Minētā informācija ir publiski pieejama tīmekļvietnē <https://www.trauksmescelejs.lv/statistika>.

Prokuroru atestācijas komisijas un Prokuroru kvalifikācijas komisijas darba pārskats

Prokuroru atestācijas komisijas darbs

2025. gadā Prokuroru atestācijas komisijas sēžu laikā intervēts 51 prokurora amata pretendents, interviju rezultātus apspriežot kopumā 16 komisijas sēdēs. Par prokurora amata pretendentiem sniegts vērtējums un lemts par viņu iekļaušanu Prokurora amata kandidātu sarakstā, 4 prokurora amata pretendents neiekļaujot šajā sarakstā. 2025. gadā izskatīti 70 jautājumi par prokuroru profesionālās darbības novērtēšanu, kā arī 5 jautājumi par iespējamu prokuroru saukšanu pie disciplinārās atbildības. Tāpat komisija sākusī vērtēt vienu gadījumu par iespējamiem Latvijas Prokuroru ētikas kodeksa pārkāpumiem, bet tā izskatīšana izbeigta sakarā ar to, ka prokurors atbrīvots no ieņemamā amata.

Kā redzams diagrammā, 2025. gadā salīdzinājumā ar 2024. gadu samazinājies Prokuroru atestācijas komisijā izskatīto disciplinārlietu skaits.

2025. gadā Prokuroru atestācijas komisijā izskatīti vai uzsākti izskatīt kopumā pieci jautājumi par iespējamu prokuroru saukšanu pie disciplinārās atbildības, no kuriem trīs gadījumos sniegts atzinums saukt prokuroru pie disciplināratbildības, piemērojot viņam disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana par 20 % uz vienu, trijiem vai pieciem mēnešiem –, vienā gadījumā ierosināts prokuroru saukt pie disciplināratbildības, piemērojot disciplinārsodu – pazemināšana amatā –, bet vienā gadījumā jautājuma izskatīšana atlikta.

Prokuroru kvalifikācijas komisijas darbs

2025. gadā prokurora amata kandidātu atlases konkurss tika izsludināts divas reizes. Pirmajā reizē tika saņemti 13 pieteikumi. No tiem testu – pretendenta vispārējo un juridisko zināšanu pārbaudi – kārtoja 7 prokurora amata pretendenti, no kuriem 6 pretendenti to nokārtoja, bet 1 pretendents neieguva nepieciešamo punktu skaitu. Otrajā reizē tika saņemti 17 pieteikumi. No tiem testu kārtoja 11 prokurora amata pretendenti, no kuriem 7 pretendenti to nokārtoja, bet 4 pretendenti neieguva nepieciešamo punktu skaitu.

Prokurora amata kandidātu atlases nolikumā paredzēts, ka atsevišķas personu grupas, piemēram, personas, kuras pēdējo triju gadu laikā nokārtojušas valsts vienoto jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, tiesneša vai advokāta kvalifikācijas eksāmenu vai arī trīs gadus nostrādājušas izmeklētāja amatā un saņēmušas struktūrvienības, kura realizē uzraudzību KPL noteiktajā kārtībā, virsprokurora rekomendāciju, ģenerālprokurors var atbrīvot no testa kārtošanas. Šādu atbrīvojumu 2025. gadā saņēma 12 prokurora amata pretendenti.

Ja prokurora amata kandidāts veiksmīgi pabeidzis atlasu un uzsācis stažēšanos rajona līmeņa prokuratūrā, kurā ir prokurora amata vakance, tās laikā izpildījis stažēšanās programmu un Prokuroru kvalifikācijas komisija atzinusi to par izpildītu, viņš tiek virzīts kvalifikācijas eksāmena kārtošanai.

2025. gadā prokurora kvalifikācijas eksāmenu kārtoja kopumā 34 prokurora amata kandidāti, tai skaitā tie, kuri stažēšanos bija uzsākuši 2024. gadā. No tiem pārsvarā kandidātu eksāmenu nokārtoja, tai skaitā 6 prokurora amata kandidāti, kuri eksāmenu kārtoja atkārtoti, bet 3 prokurora amata kandidāti kvalifikācijas eksāmenu nenokārtoja. Tiem kandidātiem, kuriem eksāmena kārtošana sākotnēji nenoritēja sekmīgi, lielākās grūtības sagādāja zināšanu trūkums par normatīvo aktu pielietošanu ārpus krimināltiesiskās jomas (negatīvi vērtējumi 5 kandidātiem), kā arī praktisko uzdevumu risināšana saistībā ar KPL normu piemērošanu. Tāpat grūtības sagādāja stresa noturība, spēja argumentēt un pamatot savu viedokli, kas ir būtiskas prasmes, lai sekmīgi pildītu prokurora pienākumus. Prokurori, kuri nokārtoja kvalifikācijas eksāmenu, iecelti prokurora amatā.

2025. gadā tāpat kā 2024. gadā Prokuroru kvalifikācijas komisijai netika dots uzdevums veikt kāda prokurora zināšanu un profesionālo iemaņu atbilstības prokurora amatam pārbaudi. 2023. gadā tika veikta 1 prokurora zināšanu un profesionālo iemaņu pārbaude, kurā komisija atzina, ka prokurora zināšanas neatbilst ieņemamajam amatam.

Prokuratūras darbības prioritātes 2026. gadā

2026. gadā turpināsies Prokuratūras darbības stratēģijā 2022.–2027. gadam noteikto prioritāšu īstenošana. Tiekoties pēc mērķu sasniegšanas, kā primāra tiks akcentēta prokuroru un darbinieku labbūtība, izaugsme un lojalitāte. Prokuratūras turpmākā darbība un attīstība balstīsies četrās pamatvērtībās – neatkarība, profesionalitāte, godīgums, vienotība.

1. Kvalitātes nodrošināšana kriminālprocesa īstenošanā

- ✓ Krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšana prokuratūrā;
- ✓ Krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums, ievērojot vadlīnijas vienkāršāko kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai;
- ✓ Par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem pabeigto kriminālprocesa skaita pieaugums;
- ✓ Efektīva prokuroram uzraudzības īstenošanai KPL paredzēto pilnvaru izmantošana, lai uzraudzībā esošie kriminālprocesi bez kriminālvajāšanas perspektīvas tiktu savlaicīgi izbeigti;
- ✓ Eirojusta un citu starptautiskās sadarbības instrumentu biežāka izmantošana krimināltiesiskajā sadarbībā ar ārvalstu tiesībaizsardzības iestādēm un starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības ātruma, kvalitātes un efektivitātes paaugstināšana;
- ✓ Efektīva risinājuma izstrāde vienotas prakses veidošanai.

2. Prokuratūras resursu koncentrēšana prioritārajiem darbības virzieniem

- ✓ Valsts drošības aizsardzība kā prokuratūras pamatzdevums – ģeopolitiskā situācija pasaulē, kā arī atsevišķu sabiedrības grupu un indivīdu pretvalstiskas aktivitātes prasa prokuratūras mobilizāciju valsts drošības interešu aizsardzībai;
- ✓ Centralizētas un augsti profesionālas struktūrvienības, kas veic prokurora funkcijas kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu, izveidošana Ģenerālprokuratūrā;
- ✓ Vienotas sadarbības platformas izveide ar valsts drošības iestādēm un izmeklēšanas iestādēm ar mērķi pastāvīgi monitorēt ar valsts drošību saistītos procesus un adekvāti reaģēt uz notikumiem, kas rada valsts drošības apdraudējumu;
- ✓ Prokuroru sevišķi atbildīga iesaiste kriminālprocesos par šādu noziedzīgu nodarījumu kategorijām:
 - noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu;
 - noziedzīgi nodarījumi, kurus izdarījušas valsts amatpersonas, un pret valsts amatpersonām vērsti noziedzīgi nodarījumi;
 - naida noziegumi;
 - noziedzīgi nodarījumi, kam raksturīgas organizētās noziedzības pazīmes;
 - noziedzīgi nodarījumi, kas būtiski apdraud valsts tautsaimniecības intereses;
 - vardarbīgi noziedzīgi nodarījumi pret nepilngadīgajiem un sievietēm;
 - noziedzīgi nodarījumi, kas izraisījuši plašu rezonansi sabiedrībā;
- ✓ Prokuroru specializācijas mehānisma kvalitātes un efektivitātes izvērtēšana;
- ✓ Prokuratūras un tiesībaizsardzības iestāžu sadarbības uzlabošana.

3. Operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība

- ✓ Operatīvās darbības pasākumu tiesiskuma sistemātiska pārbaude un valsts drošības iestāžu darbības efektivitātes kontrole, kā arī kompetentu ieteikumu izstrāde to veiktspējas uzlabošanai;
- ✓ Praksē iedibinātā koordinācijas mehānisma operatīvās darbības procesa uzraudzības kvalitātes paaugstināšanai īstenošana;
- ✓ Operatīvās darbības subjektu, tostarp valsts drošības iestāžu, darbības pārbažu īstenošana;
- ✓ Operatīvās darbības subjektu izdoto iekšējo normatīvo aktu izvērtēšana un to ievērošanas kontrole.

4. Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas īstenošana

- ✓ Iesniegumu ar lūgumu protestēt nepārsūdzamu pirmās instances tiesas nolēmumu skaita samazinājums;
- ✓ Prokuroru piedalīšanās civillietu izskatīšanā tiesās kvalitātes izvērtēšanas ieteikumu īstenošana un progresu novērtējums;
- ✓ Prokuroru un tiesībaizsardzības iestāžu pārstāvju informēšana par apstākļiem, kas izraisījuši vai veicinājuši atlīdzināmā kaitējuma nodarīšanu;
- ✓ Atbalsta sniegšana prokuroriem civiltiesisku jautājumu risināšanā, tai skaitā kriminālprocesa ietvaros;
- ✓ Efektīva rīcība personu un valsts tiesību pārkāpuma gadījumā.

5. Prokuratūras pārvaldības uzlabošana – mūsdienīgu vadības metožu ieviešana; iekšējo procesu efektivitātes nodrošināšana

- ✓ Ģenerālprokurora padomes kompetences stiprināšana;
- ✓ Birokrātisku funkciju izskaušana darba procesā un iekšējo tiesību aktu sistēmas sakārtošana, mūsdienīgas un optimālas lietvedības sistēmas izveide;
- ✓ Statistiskās informācijas uzskaites sistēmas un prokuroru darba efektivitātes kritēriju koriģēšana un noslodzes izlīdzināšana;
- ✓ Informācijas apmaiņas sistēmas uzlabošana, lai sekmētu aktuālas informācijas strukturētu un ātru apriti prokuratūrā;
- ✓ Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas modeļa kvalitātes un efektivitātes izvērtēšana un uzlabošana;
- ✓ Kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešana;
- ✓ Prokuratūras IKT stratēģijas īstenošana, pilnveidojot informācijas sistēmu tehnisko un drošības infrastruktūru un nodrošinot ProIS tālākas attīstības pasākumu īstenošanu;
- ✓ Prokuratūras fiziskās drošības politikas īstenošana un prokuratūras darbības nepārtrauktības sistēmas uzturēšana.

6. Prokuratūras lomas un prokurora profesijas uzdevumu skaidrošana sabiedrībai

- ✓ Prokuratūras komunikācijas un sabiedrisko attiecību stratēģijas īstenošana;
- ✓ Prokuratūrā notiekošo procesu un prokuroru pieņemto lēmumu prasmīga skaidrošana sabiedrībai, veidojot efektīvu komunikāciju ar masu medijiem un sabiedrību;

- ✓ Komunikācijas pasākumu īstenošana prokurora amata tēla un prokuratūras funkciju popularizēšanai.

7. Prokuroru un darbinieku prasmju attīstība un iesaistīšanās veicināšana, nodrošinot ētikas un integritātes principu ievērošanu

- ✓ Nepārtraukta prokuroriem un darbiniekiem aktuālo apmācību nodrošināšana;
- ✓ Prokuratūras pilnvērtīga iesaiste Tieslietu akadēmijas īstenotajā prokuroru un prokuratūras darbinieku apmācībā;
- ✓ Prokurora amata kandidātu atlases, stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes kritēriju un kārtības pārskatīšana;
- ✓ Prokurora profesionālā standarta definēšana, paredzot konkrētus sasniedzamos darba rezultātus, kas ļauj objektīvi noteikt katra prokurora darba slodzi un efektivitāti;
- ✓ Efektīva prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas modeļa ieviešana;
- ✓ Prokuroru atlase, sagatavošana un motivēšana darbam specializētajās prokuratūrās;
- ✓ Prokuroru–koordinators mehānisms darbības turpināšana, nodrošinot metodisko atbalstu prokuroriem;
- ✓ Latvijas Prokuroru ētikas kodeksa normu skaidrojošu pasākumu rīkošana;
- ✓ Prokuratūras darbinieku ētikas kodeksa normu iedzīvināšana;
- ✓ Integritātes kontroles sistēmas ieviešana;
- ✓ Prokuratūrā izveidotā trauksmes celšanas kanāla popularizēšana.

Pielikumi

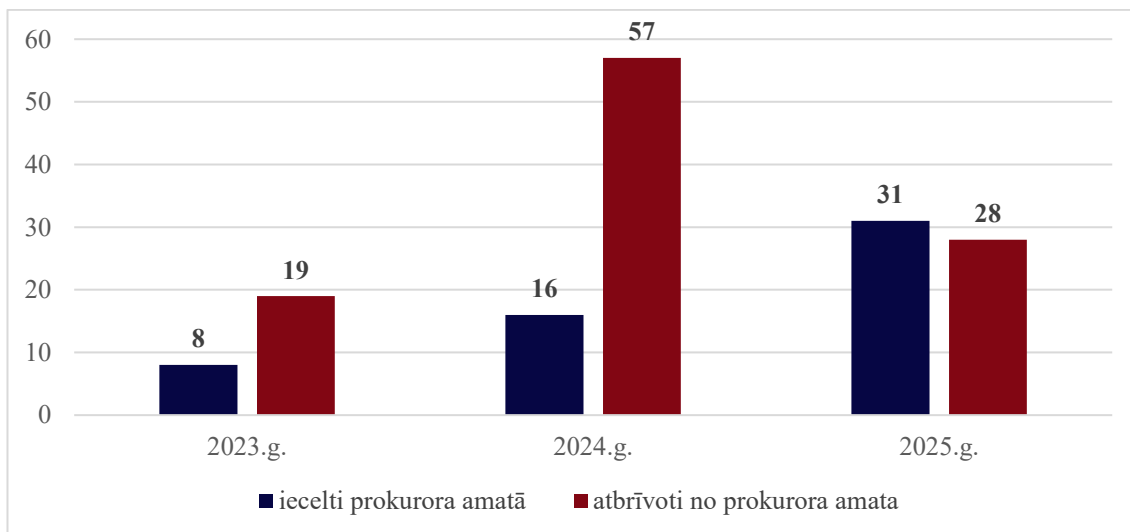
1. pielikums. Prokuratūras personālsastāvs

Prokuratūras personālsastāva skaits un sadalījums

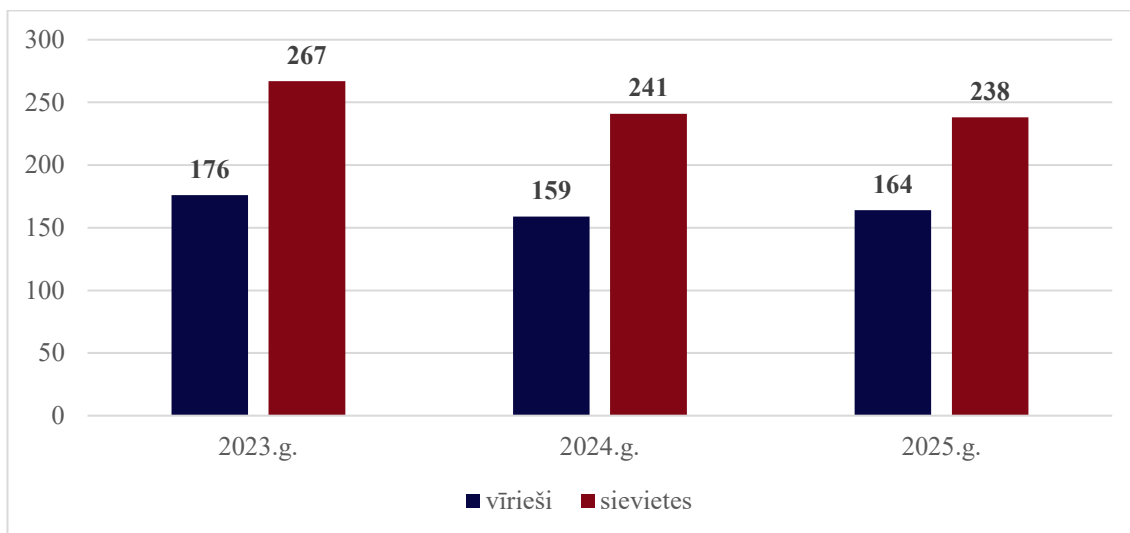
Prokuroru un darbinieku skaits	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2025.
Prokurori	443	400	402
Darbinieki, to skaitā:	390	409	399
<i>Prokurora kvalificētais atbalsta personāls*</i>	121	132	122
<i>ADD intelektuālā darba veicēji</i>	178	186	184
<i>ADD fiziskā, tehniskā darba veicēji</i>	91	91	93

* prokurora palīgi, juristi, analītiķi u. c. konsultatīvais personāls

Amatā ieceltie un no amata atbrīvotie prokurori

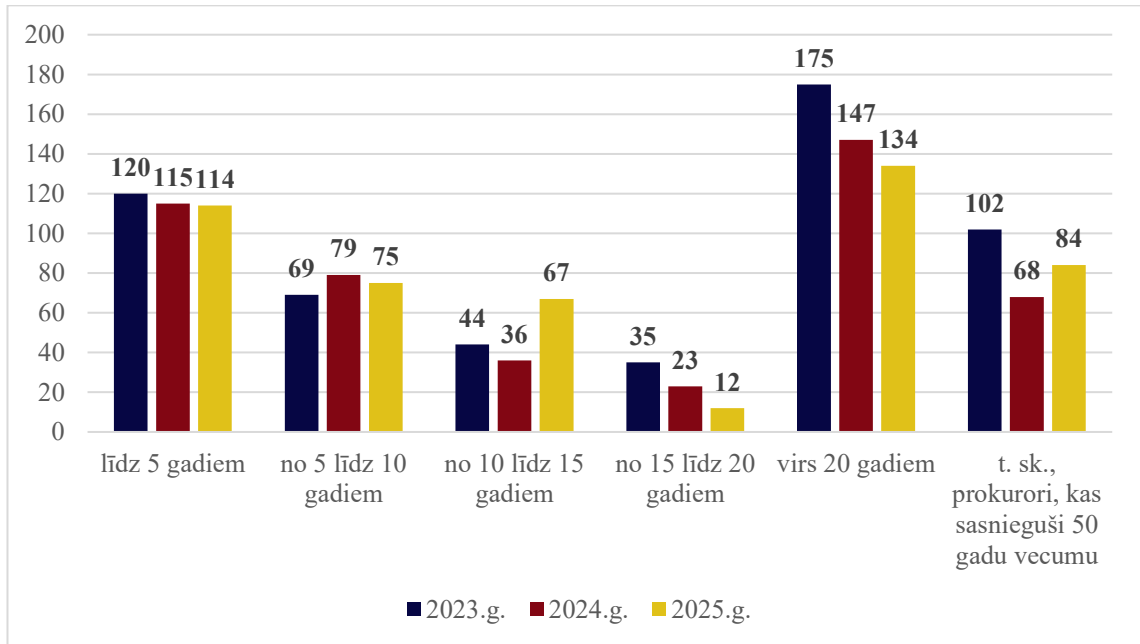
Prokuroru skaits sadalījumā pēc dzimuma

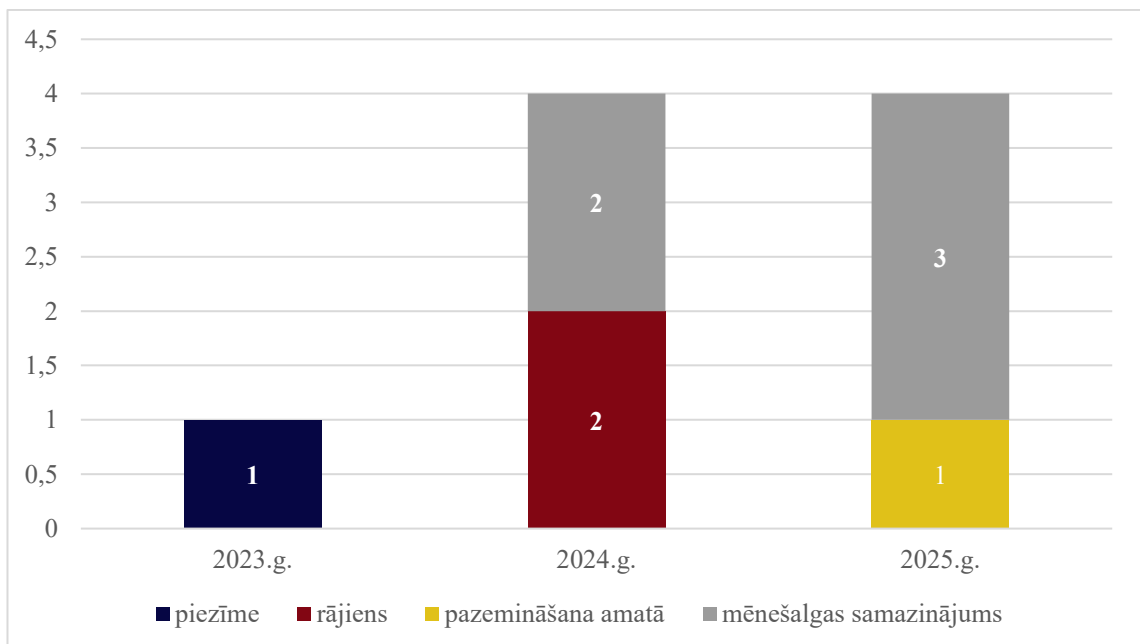
Prokuroru skaits sadalījumā pēc dzimuma prokurora amatu kategorijās

Dzimums/amats		2023.gads	2024.gads	2025.gads
vīrieši	prokurori	161	147	152
	virsprokurori	15	12	12
sievietes	prokurori	254	228	226
	virsprokurori	13	13	12

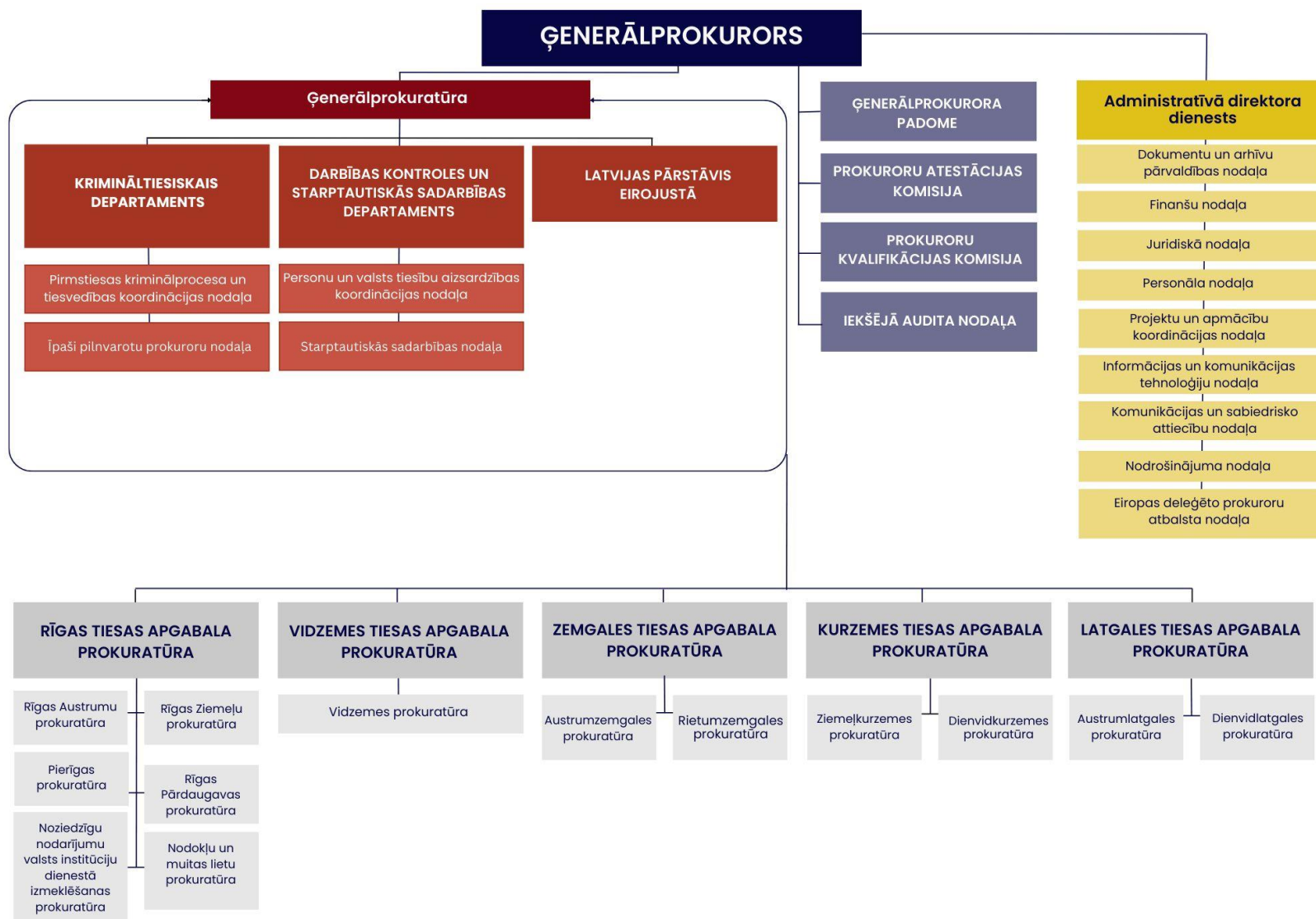
Prokuroru skaits sadalījumā pēc stāža (gados)

Prokuroriem piemērotie disciplinārsodi

2. pielikums. Prokuratūras struktūra

3. pielikums. Prokuratūras darbībai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojums

EKK	Izdevumu pozīcija	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"			99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"			74.06.00 "Atvērēšanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi"			PROKURATŪRAS BUDŽETA IZPILDE (KOPSAVILKUMS)		
		Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā
21300; 21400; 21100; 21200; 18000; 19000; 21700	IEŅĒMUMI - KOPĀ	53 246 278	53 242 556	100%	33 337	33 337	100%	625 983	625 983	100%	53 905 598	53 901 876	100%
5.0 grupa	Transferti	21 720	17 998	83%							21 720	17 998	83%
21700	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	53 224 558	53 224 558	100%	33 337	33 337	100%	625 983	625 983	100%	53 883 878	53 883 878	100%
1000-9000	IZDEVUMI - KOPĀ	53 446 291	49 753 814	93%				625 983	448 125	72%	54 072 274	50 201 939	93%
1000-4000; 6000-7000	Uzturēšanas izdevumi	49 485 556	46 078 582	93%				91 993	73 938	80%	49 577 549	46 152 520	93%
1000-2000	Kārtējie izdevumi	49 461 244	46 060 584	93%				91 993	73 938	80%	49 553 237	46 134 522	93%
1000	Atlīdzība	41 457 250	39 812 700	96%				91 993	73 938	80%	41 549 243	39 886 638	96%
1100	Atalgojums	31 596 415	30 262 766	96%				74 434	59 884	80%	31 670 849	30 322 650	96%
1200	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	9 860 835	9 546 934	97%				17 559	14 054	80%	9 878 394	9 560 988	97%
2000	Preces un pakalpojumi	8 003 994	6 247 884	78%							8 003 994	6 247 884	78%
2100	Mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni	215 370	90 612	42%							215 370	90 612	42%
2200	Pakalpojumi	7 313 018	5 750 442	79%							7 313 018	5 750 442	79%
2300	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita kodā 5000	446 458	377 682	85%							446 458	377 682	85%

EKK	Izdevumu pozīcija	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"			99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"			74.06.00 "Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi"			PROKURATŪRAS BUDŽETA IZPILDE (KOPSAVILKUMS)		
		Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā	Plāns, EUR	Izpilde, EUR	Izpilde, % no plānotā
2500	Budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi	29 148	29 148	100%							29 148	29 148	100%
6000	Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas				33 337	32305					33 337	32 305	97%
7000	Transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžetu veidiem	24 312	17 998	74%							24 312	17 998	74%
7100	Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti	2 592	0	0%							2 592	0	0%
7400	Pārējie valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti citiem budžetiem	21 720	17 998	83%							21 720	17 998	83%
5000; 9000	Kapitālie izdevumi	3 960 735	3 675 232	93%							3 960 735	3 675 232	93%
5000	Pamatkapitāla veidošana	3 960 735	3 675 232	93%				533 990	374 187	70%	4 494 725	4 049 419	90%
5100	Nemateriālie ieguldījumi	2 664 537	2 664 537	100%				533 990	374 187	70%	3 198 527	3 038 724	95%
5200	Pamatlīdzekļi	1 296 198	1 010 695	78%							1 296 198	1 010 695	78%
[18000-21700] - [1000-9000]	Finansiālā balance	-200 013	-200 013	100%							-200 013	-200 013	100%
F00000000	Finansēšana	200 013	200 013	100%							200 013	200 013	100%